

Activiteitenverslag 1999

Inhoud

Voorwoord de heer Gilbert OTTEN, administrateur-generaal	1
Algemeen	3
1. VIZO in beweging	3
2. Beheer en beleid.	4
3. VIZO-netwerk	9
4. Personeel en middelen.	15
Diensten en producten	19
1. Vorming en opleiding	21
2. Bedrijfsadvies.	41
3. Administratieve vereenvoudiging	45
4. Vormgeving.	51
5. Studie en onderzoek	59
6. Promotie.	65
7. De grenzen voorbij.	71
Résumé / Summary / Kurzfassung	79

Dit activiteitenverslag 1999 sluit het negende werkjaar van het VIZO af.

Het fotomateriaal is een selectie van de dienst Vormgeving en van eigen activiteiten en producten van het VIZO-netwerk.

Voorwoord

VIZO, Kanselarijstraat 19, 1000 Brussel

Dit activiteitenverslag sluit het jaar 1999 af. Het luidde voor het VIZO een ingrijpend proces in van bezinning en herbronning dat nog een heel eind in 2000 zou doorlopen. Mee onder impuls van de voogdijminister heeft het hele VIZO-netwerk de eigen strategische missie herdacht en hertekend van een conventionele, productgerichte benadering naar een klantgerichte benadering. Deze klant stelt immers vragen die alleen maar door een zo geïntegreerd mogelijk pakket van dienstverlening accuraat kunnen worden beantwoord. Het mag niet meer zijn dat wie in Vlaanderen wil ondernemen, nog langer wordt ontmoedigd door een veelheid aan hindernissen waarachter men bijna opzetteljkheid zou gaan vermoeden! Dit klantgericht denken en handelen heeft voor het VIZO en het hele netwerk waarvan het deel uitmaakt verregaande implicaties, ook op onze structuur, organisatie, werkwijze, procedures.

In afwachting dat daartoe de dragende structuren worden bij- en ingesteld, blijft het VIZO zijn opdrachten vervullen. Iedereen die met organisatieontwikkeling vertrouwd is, weet immers dat een proces van strategische heroriëntering het risico inhoudt dat de normale werking dreigt te worden vertraagd of verminderd. Niets is minder waar gebleken voor het VIZO. In alle afdelingen en diensten heeft onze gerichtheid op dynamiek en creativiteit nieuwe producten en projecten doen ontstaan, waarvan u bij deze verslag krijgt.

Voor mij is dit de bevestiging van de stelling dat projecten niet alleen slagen omdat ze daartoe de functionele structuren en voldoende middelen meekrijgen maar evenzeer omdat ze gedragen worden door mensen die in hun opdracht geloven en daar bijzonder veel voor veil hebben.

Gilbert Otten
Administrateur-generaal

1. VIZO IN BEWEGING

In het jaarverslag over 1998 schreven we « Meer dan ooit was het VIZO tijdens het voorbije jaar in beweging ... ». Vandaag moeten we dat aanvullen met de mededeling dat wat in 1998 is aangezet, ons het hele jaar 1999 bijzonder intensief heeft gaande gehouden. Een Vlaamse openbare instelling zoals het VIZO is geen doel op zichzelf maar een instrument om een of meer overheidsopdrachten waar te helpen maken. Van zodra die opdrachten anders worden ingevuld,

moet dit instrument worden aangepast. Zonder vooruit te lopen op de uiteindelijke beleidsbeslissingen, kunnen we nu toch wel met stelligheid zeggen dat het denken in termen van pasklare producten zal worden aangevuld met processen en producten die op maat van de klant, individueel of als onderneming, worden ontwikkeld. Die verruiming van aanbodgericht werken met vraaggericht werken vraagt van het VIZO en het hele netwerk een uiterste flexibiliteit en creativiteit.

2. BEHEER EN BELEID

Het VIZO is een openbare instelling met rechtsper-
soonlijkheid. Het beheer wordt waargenomen door
een Raad van bestuur, bijgestaan door een
Praktijkcommissie met eigen autonome bevoegdhe-
den op het vlak van de Leertijd. Beide beleidsorganen
laten zich ondersteunen door adviserende commis-
sies, waarvan er enkele bij decreet verplicht zijn: de
commissie van de centra, de commissie van leersecre-
tarissen en de commissie vormgeving.

De dagelijkse leiding berust bij de leidend ambtenaar,
bijgestaan door twee adjuncten die elk afdelingshoofd
zijn, resp. van de afdeling Algemene Zaken en
Financiën en van de afdeling Productontwikkeling en -
Beheer. De dienst Vormgeving rapporteert recht-
streeks aan de leidend ambtenaar.

Twee regeringscommissarissen zetelen namens de
Vlaamse regering in de Raad van bestuur. De voog-
dijminister was in het eerste halfjaar 1999 de heer E.
Van Rompuy, en nadien de heer Dirk Van Mechelen,
Vlaams minister voor Economie, Ruimtelijke Ordening
en Media.

RAAD VAN BESTUUR MOTOR VAN HET VIZO

De Raad van bestuur beslist in alle aangelegenheden
waarvoor het VIZO bevoegd is, met uitzondering van
de bevoegdheden van de praktijkcommissie. De Raad
van bestuur vergaderde in 1999 19 maal. De Raad
rondde de reeks thematische vergaderingen af,

die basismateriaal moeten aanreiken voor de formule-
ring van de strategische doelstellingen. De Raad keur-
de de afrekening van 1998 goed en de begroting voor
1999. De werkingsmiddelen voor het VIZO worden
in 1999 ongewijzigd gehouden. Voor vernieuwing en
innovatie van de vormingsactiviteiten reserveert de
Raad een strategische enveloppe van max. 30 mio fr.
De Raad zette het licht op groen voor een participa-
tie in Flanders Language Valley, meer bepaald voor de
huur en inrichting van een werkruimte.

Om conform te zijn met de hygiënereglementering
(HACCP) in de opleidingslokalen voor de voeding, gaf
de Raad opdracht om de nodige werken uit te voeren
in de betrokken centra. De Raad aanhoorde en
besprak de resultaten van de strategische doorlichting
door het bureau Deloitte en Touch. De Raad uitte zijn
inhoudelijke en methodologische reserves bij het
onderzoek en de eindrapportering. De Raad formu-
leerde zijn adviezen bij het ontwerp van stambesluit
voor de Vlaamse openbare instellingen en stemde in
met een aantal principes die aan de basis moeten liggen
voor het instellingsspecifiek besluit van het VIZO .

Voor wat de programma's van de opleidingen betreft,
erkent de Raad na grondige evaluatie een aantal nieu-
we opleidingen, verlengde voor enkele dossiers het
experimenteel statuut van de nieuwe opleiding en gaf
toelating om een reeks nieuw voorgestelde opleidin-
gen experimenteel te organiseren. Van andere beroe-
pen werd dan weer een actualisatie goedgekeurd van
het opleidingsprogramma.

Bijna recurrente agendapunten waren de opvolging van het stelsel van erkende externe adviseurs waarover de Raad zich moest uitspreken over de voorgestelde erkenning, niet-erkenning of intrekking van erkenning van adviseurs. De Raad hoorde daarbij de betrokkenen die daarom verzochten. Eveneens recurrent agendapunt was het opvolgen van de vele beroepscommissies waarin regelmatig de vervanging van leden moest worden bekrachtigd.

De Raad stuurde ook de operatie aan van jaarlijks aanbestede studie- en onderzoeksprojecten waarbij de Raad stimuleerde dat deze zo nauw mogelijk zouden aansluiten bij de strategische planning van het VIZO. Bij het aantreden van een nieuwe Vlaamse regering besliste de Raad een document « Bijdrage van het VIZO tot het regeerakkoord van de Vlaamse regering 11 juni 1999 » aan de formateur over te maken. Daarnaast wenste de Raad een driesporenbeleid uit te voeren: a. bespreking van en communicatieplan van het VIZO, b. voorbereiding van een geheel van beleidsondersteunende instrumenten en c. herdefiniëring van de invulling van bedrijfsbegeleiding door het VIZO.

Het communicatieplan werd in de daaropvolgende vergadering goedgekeurd. De Raad hechtte zijn goedkeuring aan het voorstel inzake KMO-effectenrapport zoals uitgewerkt door de dienst administratieve vereenvoudiging.

De vergadering van de Raad van 17 september 1999 werd bijgewoond door de nieuwe voogdijminister, de heer Dirk Van Mechelen. Na een algemene inleiding stelden de aanwezige raadsleden zichzelf voor aan de Minister en maakten van de gelegenheid gebruik om telkens enkele items onder zijn aandacht te brengen.

De voorgestelde programmaherwerking « maatschappijgerichte vorming » in de leertijd werd door de Raad goedgekeurd. Hetzelfde geldt voor de voorgestelde modulaire organisatie van de opleidingen binnen de elektrosector. De Raad keurde ook het aanwervingsplan 2000 goed.

DE PRAKTIJKCOMMISSIE TOEZICHT OP DE LEERTIJD

De praktijkcommissie, paritair samengesteld uit zelfstandigen- en werknemersorganisaties, houdt toezicht op de leertijd. Zij is in hoofdzaak verantwoordelijk voor de kwalitatieve uitbouw van de opleiding van de leerling bij het ondernemingshoofd-opleider. Zij ziet toe op de correcte toepassing van de leerovereenkomst, adviseert de raad van bestuur over het beleid en de werking in de leertijd en oefent ook toezicht uit op de leersecretaris die zij erkent en met wie ze een overeenkomst sluit.

In 1999 kwam de praktijkcommissie 17 maal bijeen.

Bij de aanvang van zijn nieuwe ambtstermijn in juni 1997, bepaalde de praktijkcommissie zijn prioritaire aandachtspunten in zijn werkzaamheden voor de komende 6 jaar. Eén van de prioriteiten was de herziening van het statuut van de leersecretaris, gekaderd in een globale heroriëntering van de leertijd. De praktijkcommissie wijdde in 1999 heel wat vergaderingen hieraan.

Om voldoende geïnformeerd aan de heroriëntering van de leertijd met inbegrip van een herziening van het statuut van de leersecretarissen te beginnen, wenste de praktijkcommissie een zicht te krijgen op enerzijds de tijdsbesteding van de leersecretarissen aan het leersecretariaat en anderzijds de organisatie van de verschillende leersecretariaten. Het jaarlijks verslag leersecretaris werd dan ook in de vorm van een enquête gewijd aan het thema 'de organisatie en de tijdsbesteding van de leersecretarissen'. Daarnaast hield de praktijkcommissie rekening met de resultaten uit het SPLASH-rapport (zie: Over de grenzen) en besprak de voorstellen van het bureau Deloitte en Touche geformuleerd in het kader van het strategisch onderzoek voor de leertijd. De praktijkcommissie nodigde eveneens de voorzitter van het IFPME uit om het statuut van de leersecretarissen in de Franstalige gemeenschap toe te lichten.

Uiteindelijk bracht de praktijkcommissie een advies uit voor de strategische heroriëntering, zowel inhoudelijk als organisatorisch, van de leertijd. Het advies omvat verschillende acties gericht op de praktijkopleiding, de theoretische opleiding en de begeleiding.

Organisatorisch zou de heroriëntering van de leertijd worden gerealiseerd door de oprichting van regionale leersecretariaten bemand door een aantal leersecretarissen en administratieve medewerkers. Het diensthoofd van de provinciale diensten bijgestaan door de provinciale pedagogisch adviseur van het VIZO coördineert de organisatie en de begeleiding van de verschillende leersecretariaten van de provincie. De leersecretarissen zouden personeelsleden van het VIZO worden. Dit advies was niet unaniem. De minderheid van de leden was voorstander van de oprichting van leersecretariaten als provinciale vzw's en stelde voor dat de leersecretarissen werknemers van deze vzw's zouden worden.

In opdracht van de raad van bestuur werd een memorandum voor de nieuwe Vlaamse regering opgemaakt. De praktijkcommissie bracht advies uit over de passages die de praktijkopleiding van de leertijd betreffen.

De praktijkcommissie besliste dat het VIZO een projectvoorstel van het UNIZO Kortrijk in het kader van ESF doelstelling 3 kon steunen mits schrapping van alle activiteiten die slaan op de persoonlijke begeleiding van leerlingen.

In uitvoering van de bepalingen van hoofdstuk II De praktijkopleiding van het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1996 betreffende de leertijd, besliste de praktijkcommissie dat de leerovereenkomst tijdens de proefperiode steeds kan worden opgezegd met een opzegtermijn van 10 dagen, ook in geval van ziekte.

Bij schorsing van de uitvoering van de leerovereenkomst tijdens de proefperiode, wordt de proefperiode verlengd met een periode gelijk aan de duur van de schorsing (uitgedrukt in kalenderdagen) zonder enige

beperking. De praktijkcommissie besliste eveneens dat het gewaarborgd loon moet worden doorbetaald bij ziekte voor een individuele én collectieve vakantie.

In uitvoering van de bepalingen van hoofdstuk III Begeleiding en evaluatie van het besluit op de leertijd gaf de praktijkcommissie positief advies voor een ontwerp van examenreglement leertijd.

In uitvoering van de bepalingen van hoofdstuk IV De praktijkstage van het besluit van de Vlaamse regering van 23 februari 1999 op de ondernemersopleiding keurde de praktijkcommissie een aantal maatregelen goed die het moeten mogelijk maken de stageovereenkomst te implementeren. De praktijkcommissie nam zich voor om in 2000, 1 jaar na de invoering van de stageovereenkomst, een grondige evaluatie hiervan te houden.

De praktijkcommissie nam kennis van het decreet op de Centra voor LeerlingenBegeleiding. De CLB's vervangen de vroegere PMS-centra (Psycho-Medisch Sociaal centrum) en MST's. (Medisch SchoolToezicht).

De samenwerking tussen CLB en VIZO-centra wordt geregeld via beleidscontracten. Aangezien het CLB-aanbod echter niet alleen gericht is naar de VIZO-centra maar ook naar de leersecretarissen, ging de praktijkcommissie akkoord om de samenwerking tussen de CLB en de leersecretarissen te baseren op een convenant tussen de praktijkcommissie en de CLB-koepels. De praktijkcommissie gaf opdracht om dit uit te werken in een gemengde werkgroep met vertegenwoordigers van de CLB-koepels, de leersecretarissen, VIZO en de VIZO-centra.

Daarnaast gaf de praktijkcommissie ook opdracht om een overleg te organiseren tussen de internetten werkgroep VIZO-CLB, de werkgroep theoretische vorming leertijd en vertegenwoordigers van de leersecretarissen. Dit overleg is gericht op de optimalisering van de leerlingenbegeleiding op niveau van de centra.

De praktijkcommissie nam verschillende beslissingen met betrekking tot de opleidingen in de leertijd:

- gunstig advies voor een geactualiseerd curriculum manégehouder en voor een geactualiseerd curriculum hondentrimmer.
- gunstig advies voor de erkenning bij wijze van experiment van de opleiding in het zelfstandig beroep 'monteur-hersteller van PC en randapparatuur' en besliste om bij de erkenning van deze opleiding in de leertijd het sluiten van leerovereenkomsten toe te laten niet alleen in de aanvragende onderneming maar ook in andere ondernemingen die de betrokken praktijkopleiding kunnen geven.
- gunstig advies voor een uitbreiding van de experimentele opleiding 'programmeur' naar een minimaal aantal lesplaatsen verspreid over de Vlaamse provincies en adviseerde het eerste jaar te starten met minimaal 10 en maximaal 15 leerlingen.
- De praktijkcommissie adviseerde om een VIZO-centrum niet langer als lesplaats te behouden voor de opleiding tandprothesetechnicus.
- gunstig advies voor de omvorming van de opleiding leertijd orthopedisch schoentechnicus (OST) naar een ondernemersopleiding met als toelatingsvoorwaarden een diploma hoger secundair onderwijs en het verplicht sluiten van een stageovereenkomst voor wie niet in de sector is tewerkgesteld. Dit gunstig advies werd gegeven op voorwaarde dat de opleiding schoenmaker-hersteller wordt opgevoerd via een herziening van het programma waarbij in de opleiding elementen worden opgenomen die moeten toelaten als zelfstandig schoenmaker-hersteller voorbereidend en ondersteunend werk te verrichten voor de orthopedisch schoentechnici.
- gunstig advies voor de omvorming van de opleidingen 'Dameskapper en herenkapper' tot de gemeenschappelijke opleiding 'Kapper'.

De provinciale diensten van het VIZO beslissen in eerste aanleg over de erkenning, de intrekking of de opheffing van leerovereenkomsten, de uitsluiting van de leerling en/of het ondernemingshoofd, de toewijzing van een derde leerling aan een ondernemings-

hoofd en de deliberatie. De praktijkcommissie spreekt zich vervolgens uit over het beroep dat wordt aange-tekend tegen een beslissing van een provinciale dienst. Daarnaast kan de praktijkcommissie ambtshalve en te allen tijde een individuele beslissing of een geheel van beslissingen in eerste aanleg naar zich toetrekken. In 1998 werd elf maal beroep aangetekend tegen een beslissing van een provinciale dienst. Een maal werd beroep aangetekend door een ondernemingshoofd-opleider, hoofd van 2 ondernemingen. Hij werd voor een periode van 4 jaar uitgesloten van het recht een leer- of stageovereenkomst te sluiten met het oog op een opleiding in 1 van de 2 ondernemingen.

Ten opzichte van de leerlingen werden volgende beslissingen genomen:

- de duur van 4 leerovereenkomsten werd met één jaar verlengd op voorwaarde dat de leerling zich schriftelijk engageerde om de cursussen nauwgezet en gemotiveerd te volgen; daarbij werden 2 leerlingen naar een ander centrum verwezen;
- de erkenning van 2 leerovereenkomsten werd opgeheven wegens niet-naleving van de aanvullende pedagogische overeenkomst (APO);
- een beslissing tot opheffing van de erkenning van de leerovereenkomst werd ingetrokken, de leerling kreeg een 2-jarige leerovereenkomst auto-elektricien mits ondertekening van een strikte APO;
- een beslissing tot opheffing van de erkenning van de leerovereenkomst werd omgezet in een beslissing tot voortzetting van de leerovereenkomst op voorwaarde dat de leerling zich schriftelijk engageerde om de cursussen stipt te volgen; de leerling werd naar een ander centrum verwezen;
- een leerovereenkomst 'aannemer-constructeur van aluminium ramen en deuren' werd omgezet in een leerovereenkomst 'plaatser van rolluiken en zonnewering';
- een leerling kreeg de toelating opnieuw een leerovereenkomst te sluiten in overleg en samenwerking met de sociale dienst van de Vlaamse Gemeenschap bij de Jeugdrechtbank en mits ondertekening van een APO waarin de leerling zich ertoe verbindt de cursussen van de theoretische vorming met de nodige inzet, motivatie en ernst te volgen.

De praktijkcommissie nam ook verschillende beslissingen in verband met ondernemingen:

- De praktijkcommissie gaf een vzw de toelating om een leerovereenkomst te sluiten. Een andere vzw kreeg deze toelating niet vermits het ging om een gereguleerd beroep.
- De praktijkcommissie besliste dat voor een aantal beroepen uit de tuinbouwsector en een aantal intellectueel dienstverlenende beroepen het ontbreken van een inschrijving in het handelsregister geen reden vormt om de erkenning van een leer- of stageovereenkomst te weigeren.
- De praktijkcommissie gaf toelating aan een winkelketen om leerovereenkomsten te sluiten met een aanvankelijke beperking van 1 leerling per vestiging. Na een positieve evaluatie van deze leerovereenkomst kan een 2de leerovereenkomst worden toegestaan. De praktijkcommissie bevestigde hierbij haar vroegere beslissing dat vestigingen van winkelketens niet vooraf kunnen uitgesloten worden van het recht een leerovereenkomst te sluiten. Voor elke afzonderlijke vestiging van een winkelketen moet worden nagegaan of deze opleidingsplaats voldoende opleidingsmogelijkheden biedt en of de opleider voldoende bekwaam is om het beroep aan te leren.
- De praktijkcommissie keurde een profiel van een onderneming slager-spekslager goed. De bedoeling van het profiel is om aan de leersecretarissen een instrument te bieden dat hen moet toelaten na te gaan of een patroon alle waarborgen biedt om een volledige opleiding te garanderen. Ondernemingen die minder dan 200 punten scoren op dit profiel kunnen niet in aanmerking komen voor het sluiten van een leerovereenkomst. Ondernemingen die tussen 200 en 280 punten behalen, kunnen slechts een leerovereenkomst sluiten op voorwaarde dat zij aan de leerlingen binnen de normale werkuren een aanvullende praktijkopleiding in een VIZO-centrum laten volgen zodat de onvolledigheden in de praktijkopleiding in de onderneming worden weggewerkt. Ondernemingen die meer dan 280 punten scoren, kunnen zonder meer een leerovereenkomst sluiten.

In verband met de erkenning en het toezicht op de leersecretarissen trof de praktijkcommissie meerdere beslissingen:

- In het kader van de VESOC-tewerkstellingsmaatregelen werd een project opgestart dat tot doel heeft aan te tonen dat een vermindering van het aantal te begeleiden leerovereenkomsten per leersecretaris noodzakelijk is voor een intensievere en kwalitatief betere begeleiding van de leerovereenkomsten. Met het oog hierop erkende de praktijkcommissie drie nieuwe leersecretarissen voor de duur van het project (31.12.2000) en werd met een aantal reeds erkende leersecretarissen een aanvullende overeenkomst van aanneming gesloten. Dit leidde tot een herverdeling van leerovereenkomsten onder de VESOC-leersecretarissen waardoor elk van hen tussen de 140 en 175 leerovereenkomsten begeleidt.
- Nog in het kader van de VESOC-tewerkstellingsmaatregelen kende de praktijkcommissie aan alle leersecretarissen een bedrag van 8.000 BEF toe voor het volgen van een opleiding informatica.
- Twee leersecretarissen gingen met pensioen; in beide gevallen werden de leerovereenkomsten overgedragen aan een andere leersecretaris;
- De praktijkcommissie verklaarde zich akkoord met de vrijwillige volledige tijdelijke schorsing van de overeenkomst van een leersecretaris en bekrachtigde de tijdelijke herverdeling van het werkgebied van de betrokken leersecretaris;
- De praktijkcommissie besliste een onderzoek te starten naar de schorsing en/of de opheffing van de erkenning van een leersecretaris;
- De praktijkcommissie besliste een onderzoek te starten naar de opheffing van de erkenning van een leersecretaris. In afwachting hiervan werd de betrokken leersecretaris geschorst. Zijn leerovereenkomsten werden overgedragen naar een andere leersecretaris.
- De praktijkcommissie gaf aan drie leersecretarissen de toelating om hun vergoedingen te laten storten op rekening van een door hen opgerichte vennootschap met burgerlijk doel die een verbintenis over de persoonlijke verantwoordelijkheid van de leersecretaris omvat.

3. VIZO-NETWERK

Het VIZO is opgericht door het decreet van 23.1.1991. Daarin staat haar opdracht, omschreven als volgt: opleiding, vorming en begeleiding van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen. Dat werd vertaald in vijf actieterreinen: de opleiding en vorming, de bedrijfsbegeleiding, de bevordering van de vormgeving, de administratieve vereenvoudiging en de promotie van het zelfstandig ondernemen. Het VIZO kan die taken slechts realiseren dank zij een coherent netwerk waarvan naast het instituut ook de centra, de leersecretarissen, de lesgevers en de beroepsorganisaties deel uitmaken.

HET VIZO

Het Vlaams Instituut voor het Zelfstandig Ondernemen heeft twee afdelingen, vijf provinciale diensten, een dienst vormgeving en de stafdienst die de leidend ambtenaar bijstaat. De voorbereiding en implementatie van het beleid wordt mee gegangmaakt door het managementteam.

Structuur

Het VIZO telt twee afdelingen: POB, staande voor Productontwikkeling en -Beheer en AZF, staande voor Algemene Zaken en Financiën.

De afdeling Algemene Zaken en Financiën groepeerd begroting en financiën, logistiek, personeelsbeheer, juridische dienst en communicatie. Afdelingshoofd is de heer Johan Artois, adjunct-administrateur-generaal.

Onder POB ressorteren vorming en opleiding, bedrijfsadvies en administratieve vereenvoudiging. Mevr. Kris De Gryse, adjunct-administrateur-generaal is afdelingshoofd van POB. Administratieve Vereenvoudiging wordt geleid door de heer Eddy Gheysen. Elke Vlaams provincie heeft een eigen provinciale dienst, geleid door een diensthoofd. Het zijn Luc Neyens (Antwerpen), Ludo Verheyden (Vlaams Brabant en Brussel), Noël Deckers (Limburg), Luk Van Wallegem (Oost-Vlaanderen) en Geert Maris (West-Vlaanderen). Elke provinciale dienst heeft bovendien een bestaffing van gemiddeld twee pedagogisch adviseurs en drie bedrijfsadviseurs, en een ploeg administratieve medewerkers.

De opdracht van de provinciale dienst is productimplementatie, begeleiding en toezicht. De begeleiding omvat zowel eerstelijns- als managementadvies. Ook de promotie van het zelfstandig ondernemen is een taak van de provinciale dienst.

Vormgeving, onder leiding van de heer Johan Valcke, is een dienst die rechtstreeks aan de administrateur-generaal rapporteert.

De dagelijks leiding van het VIZO berust bij de heer Gilbert Otten, administrateur-generaal, bijgestaan door de twee adjuncten, die elk afdelingshoofd zijn. Daarenboven heeft de leidend ambtenaar een stafdienst ter beschikking met een secretariaat en een stafcoördinator, de heer E. Ottenbourgs. Het VIZO telt twee opdrachthouders, de heer Jan Toelen, voor

communicatie, en de heer Fred Vanhoof, voor H.V.O. (Human Resource, Vorming en Organisatie-ontwikkeling). Verder rapporteren de ombudsman Kurt Van den Bunder, de emancipatieambtenaar Jessy Van Dousselaere en de preventieadviseur Thomas Decremer aan de leidend ambtenaar.

Management

Het dagelijks bestuur van het VIZO berust bij de leidend ambtenaar, bijgestaan door de twee adjuncten. Dit bestuur treedt voor statutaire materies op als directieraad. Draaischijf voor de beleidsvoorbereiding en -uitvoering is het managementteam waartoe behoren: de leidend ambtenaar, de beide adjuncten, de stafcoördinator, de provinciale diensthoofden, en de verantwoordelijken voor Vormgeving, Administratieve Vereenvoudiging, H.V.O en Communicatie. Binnen het managementteam worden het noodzakelijke overleg gevoerd omtrent de eenduidig uit te voeren strategie, onderlinge afstemming, werkverdeling en interactie en afstemming tussen centrale diensten onderling, en centrale en provinciale diensten.

Een zeer groot deel van de aandacht van het managementteam dat een- tot tweemaal per maand vergadert, ging naar de strategische heroriëntering. In functie van de urgentie van bepaalde acties kwam het team frequenter samen.

De Centra

Het feitelijk platform waar de vormings- en opleidingsactiviteiten plaatsvinden, zijn de centra. Deze activiteiten worden door het VIZO erkend en betaald. Daarnaast ontwikkelen de centra ook talloze activiteiten in eigen beheer, bieden zij onderdak voor activiteiten die in samenwerking met derden worden georganiseerd en onderhouden ze functionele contacten met andere opleidingsverstrekkers in hun regio zoals de beroepsopleidingscentra van de VDAB.

De centra verschillen onderling inzake vormingsaanbod. Ze profileren zich meer en meer met een specifiek aanbod, dat ofwel streekgebonden is ofwel op

één of meer sectoren focust. De centra worden wel door het VIZO erkend maar ze hebben statutair een autonome structuur. Er zijn 16 centra, die in totaal 22 lesplaatsen bedienen. West-Vlaanderen heeft één vormingsinstituut voor KMO met zes afdelingen in de provincie. CEMOV heeft een vestiging in Aalst en in Oudenaarde.

Infrastructuur

NIEUWBOUW EN VERBOUWING CENTRA

In '99 diende CMO Leuven een bouw dossier voor uitbreiding van het centrum. De raad van bestuur besloot om aan CMO-Leuven een subsidie toe te kennen ten bedrage van 13.352.716 fr.

Ook LV Tongeren diende een bouw dossier in voor uitbreiding van het centrum met 5 ateliers, 2 leslokalen en 2 berguimtes. De raad van bestuur besloot om aan LV Tongeren een subsidie toe te kennen ten bedrage van 6.066.478 fr.

In '99 diende ACEBE een bouw dossier voor de aankoop van de gebouwen in de Breughelstraat 35 - 43 en de Lange Leemstraat 137. Aan ACEBE werd door de Raad van bestuur een subsidie toegekend van 43.523.040 fr.

En tenslotte diende IMOV een bouw dossier in voor uitbreiding van het centrum. Deze aanvraag werd door het centrum zelf ingetrokken tengevolge van de onvoldoende maximale investeringscapaciteit.

In het jaarprogramma van 1999 werd voor uitrustingstoelagen 20.000.000 fr. ingeschreven. Het bedrag van 20.000.000 fr. werd dit jaar opnieuw in één schijf vrij gegeven. Eén vijfde van het budget wordt forfaitair verdeeld, één vijfde overeenkomstig de gerealiseerde investeringen en drie vijfde op basis van het aantal uren beroepskennis in de leertijd en de ondernemersopleiding in 1998.

Met ingang van 1 januari 1999 worden de investeringen voor uitrusting voor 65% gesubsidieerd door het

VIZO. De resterende 35% moet door de centra zelf gedragen worden.

Eigenaarsonderhoud

In het kader van het besluit van de Vlaamse regering van 3/6/1997, dat handelt over de subsidiëring van gebouwen van de Centra, werden in 1999 een aantal bijkomende subsidies toegekend. Deze subsidies moeten het de Centra mogelijk maken om de kosten te dekken van uitzonderlijk of dringend eigenaarsonderhoud aan de gebouwen van de Centra. De toekenning van de toelage is afhankelijk van een eigen inbreng van het centrum van 40% van de kostprijs. In het kalenderjaar 1999 werden de volgende dossiers goedgekeurd door de administrateur-generaal (onder budgetair voorbehoud). Aan BRUCEMO en VI Kortrijk werd in totaal 1.887.288 fr. inbreng door het VIZO toegekend.

In het kader van subsidiëring van eigenaarsonderhoud volgens de normale procedure werden in het kalenderjaar 1999 volgende dossiers goedgekeurd door de raad van bestuur:

Aan IMOV, VI Veurne en LV Genk werden in totaal 2.170.489 fr. VIZO-tussenkomen toegekend.

Huurtoelagen aan de centra

Er werd door het VIZO in 1999 in totaal 50.777.340 fr. huurtoelagen toegekend aan de centra.

Actieprogramma- HACCP-reglementering

Op 24 april 1998 besliste de raad van bestuur om de heer prof. E. Van Schoonenberghe te belasten met de opdracht om een inventaris op te stellen van de investeringen die binnen alle VIZO-centra moeten gebeuren om de ateliers van de voedingsopleidingen te laten voldoen aan de vereisten van de HACCP-reglementering. Het eindrapport werd begin 1999 voorgelegd aan en goedgekeurd door de raad van bestuur. De centra ontvingen het algemene rapport

en de specifieke vaststellingen voor hun centrum. Aan de hand van het rapport en de individuele centra dossiers werd binnen VIZO een ontwerp van 'Nieuw initiatief' ontworpen met als doel werken uit te voeren opdat de centra in orde zouden zijn conform het KB van 7 februari 1997 inzake de algemene voedingsmiddelenhygiëne en de toepassing ervan in de voedingsateliers en de cafetaria. (verdere tenuitvoerlegging in 2000).

Commissie Centra

Alle directeurs van de VIZO-centra zijn lid van de commissie centra. Voorzitter is de heer Willy Machiels, directeur van het VIZO-centrum Hasselt.

Deze commissie is bevoegd om de raad van bestuur en de praktijkcommissie voor te lichten of, op verzoek, te adviseren over aangelegenheden van vorming en pedagogische begeleiding van de cursisten evenals over oprichting, werking en subsidiëring van de centra. De directeurs van de centra worden er ook op de hoogte gesteld van belangrijke veranderingen, beslissingen en evoluties binnen het VIZO-netwerk of op Vlaams, federaal of Europees niveau.

De commissie centra vergaderde in 1999 zes maal.

De commissie bracht voor de raad van bestuur of de praktijkcommissie zeven adviezen uit betreffende volgende onderwerpen: criteria strategisch budget, voorwaarden waaraan het organisatieplan moet voldoen, het uniform inschrijvingsformulier, maatschappijgerichte vorming in de leertijd, examenreglement leertijd, het statuut van de leersecretaris, het ontwerp van besluit zonnecentra.

Belangrijke topics op de vergaderingen van de commissie waren o.a. de strategische doorlichting en heroriëntering, het besluit van de Vlaamse regering van 23 febr. '99 inzake de ondernemersopleiding, de leertijd (maatschappijgerichte vorming, begeleiding van leerjongeren, beleidsovereenkomst tussen CLB en VIZO-centra) het clusterbeleid en sectorcommissies.

De Leersecretaris

De leersecretaris is de sleutelfiguur in de leertijd die bemiddelt tussen leerling (en ouders) en de patroonopleider. Hij functioneert onder toezicht van de praktijkcommissie.

De Commissie leersecretarissen

Deze commissie telt tien stemgerechtigde leden, twee leersecretarissen per provincie, voorgedragen door hun collega's. Voorzitter is de heer J. De Koninck, leersecretaris in Asse. In 1999 vergaderde de Commissie Leersecretarissen driemaal.

Ten behoeve van de praktijkcommissie formuleerde de commissie adviezen m.b.t.:

- een ontwerp van nieuw takenboekje ontwikkeld in het kader van het SPLASH-project;
- de schorsing van de uitvoering van de leerovereenkomst in de proefperiode;
- het jaarlijks verslag situatie leertijd 1999;
- de voorstellen betreffende de leertijd door Deloitte en Touche gedaan in het kader van het strategisch onderzoek;
- begeleiding van de jongeren in de leertijd in het kader van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra op de leerlingenbegeleiding.

De lesgevers

De centra huldigen het principe dat ze voor de vormingsactiviteiten het best een beroep doen op lesgevers die als vaklui nog in volle praktijk staan. Met deze lesgevers wordt doorgaans een overeenkomst van bepaalde duur gesloten. Een belangrijk aantal lesgevers in de leertijd daarentegen heeft een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur.

Lesgevers worden gehonoreerd niet alleen voor het aantal uren les dat ze verzorgen maar kunnen ook betaald worden voor pedagogische organisatie- en coördinatietaken (POC) die ze waarnemen. Bij de lesgevers met een overeenkomst van onbepaalde duur

maken deze laatste activiteiten deel uit van hun takenpakket. Met een POC-budget van 10.000.000 Fr in 1999, werden er in totaal 7.046 uur POC gerealiseerd, waarvan 1.522 in de leertijd en 5.524 uur in de ondernemersopleiding.

De beroepscommissies

De beroepscommissies fungeren als voornaamste binding van de opleiding van Zelfstandigen en KMO met de beroepswereld. Zij zorgen ervoor dat de programma's op de KMO-reëleriteit worden afgestemd.

In 1999 bestonden volgende beroepscommissies: Slagerij, Bakkerij, Horeca, Begraffenissen, Vastgoedmakelaar, Vastgoedexpertise, Verzekeringen, Elektriciteit, Metsel- en Betonwerken, Operator Onderwaterwerken, Fotografie, Bloemsierkunst, Ambulante Handel, Sanitaire installatie, Gas en Metalen Dakbedekkingen, Schilderwerken, Kleermakerij, Centrale Verwarming, Manege, Distributie, Coiffure, Koeltechniek, Auto, Hondentrimmen, Drukkerij, Dentaaltechniek, Bandage, Orthopedisch Schoeisel

Op 19 april 1999 werd de beroepscommissie manege geïnstalleerd.

In totaal vonden in 1999 83 vergaderingen plaats van de beroepscommissies en hun werkgroepen.

Belangrijke realisaties vanuit die vergaderingen:

• *Kinderopvang*

De commissie produceerde een programma voor de ondernemersopleiding 'beheerder van particulier opvanginstelling': beroepsprofiel, toelatingsvoorwaarden, leerinhouden van de verschillende modules, leidraad voor een intakegesprek.

• *Dentaaltechniek*

Na onderzoek van de atelieruitrusting van de VIZO-centra die de opleiding tandtechnicus organiseren, adviseerde de beroepscommissie een VIZO-centrum te schrappen als lesplaats voor de opleiding tandtechnicus op niveau leertijd.

- *Elektro*

Na een voorstelling van het project 'Modularisering van de elektro-opleidingen' gaf de beroepscommissie opdracht aan een werkgroep om het programma van de ondernemersopleiding te actualiseren en daarbij na te gaan in hoeverre de opleiding modulair kan worden opgebouwd.

- *Vastgoedmakelaar*

De verplichting tot het doorlopen van een stage en tot het jaarlijks volgen van een bijscholing werd in 1999 voor de vastgoedmakelaars een feit. Binnen deze gewijzigde wettelijke context werd het curriculum van de opleiding stagiair-vastgoedmakelaar aangepast.

Een aanvraag van een VIZO-centrum tot organisatie van de ondernemersopleiding vastgoedmakelaar werd door de beroepscommissie positief geadviseerd op voorwaarde dat dit centrum voldeed aan de vereisten inzake kwaliteit van de lesgevers en voldoende aantal cursisten. De beroepscommissie legde een aantal richtlijnen vast voor het toekennen van vrijstellingen. Een werkgroep van de beroepscommissie maakte in samenwerking met het VIVO de programmering op voor het vervolmingsaanbod 2000.

- *Verzekeringen*

De beroepscommissie werkte aan de aanpassing van het beroepsprofiel conform de wijzigingen van de wet op de verzekeringsbemiddeling en -distributie, en aan de aanpassing van het lessenrooster en actualisatie van een aantal lesvakken. De beroepscommissie adviseerde een aantal richtlijnen te volgen bij het verlenen van vrijstellingen voor lesvakken van de opleiding verzekeringsmakelaar en VVD'er. De commissie keurde een ontwerp voor een getuigschrift VVD'er goed. Om het hoofd te kunnen bieden aan de groeiende concurrentie op de opleidingsmarkt, zocht de beroepscommissie een aantrekkelijke alternatieve opleidingsformule. De beroepscommissie adviseerde dan ook om in één VIZO-centrum op experimentele basis de eerste twee cursusjaren van de ondernemersopleiding te organiseren.

Op advies van de beroepscommissie werd met Brokers Training een overeenkomst gesloten voor samenwerking en afspraken in het kader van de vervolmaking voor de zelfstandig verzekeringsmakelaar werden gemaakt.

- *Vastgoedexpertise*

De beroepscommissie werkte aan de opmaak van een eenvormig programma ondernemersopleiding vastgoedexpertise en organiseerde een vergadering met de cursuscoördinatoren en spilleerkrachten van de VIZO-centra die deze opleiding.

- *Coiffure*

De beroepscommissie coiffure heeft de gemeenschappelijke leertijdopleiding kapper uitgewerkt. Het eerste jaar leertijd van deze nieuwe gemeenschappelijke opleiding kapper werd in september geïmplementeerd en begeleid door een studiedag voor de lesgevers. Ook het didactisch digitaal begeleidingsinstrument voor de lesgevers werd er in detail voorgesteld.

- *Bandage, orthese, prothese en orthopedisch schoeisel*

De beroepscommissie heeft, in het licht van de nieuwe stagemogelijkheden bij de ondernemersopleiding (Besluit Vlaamse regering 23/02/99), de opleiding van de leertijd orthopedisch schoeisel omgevormd tot ondernemersopleiding. De implementatie is gepland voor september 2000. Om mogelijke leertijd kandidaten op te vangen wordt de leertijdopleiding 'schoenmaker/hersteller' herwerkt zodanig dat er ook een link naar de orthopedische schoentechniek bestaat.

- *Bloemsierkunst*

In 1999 heeft de beroepscommissie de implementatie van de toelatingsproef en de voorbereidende cursus zeer zorgvuldig voorbereid.

- *Metsel-/betonwerken*

De beroepscommissie heeft de leertijd en met name het actualiseren van de takenblaadjes prioritair gesteld. Bij de actualisering van de takenblaadjes heeft men bovendien het nieuwe concept van het Europees project SPLASH toegepast.

- *Centrale verwarming*

De beroepscommissie heeft de leertijd en met name het actualiseren en aanpassen van de syllabus prioritair gesteld.

- *Sanitaire installatie, gas en metalen dakbedekkingen*

De beroepscommissie heeft de aanpassing van de programma's voor de ondernemersopleidingen zinkwerker - sanitair installateur loodgieter en installateur van individuele gasteinstellen prioritair gesteld.

- *Manège*

In april werd de beroepscommissie officieel geïnstalleerd. De beroepscommissie heeft in samenwerking met een werkgroep van lesgevers op zeer korte termijn het volledige curriculum leertijd geactualiseerd. Voor de leersecretarissen heeft de beroepscommissie een uitgebreide studiedag georganiseerd in oktober.

- *Hondentrimmen*

De beroepscommissie legde de laatste hand aan het curriculum leertijd. Het uitwerken van de ondernemersopleiding gebeurt parallel aan, en in samenwerking met, de werkgroep modularisering van de 'kleine dieren'- sector.

- *Ambulante handel*

Een werkgroep van de beroepscommissie heeft de bestaande geïntegreerde ondernemersopleiding geactualiseerd en herwerkt tot een ondernemersopleiding bestaande uit het eerste jaar bedrijfsbeheer en 64u uur beroepskennis. De raad van bestuur keurde dit nieuwe curriculum goed in november '99 en plant de implementatie vanaf september 2000.

- *Slagerij*

De beroepscommissie werkte een curriculum uit voor de gecertificeerde bijscholing "bereider verkoopklare gerechten voor de slagerijsector" van 120 uur. De raad van bestuur ging akkoord om bij wijze van experiment deze bijscholing te organiseren in twee VIZO-centra. De beroepscommissie gaf positief advies voor de erkenning van de gecertificeerde bijscholing "charcuterie" en zij stelde het opleidings-

dossier op punt. Ze startte in opdracht van de Praktijkcommissie met de uitwerking van een aanvullende praktijkopleiding voor de leertijd, aansluitend op het profiel van een onderneming slagerij.

- *Horeca*

Een werkgroep van de beroepscommissie werkte een geactualiseerde structuur uit van de opleidingen in de leertijd en ondernemersopleiding en startte met de actualisatie van de programma's van de leertijd.

- *Auto*

Eén van deze prioriteiten is de actualisatie van de opleidingsprogramma's en opleidingsstructuur. Aan de hand van de beroepsprofielen die door EDUCAM werden uitgewerkt, wordt nagegaan hoe deze beroepsprofielen kunnen vertaald worden naar de VIZO-opleidingen garage en carrosserie op de verschillende niveaus (leertijd, ondernemersopleiding en voortgezette vorming).

4. PERSONEEL EN MIDDELEN

Personeel

Eind 1999 telde het VIZO 156 personeelsleden: 119 ambtenaren en 37 personen met een arbeidsovereenkomst. De gemiddelde leeftijd van de statutaire personeelsleden is 41,25 jaar. Er zijn 44 mannelijke statutaire personeelsleden tegenover 75 vrouwelijke statutaire personeelsleden. De gemiddelde leeftijd bij de contractuele personeelsleden is 30 jaar. Er zijn 6 mannelijke contractuele personeelsleden en 31 vrouwelijke contractuele personeelsleden.

In de loop van het jaar 1999 werden 19 aanwervingen gerealiseerd.

In 1999 verlieten 15 personeelsleden het VIZO: wegens pensionering, overlijden, vrijwillig ontslag, einde arbeidsovereenkomst van bepaalde duur of einde vervangingsovereenkomst.

Human Resource Management en evaluatie

Het bestaande evaluatiesysteem PLOEG werd in 1999 verder verfijnd en door individuele coaching en overleg binnen het managementteam en het BOC (basisoverlegcomité) levendig gehouden. PLOEG is het acroniem voor de methodiek die vertrekt van de elementen: Plannen, Leiding geven en krijgen, Ondersteunen, Evalueren, Gewaardeerd worden. Een vernieuwing die vorig jaar ingang vond, was de omzetting van de "versnelde loopbaan" in een effectieve functioneringstoelage. Op het einde van het jaar werd reeds een aanvang genomen met het uitwerken van

principes voor het toekennen van een variabele functioneringstoelage vanaf het evaluatiejaar 2000.

Een degelijke loopbaanbegeleiding blijft een constante bekommernis waaraan het afgelopen jaar door de opdrachthouder HVO (Human resource, Vorming en Organisatieontwikkeling), in samenwerking met de personeelsdienst werd gewerkt.

De stagebegeleiding van 20 nieuwe personeelsleden werd van nabij opgevolgd. Alle stagiairs kregen de mogelijkheid om niet enkel de statutair verplichte maar ook zelf gekozen opleidingen (o.m. informatica, tijdsbeheer, ...) te volgen. Zowel de opdrachthouder als de verantwoordelijke van de cel personeel stelden zich bereikbaar op voor zowel de stagiairs als de stagebegeleiders. Door coaching trachtten zij de integratie van nieuwe personeelsleden te volgen en zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

Alle nieuwe personeelsleden kregen het afgelopen jaar een gedetailleerde uitleg bij het PLOEG-systeem en de toepassing ervan binnen VIZO (functiebeschrijving, evaluatiegesprek (en -verslag), functioneringsgesprek, wijze van formele waardering, ...).

Twee personeelsleden volgden in 1999 de cursus: "Vorbereiding op het pensioen" die in samenwerking met MOVI georganiseerd werd.

De medewerkers van de cel personeel en de opdrachthouder HVO stelden samen het instellings-specifiek besluit voor het VIZO op. Dit besluit bevat

voorstellen die zijn opgenomen in het huidige personeelsstatuut maar niet werden overgenomen in het stambesluit voor alle VOI's. Ook een aantal nieuwe principes werden in het instellings specifiek besluit opgenomen. Dit besluit dient nog goedgekeurd te worden door de Vlaamse regering.

Vorming

Als "lerende organisatie" heeft het VIZO in 1999 een bedrag van 2.332.741 fr. aan vormingsactiviteiten geïnvesteerd (2.412 uren).

Het opleidingsprogramma voor stagiairs in samenwerking met MOVI werd verder op punt gezet. 24 personeelsleden namen deel aan verschillende opleidingsinitiatieven zoals veiligheid, administratief recht, financiën en begroting, communicatie, conflicthantering, ...

Ongeveer 38 personeelsleden namen deel aan seminars van één of meerdere dagen. Twee personeelsleden volgden een langlopende cursus voor respectievelijk graduaat informatica en graduaat boekhouden. 19 personeelsleden volgden verschillende informaticacursussen om zich verder in de softwarepakketten te verdiepen.

Emancipatie

In 1999 nam het VIZO, samen met drie andere Vlaamse openbare instellingen deel aan het onderzoeksproject "Gender in Balans", in samenwerking met de universiteiten van Nijmegen en Leuven en de dienst emancipatiezaken van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De emancipatieambtenaar nam actief deel aan een werkgroep deeltijds werken voor leidinggevenden. Dit mondde uit in een seminarie rond "Deeltijds werken voor leidinggevenden" (juni 1999). Verder stond de emancipatieambtenaar in voor de organisatie van kinderopvang tijdens de schoolvakanties, volgde ze de evenredige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in adviesorganen op, zorgde ze ervoor dat ook de personeelsleden en lesgevers van de centra een

beroep kunnen doen op de v.z.w. Limits in geval van ongewenst seksueel gedrag op het werk en informeerde en sensibiliseerde ze de personeelsleden over het emancipatiebeleid.

Logistiek en informatica

De cel Logistiek draagt zorg voor talloze kleine maar onmisbare werken. Zo werden er meer dan 2.000.000 kopieën gemaakt. Er werden meer dan 100.000 uitgaande stukken briefwisseling behandeld. Daarnaast stond de cel in voor de organisatie van ± 700 vergaderingen en hielp zij bij de opbouw en het afbreken van tentoonstellingen, het verhuizen van meubilair, het beheer van de archiefruimte.

De voornaamste investering in uitrusting was de aankoop van digitale telefooncentrales voor de provinciale diensten van het VIZO met rechtstreekse inkiezen voor ieder personeelslid.

Informatica

Er werd in 1999 intensief verder gewerkt aan de modernisering van het informaticapark van het VIZO. De gedane investeringen op het vlak van informatietechnologie werden in het raam van een EURO-project en een project Jaar 2000 aan een grondige inspectie onderworpen en geüpdatet. E-mail, Intranet, Internet, portable werden definitief verworven werkinstrumenten.

Financiële middelen

De financiële middelen van het VIZO bestaan grotendeels uit dotaties van de Vlaamse Gemeenschap en in beperkte mate uit inkomsten uit prestaties (zoals bijv. bedrijfsadvies). In 1999 bedroeg de dotatie aan het VIZO op basisallocatie (BA) 4101 1.893.100.000 fr. en op basisallocatie 4102 50.000.000 fr. De "gewone" dotatie (BA 4101) omvat in 1999 eveneens de middelen van VESOC ten bedrage van 70 miljoen fr. Met ingang van 1998 werd de dotatie op basisallocatie 5101, de zogenaamde kapitaalsuitgaven, geïntegreerd in de "gewone" dotatie.

De eigen ontvangsten VIZO bedroegen 39.972.047 fr. De dotatie intresten zitten in 1999 vervat in de eigen ontvangsten. De terugval van de eigen inkomsten moet zo goed als integraal toegeschreven worden aan de projecten. Het totaal van de ontvangsten kwam op 2.004.553.033 fr. Het begrotingsresultaat tot en met het begrotingsjaar 1999 bedraagt 23.918.194 fr.

In de rekeningen 1999 werd het gecumuleerd begrotingsresultaat tot en met 1998 ingebracht. Het bedroeg 21.480.986 fr. Het positief saldo van 1999 is bezwaard door uitgestelde uitgaven.

Deze slaan op enerzijds de VESOC-projecten van 1999 (23.513.904 en anderzijds het KMOLO-KET1999. Het leeuwendeel van de uitgaven, iets meer dan 1,5 miljard fr, ging naar de activiteiten van vorming en opleiding. De personeelsuitgaven VIZO bedragen 243.770.221 fr. De werkingsuitgaven VIZO bedragen 187.713.206 fr. (in dit bedrag zitten ook tijdelijke projectuitgaven vervat). Het overzicht van de ontvangsten en uitgaven van het VIZO beslaat de jongste drie jaren. Het betreft hier niet de begrotingen, wel de rekeningen. Deze geven een juist beeld van de financiële verrichtingen van het instituut.

Uitgaven	1997	1998	1999
Personeel	231.481.264	218.651.498	243.770.221
Werkling	118.034.384	143.603.500	187.713.206
Activiteiten			
Admin. Veroudering	1.409.675	638.460	981.843
Bedrijfsbegeleiding	7.161.816	6.130.454	6.753.919
Vormgeving	15.446.877	16.358.942	17.505.882
Vorming en opleiding	1.538.419.849	1.528.103.775	1.523.909.768
TOTAAL UITGAVEN	1.911.953.865	1.913.486.629	1.980.634.839

Activiteiten vorming	1997	1998	1999
Uitrusting	22.772	-	-
Communicatie	3.534.397	9.017.848	8.146.855
Vergoedingen	4.918.398	15.024.378	6.284.358
Selecties	-	-	-
Studie en onderzoek	8.646.365	8.832.323	8.901.853
Leertijd	404.712.214	405.911.316	408.579.727
Ondernemersopleiding	708.583.758	711.486.119	683.597.050
Taal	3.787.183	-	-
Bijscholing	57.312.375	61.805.947	67.940.955
Vervolmaking	116.666.120	103.548.633	118.574.621
Bijscholing lesgevers	4.142.521	2.822.046	3.543.480
Specifieke toelagen centra	226.093.746	209.655.165	218.340.869
Diverse onkosten	-	-	-
TOTAAL	1.538.419.849	1.528.103.775	1.523.909.768

Ontvangsten	1997	1998	1999
Eigen ontvangsten	54.029.984	61.773.321	39.972.047
Dotatie programma 52.2 - BA 4101	1.722.700.000	1.809.900.000	1.893.100.000
Dotatie programma 52.2 - BA 5101	62.100.000	-	-
Additionele dotatie (BA 4102)	50.000.000	50.000.000	50.000.000
Dotatie intresten	-	5.493.700	-
Resultaatverwerking	30.924.475	7.800.594	21.480.986
TOTAAL ONTVANGSTEN	1.919.754.459	1.934.967.615	2.004.553.033
RESULTAAT	7.800.594	21.480.986	23.918.194

Diensten en producten

U krijgt hierna een overzicht van de werking van het VIZO op het terrein van de vijf hoofdactiviteiten:

- vorming en opleiding
- bedrijfsbegeleiding
- vormgeving
- administratieve vereenvoudiging
- promotie van het zelfstandig ondernemen

Het hoeft geen betoog dat zelfs al zijn de formele en structurele beleidsbeslissingen ingevolge de strategische heroriëntering van het VIZO nog niet genomen, de impact van dit nieuwe denken en handelen reeds ten volle aanwezig is in de werking, de diensten en producten van het VIZO-netwerk.

A man in a suit and glasses is looking out a window. The image is overlaid with a teal color. The text 'VORMING EN OPLEIDING' is written in white, uppercase letters on the left side of the image.

VORMING
EN OPLEIDING

1. VORMING EN OPLEIDING

Het VIZO-netwerk biedt een rijk en uiteenlopend pakket van vormingsactiviteiten aan voor de gedifferentieerde doelgroepen van zelfstandigen en KMO. Dat aanbod wordt voor het grootste gedeelte door de centra georganiseerd. Voor een beperkt gedeelte wordt het initiatief genomen door professionele en interprofessionele organisaties. Het vormingsaanbod wordt op drie niveaus opgebouwd: de leertijd, de ondernemersopleiding en de voortgezette vorming.

Daarmee wordt een uiterst brede waaier van beroepen bediend. Dit is een overzicht van de opleidingen die in 1998-1999 door de centra werden georganiseerd in de leertijd en/of in de ondernemersopleiding. De volledige lijst van erkende, mogelijke opleidingen is meer dan 300 beroepen lang.

A. Voeding

Slager/spekslager, brood- en banketbakker, bereider wild en gevogelte, restauranthouder, suiker- en chocoladebewerker, visbereider, traiteur/banketaanemer, ijsbereider, brasserie-uitbater/caféhouder, hotelhouder, vleeswarenfabrikant, bereider van verkoopklare gerechten, exploitant van plattelandstoerisme, friturist, uitbater café/snack/tearoom, uitbater café.

B. Textiel

Herenkleermaker, dameskleermaker, naaister, confectioneer van kinderkleding, korsettenmaker, modiste, poppenaankleedster, textielreiniger/witwasser, textielreiniger/ witwasser/chemisch reiniger, modeontwerper, industrieel patroontekenaar, hersteller/restaurateur van textiel, artisaan vervaardiger van textielstoffen.

C. Hout

Schrijnwerker/timmerman, meubelmaker, houtbeeldhouwer/ornamentmaker, restaurateur van antieke meubelen, parket-/vloerlegger, vervaardiger van keuken- en badkamermeubelen, parketvloerlegger, vervaardiger houten speelgoed.

D. Leder

Schoenmaker en -hersteller, vervaardiger en hersteller van tuig en zadels voor ruitelij.

E. Onedelmetalen

Metaalconstructeur, kunstsmid, hoefsmid, carrosseriehersteller, zinkwerker/plaatser van metalen dakbedekkingen van gebouwen, zinkwerker/sanitair installateur, sanitair installateur/loodgieter, installateur van centrale verwarming, installateur van gasverwarming met individuele toestellen, luchtregelingsinstallateur, koeltechnicus, slotenmaker beveiliging van gebouwen.

F. Edelmetalen

Juwelier/goudsmid, hersteller en transformator van juwelen, ontwerper van sieraden.

G. Werktuigkunde

Mecaniciën, garagehouder/hersteller, motorfietsmecaniciën, fietsmecaniciën, bromfietsmecaniciën, mecaniciën voor landbouw- en tuinbouwtrekkers en -machines, mecaniciën voor kantoormachines, mecaniciën voor lichte schroefvliegtuigen, mecaniciën voor motorplezierboten, mecaniciën van heftrucks, handelaar in tweedehandse autovoertuigen, manager voor automobielbedrijf.

H. Elektriciteit

Elektrotechnisch installateur, radio- en televisiemonteur/-hersteller, auto-elektricien, koeltechnicus, monteur/hersteller van antidiefstalsystemen, monteur/hersteller in toegepaste elektronica, technicus in industriële elektronica, bedrader geprefabriceerde schakelverdeelinrichter, technicus industriële hydraulica en pneumatica, technicus elektropneumatische automatisatie, technicus nieuwe energiewinningen, technicus onderhoudselektricien, technicus in meet- en regeltechnieken, monteur/hersteller van PC en randapparatuur, installateur van domotica- en immoticasystemen, installateur industriële automatisatie, hersteller van elektrische huishoudapparaten, monteur hersteller van toegepaste elektronica communicatiemiddelen en alarmsystemen in voertuigen.

J. Precisiemechanica

Horlogemaker/hersteller.

K. Bouwbedrijf/steen/beton

Metselaar/betonwerker, dakdekker/plaatser van niet-metalen dakbedekkingen van gebouwen, plafonneerder/cementwerker, dichtingswerker/asfaltwerker, tegelzetter, steenhouwer/marmerbewerker, pottenbakker, keramist, operator van onderwaterwerken, aannemer van sloopwerken, aannemer/restaurateur van gebouwen, kassei- en klinkerlegger.

L. Schilderwerk en stoffering

Huisschilder, decoratieschilder/wand- en vloerbekleder, reclameschilder, stoffeerder, woninginrichter, beletterings- en airbrushtechanicus.

M. Drukwerk/boekbinderij

Offsetdrukker, zeefdrukker, handboekbinder, fotografisch zetter, digitaal beeldverwerker/scanneroperator, multimediaontwikkelaar.

N. Glas

Glazenmaker, glazenier, glasblazer van sier- en gebruiksvoorwerpen.

P. Fotografie/grafisch werk

Fotograaf, realisator van videoprogramma's, grafisch

elektronisch designer, illustrator van boeken en tijdschriften, realisator van teken- en animatiefilms, multimediaontwikkelaar.

Q. Personenverzorging

Herenkapper, dameskapper, tandprothesetechnicus, opticien/optometrist, schoonheidsspecialist(e), schoonheidsspecialist(e)-pedicure, haarwerker/pruikenmaker/grimeur, pedicure, kleur- en stijlconsulent.

R. Tuin- en bosbouw

Bloemen- en plantenteler, florist, tuinaannemer, herborist, beheerder van bossen/parken/groenzones, kruidenteler, tuinverzorger, tuinontwerper, boomverzorger, kruidenkweker.

S. Synthetische stoffen

T. Muziek

Hersteller van muziekinstrumenten.

U. Allerlei

Kaarsenmaker, etaleur, hersteller van antieke voorwerpen, lijstenmaker/vergulder, antiekhandelaar, decorbouwer, restaurateur van schilderijen, standenontwerper, hersteller/restaurateur van koetsen, restaurateur van papier, vervaardiger en hersteller van poppen, restaurateur schilderijen op andere dragers, restaurateur van keramische voorwerpen.

V. Dieren

Hondenfokker, hondentrimmer, manègehouder, paardenfokker, uitbater van een dierenpension, zelfstandig instructeur paardrijden.

W. Kleinhandelaar

Kleinhandelaar.

X. Intellectuele dienstverlenende beroepen

Verzekeringmakelaar, stagiair vastgoedmakelaar, belastingsconsulent, vastgoedmakelaar, beleggings- en kredietmakelaar, hostess, boekhouder, auto-expert, reisbureauhouder, handelsagent, bouwpromotor/projectontwikkelaar, commercieel consulent, sociaal consulent, openbaar autobusondernemer, expert in

onroerende goederen, toerisme- en handelspromotor, systeemanalyst/programmeur, informaticaconsulent, exportconsulent, reisleader, begrafenisonderne-mer, beheerder van rust- en bejaardenhuizen, publiciteitsconsulent, communicatieconsulent, privé-detective, verlener van kantoor diensten, uitbater van een fitnesscentrum, beheerder particuliere kinderopvanginstelling, organisator van evenementen, journalist, uitbater van een kunstgalerij, thanatopractor, consulent in telematica, transportorganisator, beveiligingsadviseur, hygiëneconsulent in de voedingssector, ceremoniemeester, zelfstandig uitbater van koerierdiensten, uitbater van ambulancediensten.

Z. Groothandelaar

Groothandelaar in wijn en geestrijke dranken.

Nieuwe opleidingen

De raad van bestuur erkent nieuwe opleidingen. Dergelijke erkenning gebeurt in twee stappen: eerst een erkenning bij wijze van experiment en vervolgens, na een volledige opleidingscyclus en mits een positieve evaluatie, een definitieve erkenning.

Dat was in 1999 het geval voor de volgende ondernemersopleidingen:

- Restaurateur van handgemaakte tapijten
- Vervaardiger houten speelgoed
- Multimediaontwikkelaar
- Realisator van teken- en animatiefilms
- Boomverzorger
- Decorbouwer
- Zelfstandig instructeur paardrijden
- Consulent in telematica
- Hygiëneconsulent
- Ceremoniemeester
- Zelfstandig uitbater van een koerierdienst
- Technicus in telematica
- Kapper (*)

(*) de afzonderlijke opleidingen herenkapper en dameskapper worden uitdovend in de leertijd en worden vervangen door één gemeenschappelijke opleiding kapper met een nieuw curriculum.

In de leertijd wordt de opleiding herenkapper en dameskapper omgevormd naar de opleiding 'kapper'. De opleiding orthopedisch schoentechnicus wordt uit de leertijd gelicht en omgevormd tot een ondernemersopleiding. De leertijdopleiding orthopedisch schoentechnicus wordt daardoor uitdovend.

In het kader van de ondernemersopleiding verklaarde de raad van bestuur zich akkoord met de opportuniteit van en de organisatie bij wijze van experiment van volgende opleidingen:

- restaurateur gebouwen en monumenten chemische middelen
- meesterimker
- restaurateur van boekbanden
- ontwerpen/vervaardigen van stijlmeubelen
- uitbater van een call center
- zelfstandig hondeninstructeur
- restaurateur van marqueterie
- management in de gezondheidszorg en zelfstandig klanktechnicus
- zelfstandig lichttechnicus

Voor de ondernemersopleiding van kruidenverwerker en vishandelaar/-bereider verlengde de raad van bestuur het opportuniteitsonderzoek.

Bovendien verklaarde de raad van bestuur zich akkoord met de opportuniteit van volgende experimentele gecertificeerde bijscholingen:

- renovatie- en herstellingswerken in de bouw
- uitvoerder van digitaal kopieerwerk
- eindverantwoordelijke digitale prepress
- wereldwijnmeester, kaasspecialiteit
- traiteur/bereider van verkoopklare gerechten voor de slagerijsector
- juwelier/ontwerper
- game designer
- nagelstyliste
- visual basic developer
- helpdeskmedewerker MS-officeproducten
- beleggings- en kredietadviseur

Voor de gecertificeerde bijscholing van producent voedingsmiddelen verlengde de raad van bestuur het opportuniteitsonderzoek.

Gereguleerde beroepen

Tal van beroepen worden omkaderd door bepalingen die de uitoefening ervan koppelen aan een specifieke vooropleiding.

De vestigingswet op de KMO:

Bepaalde beroepen mogen slechts uitgeoefend worden door de houders van een vestigingsattest. De provinciale kamers van ambachten en neringen reiken dit uit aan kandidaten die kunnen bewijzen dat ze voldoende bedrijfsbeheer, beroepskennis en ervaring bezitten. Welgeteld 43 beroepen zijn als dusdanig gereguleerd. Aan deze situatie komt een eind wanneer de programmawet op het zelfstandig ondernemerschap in voege zal treden. Op dat moment zal de reglementering zich uitstrekken over vier intersectorale categorieën die niet noodzakelijk al deze afzonderlijk beroepen zullen bevatten.

Distributie- of vestigingsattest:

Dit attest is noodzakelijk voor wie een kleinhandelsactiviteit wil uitoefenen. De programmawet van 1.1.1999 breidt dit uit tot alle activiteiten waarvoor een inschrijving in het handelsregister of het ambachtenregister nodig is. Om het distributieattest te verkrijgen bij de provinciale kamer voor ambachten en neringen, moet het bewijs van basiskennis bedrijfsbeheer bewezen worden.

Voor wat betreft de VIZO-opleidingen voldoet het getuigschrift afgeleverd na het eerste jaar Ondernemersopleiding of na de versnelde cursus bedrijfsbeheer (128 uren, gespreid over drie maanden), behaald voor 30 september 2000. Voor wie nadien een getuigschrift behaalt zal een 'getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer' gelden evenals het getuigschrift van de versnelde cursus bedrijfsbeheer.

Beroepskennis

Voor het verkrijgen van het vestigingsattest voor de 43 gereguleerde beroepen is naast de beheerskennis ook nog een bewijs van beroepskennis nodig.

Aan de vestigingsvoorwaarden inzake beroepskennis voldoet men voor de meeste gereguleerde beroepen met een eindgetuigschrift Leertijd.

Een eindexamen Ondernemersopleiding evenwel is vereist voor volgende beroepen:

- aannemer van sloopwerken
- begrafenisondernemer
- fotograaf
- installateur in centrale verwarming
- opticien/brillenmaker
- schoonheidsspecialiste
- technicus in tandprothese
- traiteur/banketaannemer

Wie geen leertijd gevolgd heeft, kan steeds via het ondernemersdiploma het vestigingsattest verwerven.

Voor wie jonger is dan 30 jaar wordt tevens een praktijkervaring van minimum twee jaar gevraagd. De ondernemersopleiding houdt, gezien haar alternerend karakter, deze praktijkervaring in.

Deze bepalingen gelden tot de beroepen geëvalueerd zijn in het kader van de Programmawet op het Zelfstandig ondernemerschap. Tot zolang blijven de bepalingen van de wet van 24.12.1958 en 15.12.1970 gelden.

Naast de VIZO-opleidingen kan men ook via andere wegen het distributie- of vestigingsattest verkrijgen. Het betreft dan opleidingen in het traditioneel onderwijs of via het bewijzen van een aantal jaren ervaring in het beroep en het bedrijfsbeheer. Verder zijn er nog de examens via de examencommissies, en in de toekomst ook nog een vorm van stage, georganiseerd via de Kamer voor Ambachten en Neringen.

Programmawet Zelfstandig Ondernemerschap

In het staatsblad van 21.02.1998 werd de 'Programmawet tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap' van 10 februari 1998 gepubliceerd.

Het uitgangspunt wat vorming betreft is drievoudig:

1. Een veralgemening van de kennis van het bedrijfsbeheer.
2. Een groepering en heroriëntering van de beroepsbekwaamheid. De gereglementeerde beroepen zullen worden opgedeeld in categorieën van beroepen met een gemeenschappelijke basis: intersectorale categorieën van beroepsbekwaamheid: voeding, personenverzorging, bouw en technische beroepen. Binnen deze categorieën zullen bepaalde eisen gesteld worden, geldend voor de hele categorie, de intersectorale beroepsbekwaamheid (vb. op vlak van hygiëne, integrale kwaliteitszorg, enz).

Na een evaluatie van de beroepen binnen elke categorie zullen, indien nodig, de specifieke beroepsbekwaamheden worden bepaald (sectorale beroepsbekwaamheid). Een nieuw element in dit verband is de "evaluatie". Deze evaluatie wordt voorzien om de zeven jaar, en zal zich concentreren rond kwaliteitsgaranties voor de consument, permanente vorming, de technologische evolutie binnen de sector, de bestaande reglementering op Europees vlak en de stagemogelijkheden.

3. Het stimuleren van praktijkervaring bij de starters. Een stage van minimum 12 en maximum 30 maanden wordt voorzien, voor volwassenen zonder de vereiste opleiding en ervaring. Deze stage zal georganiseerd en begeleid worden door de Kamers voor Ambachten en Neringen.

De programmawet en de daaropvolgende besluiten hebben voor VIZO het gevolg dat niet alleen de naam van het attest bedrijfsbeheer in sommige gevallen

dient te wijzigen, maar ook dat de cursussen anders dienen ingedeeld te worden.

De wetgever spreekt enkel nog van getuigschriften: 'basiskennis bedrijfsbeheer', 'getuigschrift beroepsken- nis' en 'getuigschrift intersectorale kennis' of 5 deelge- tuigschriften geldend voor de intersectorale kennis (wetgeving, administratie, milieu en veiligheid, onder- nemingsplan, technische beheersaspecten). Diploma's komen niet meer ter sprake.

Dit betekent dat VIZO ook getuigschriften als eind- certificering dient te voorzien. Waar in de bepalingen van de wet van december 1958 en december 1970, het ondernemerdiploma als totaalbewijs voor het ver- krijgen van het vestigingsattest gold, worden deze diploma's in de programmawet niet meer vermeld. Bovendien dient de inhoud van de cursussen zodanig herschikt dat ook afzonderlijke getuigschriften inter- sectorale kennis kunnen worden afgeleverd (deelge- tuigschriften kunnen namelijk via verschillende oplei- dingsinstellingen verworven zijn).

Intellectuele dienstverlenende beroepen

De kaderwet van 1 maart 1976 reglementeert de bescherming van de beroepstitel en de uitoefening van de dienstverlenende, intellectuele beroepen. Deze beroepen kunnen niet alleen in uitvoering van de vestigingswet voor KMO maar ook krachtens voor- melde Kaderwet gereglementeerd worden.

Ook in dit verband voorziet de Programmawet in enkele veranderingen. Een reeks aanpassingen van de kaderwet van 1 maart 1976 worden voorgesteld waarbij vooral de bepalingen betreffende de beroeps- kennis en de stagereglementering voor VIZO van belang zijn.

Een eerste reglementering werd ingevoerd voor het beroep van boekhouder. Als titularis van het geregle- menteerde boekhouderberoep komen de houders van het diploma Ondernemersopleiding Boekhouder afgeleverd in de Vorming van Zelfstandigen en KMO in aanmerking.

Na een stage van tweehonderd dagen praktijk tijdens een periode van ten minste twaalf maanden en hoogstens dertig maanden, worden zij ingeschreven op het tableau van de beoefenaars van het beroep dat bijgehouden wordt op het Beroepsinstituut van Boekhouders.

Ook het beroep van vastgoedmakelaar is gereguleerd. Zij die zich als zelfstandige in dit beroep willen vestigen, moeten houder zijn van een erkend diploma o.m. dit van "Ondernemersopleiding dat overeenstemt met het beroep van vastgoedmakelaar en dat uitgereikt is overeenkomstig de regelingen betreffende de voortdurende vorming in de Middenstand". De houders van een erkend diploma moeten nog -zoals bij de boekhouders- op voldoende wijze een stage doorlopen; de duur ervan is vastgesteld op één jaar.

Het beroep verzekeringsmakelaar werd vroeger gereguleerd via de bepalingen van de vestigingswet, nu echter overeenkomstig de bepalingen van de wet "Cauwenberghs" van 27.03.1995, (K.B. 25.03.1996), gewijzigd bij de wet van 11.04.1999, wet betreffende de verzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen.

Het diploma ondernemersopleiding, uitgereikt voor het beroep van Verzekeringsmakelaar, wordt door de Controledienst voor Verzekeringen als bewijs van voldoende beroepskennis aanvaard, mits het voorleggen van een bewijs van ten minste één jaar praktische ervaring. Bijkomende wijziging is bovendien de minimumvereiste van het diploma hoger middelbaar onderwijs, gecombineerd met een gespecialiseerde cursus in verzekeringen.

Bedrijfsrevisoren en accountants vallen dan weer onder de wet tot hervorming van het bedrijfsrevisoraat (21 februari 1985).

Behalve deze beroepen, die op ongeveer dezelfde basis terugvallen, zijn er nog een aantal beroepen waarvan de titel, via aparte wettelijke bepalingen, beschermd wordt (architect, advocaat, psycholoog, geneesheer, ...).

Andere voorwaarden voor beroepsuitoefening

Naast de gereguleerde beroepen zijn er nog allerlei beroepsuitoefeningsvoorwaarden die betrekking hebben, zowel op personen die bepaalde beroepsactiviteiten uitoefenen als op de aard van de activiteiten, onderneming of producten.

Belangrijke bijkomende vergunningen zijn de milieuvergunningen (geldend voor 52 categorieën van hinderlijke inrichtingen). Het Vlaams Reglement voor Milieuvergunning (VLAREM) onderscheidt 3 klassen van milieubelastende bedrijven: van klasse I, de meest belastende tot klasse III de minst belastende.

Een andere belangrijke vergunning is deze voor de fabricatie, invoer en handel in voedingsmiddelen. Iedereen die na februari 1996 een dergelijke zaak opstart, moet een vergunning aanvragen bij de eetwareninspectie (Ministerie Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu). De vergunning geldt voor alle winkels die eetwaren verkopen. Om de vergunning te krijgen moet men voldoen aan de reglementering inzake hygiëne.

Voor de controle van stookolietanks en het afstellen van branders dient men ook de attesten 'controle stookolietanks' en 'brandertehnicus' voor te leggen vooraleer men deze taken kan en mag uitvoeren.

Activiteiten

In dit hoofdstuk vindt u de belangrijkste statistische gegevens m.b.t. de cursisten en cursusactiviteiten in de leertijd, de ondernemersopleiding en de voortgezette vorming. De vorming van Zelfstandigen en KMO in Vlaanderen is een life-long systeem dat wordt gedragen door het principe van het alternerend leren. 'Life-long' enerzijds omdat een basisopleiding in deze snel evoluerende maatschappij nooit meer 'af' kan zijn en dat elke beroepsuitoefenaar, dus ook de zelfstandige, zich permanent moet volmaken om bij te blijven m.b.t. de ontwikkelingen in het eigen beroep evenals met de evoluties van de markt. 'Alternerend leren' omdat het

zwaartepunt van het vormingssysteem van zelfstandigen en KMO gelegen is in de praktijkopleiding. De cursussen hebben t.o.v. deze praktijkopleiding een aanvullend karakter. Het vormingssysteem is gesteund op ervaring dat alternatieven tussen praktijkopleiding in het echte beroepsmidden en aanvullende cursussen in een vormingssysteem een meerwaarde levert tegenover leertrajecten die zich slechts in één leeromgeving afspelen. Het idee als zou in de praktijkopleiding in de onderneming enkel de praktijk aan bod komen en in de cursus enkel de theorie is een te enge visie. De cursussen hebben een aanvullend karakter en zijn complementair aan de praktijkervaring. De praktijkervaring op haar beurt, heeft niet enkel te maken met het verwerven van de wetenschappelijke basisinzichten omtrent datgene wat in de onderneming concreet gebeurt, maar kan eveneens een complement zijn op het praktisch technologisch vlak voor datgene wat in de onderneming wordt gedaan.

Drie vormingsniveaus

1. de leertijd

De leertijd is de eerste aanzet voor wie later een zelfstandig beroep wil uitoefenen. De leerjongeren leren vanuit de praktijk het vak bij een ondernemingshoofd. Daarnaast volgen leerjongeren één dag per week cursus in een VIZO-centrum. Voor een aantal beroepen geldt het getuigschrift van de leertijd als middel om te voldoen aan de vestigingsreglementering.

2. de ondernemersopleiding

De ondernemersopleiding bereidt de kandidaat-zelfstandige of ondernemer voor op het beheer van een zaak of de leiding van een KMO. Hij leert er alles over het algemeen beleid, de administratie, de financiën en de fiscaliteit, het personeelsbeleid, het commercieel beleid en het productiebeleid van de KMO. Voor de gereguleerde beroepen is het volgen van de ondernemersopleiding en het behalen van een diploma een middel tot het verwerven van het vestigingsattest.

3. de voortgezette vorming

De voortgezette vorming biedt de gevestigde zelfstandige, de bedrijfsleiders en zijn medewerkers de kans

om zich bij te scholen. Dat is zonder meer een noodzaak in de snel veranderende wereld van bedrijfsbeheer en beroepspraktijk. Taalcursussen op maat van de KMO maken de vormingscirkel rond.

De voortgezette vorming biedt volgende mogelijkheden:

- de bijscholing (om bij te blijven in een beroep)
- de vervolmaking (om zich te kunnen aanpassen en te kunnen inspelen op nakende evoluties binnen het beroep)
- de omscholing (niet operationeel)
- de taalcursussen (het verwerven van een conversationele basistaalvaardigheid in een vreemde doeltaal, bestemd voor professioneel en bedrijfseconomisch taalgebruik).

De leertijd

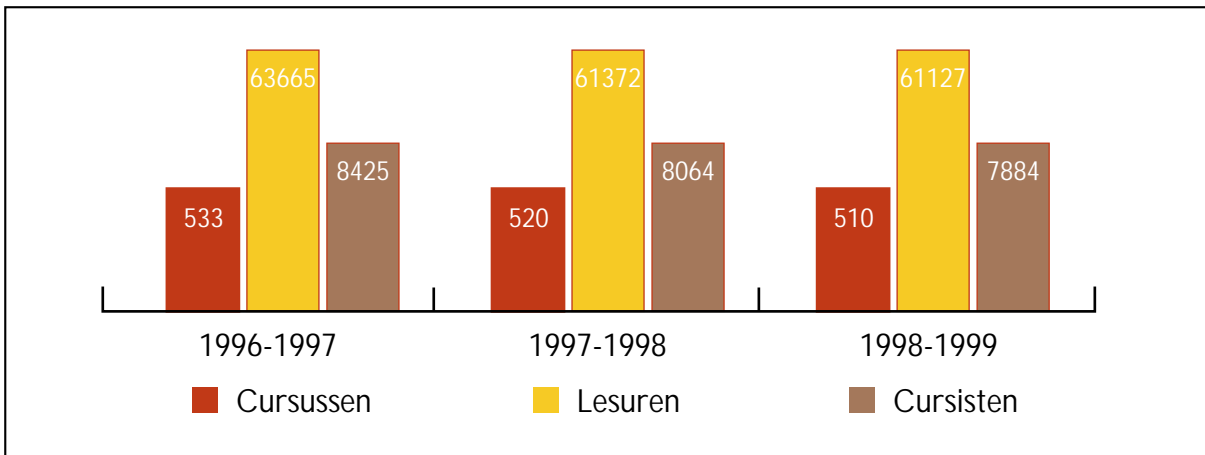
In de leertijd zijn er - naast de meest belangrijke component, de praktijkopleiding bij de patroon - twee aanvullende cursuspakketten: de cursus algemene maatschappijgerichte vorming (vaak nog de AK-cursus genoemd, staande voor de vroegere benaming algemene kennis) en de beroepsgerichte vormingscursus (vaak nog de BK-cursus genoemd, naar de vroegere benaming beroepskennis).

Cursussen maatschappijgerichte vorming

In deze cursus van 120u wordt via de methodes van het thematisch projectwerk en afzonderlijke trainingsmomenten voor taal- en rekenvaardigheden gewerkt aan de persoonlijkheidsontwikkeling van de cursisten. Er zijn dus geen schoolse vakken. Wel wordt er voortdurend geprobeerd om in te spelen op de ervaringen van de cursisten in hun thuissituatie, in hun vriendenkring, in hun werkkring en in hun vrije tijd.

Voor de 15-jarigen geldt de verplichting vanuit de wetgeving op de leerplicht dat ze bovendien een supplementair cursuspakket (algemene maatschappijgerichte vorming) krijgen van nog eens 120 uren. Concreet komt dit neer op een bijkomende halve dag cursus.

Cursussen leertijd: maatschappijgerichte vorming

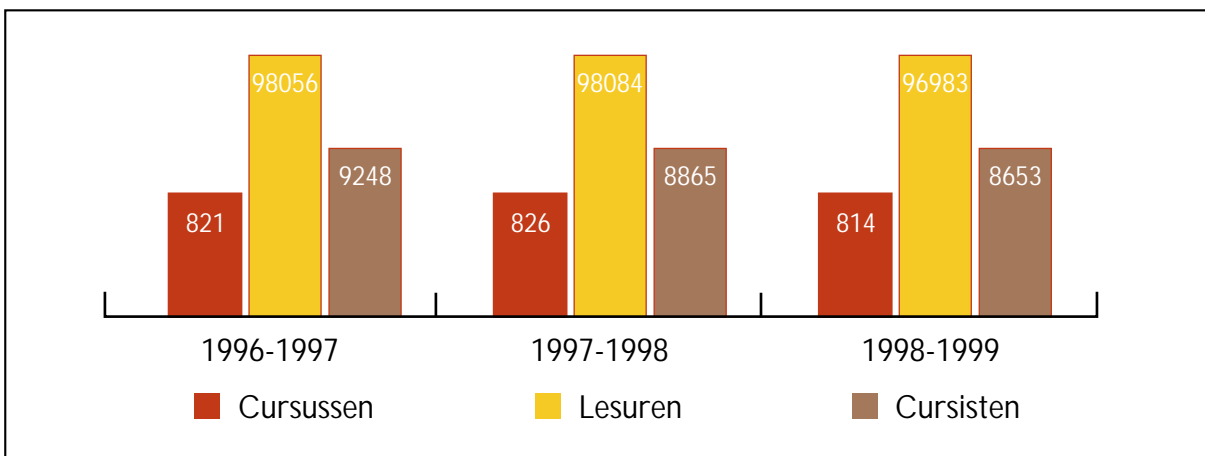

Evolutie over de cursusjaren '96-'97, '97-'98 en '98-'99

Het aantal cursussen bedraagt 510 t.o.v. 520 vorig cursusjaar, het aantal lesuren bedraagt 61.127 t.o.v.

61.372 vorig jaar. De beperkte daling volgt de dalende trend van het potentieel aantal leerjongeren.

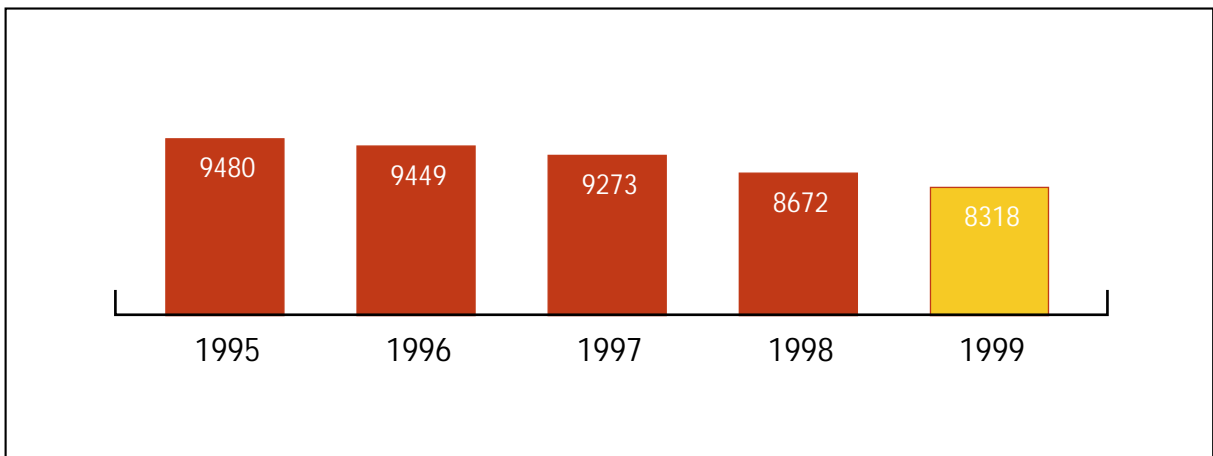
Cursussen beroepsgerichte vorming

Evolutie over de cursusjaren '96-'97, '97-'98 en '98-'99

Deze cursus van 120 uur beoogt het verwerven van een initiële beroepskennis, waarbij de cursus ten aanzien van de praktijkopleiding in de onderneming, slechts een aanvullend karakter heeft. Geenszins kan de cursus de praktijkopleiding vervangen. Deze laatste is en blijft de belangrijkste plaats van "leren" van de cursist.

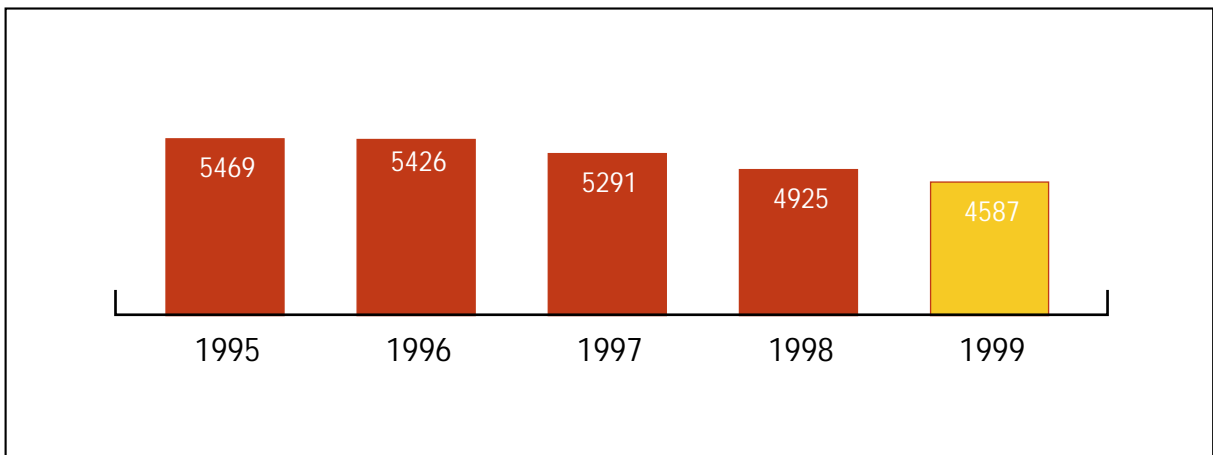
Het aantal cursussen en lesuren beroepsgerichte vorming is voor het eerst in een aantal jaren gedaald. In het cursusjaar '98-'99 noteren wij 814 cursussen t.o.v. 826 vorig cursusjaar. In lesuren geeft dit 96.983 t.o.v. 98.084 vorig jaar.

Aantal leerovereenkomsten en -verbintenissen onder toezicht op 31.12.1998

Het aantal leerovereenkomsten is gedaald. Jongens gaan nog steeds veel meer leerovereenkomsten aan dan meisjes, 70 % jongens t.o.v. 30 % meisjes. Jongens volgen vooral een leerovereenkomst in de voeding, de onedele metalen, de werktuigkunde en het bouwbedrijf. Meisjes vinden we vooral in de kleinhandel, de personenverzorging, en de voeding.

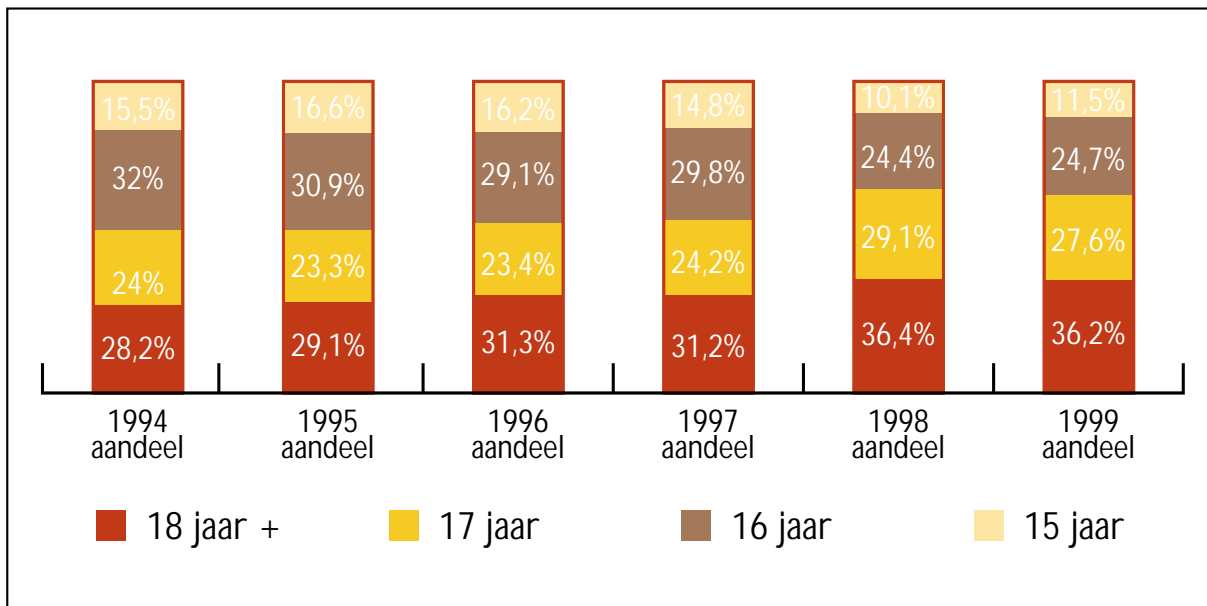
In 1999 noteren we over de provincies heen 5.283 opheffingen van leerovereenkomsten. Dit is 64 % van het aantal leerovereenkomsten onder toezicht op 31.12.1999.

Nieuwe leerovereenkomsten en -verbintenissen onder toezicht in 1999

In 1999 werden 4.587 nieuwe leerovereenkomsten en -verbintenissen erkend. Dit zijn er 338 minder dan in 1998. Naast deze nieuwe leerverbintenissen en leerovereenkomsten zijn er in 1998 ook 2.998 patroonsveranderingen erkend.

Het aandeel van de 15 jarige leerjongeren in het aantal erkende leerovereenkomsten en leerverbintenissen is lichtjes gestegen naar 11,5 %. Opvallend is dat de groep van 18 jaar en ouder de grootste groep vormt met 36,2 %.

Procentueel aandeel van de leeftijdscategorieën in de leertijd

De duur van de leerovereenkomst wordt in samenspraak tussen de contractuele partijen (patroon, ouders en/of leerling) en de leersecretaris vastgesteld op basis van de vooropleiding van de leerling. Bijna alle 15-jarigen sluiten een leerovereenkomst af van 3 jaar. Dit heeft vooral te maken met de verlengde leerplicht tot 18 jaar. De 16-jarigen sluiten bijna uitsluitend leerovereenkomsten van 2 of 3 jaar. De 18-jarigen en +18-jarigen sluiten hoofdzakelijk leerovereenkomsten van 2 en 1 jaar af. Een leerovereenkomst van 3 jaar wordt door deze leerlingen slechts zelden afgesloten en dan meestal nog in de meer technische beroepen.

Examens

Naast verschillende evaluatiemomenten tijdens het cursusjaar moeten de cursisten in de leertijd aan het einde van het 1ste en 2de opleidingsjaar deelnemen aan een overgangsexamen bestaande uit een proef maatschappijgerichte vorming en een proef beroepsvorming. Dit overgangsexamen heeft tot doel de vorderingen van de leerling vast te stellen alsmede te bepalen of de leertijd al dan niet kan voortgezet worden. Aan het einde van het 3de jaar leertijd volgt er bovendien een praktische proef die de praktijkkennis toetst van de cursist die hij bij de patroon-opleider heeft opgedaan.

5643 jongeren namen deel aan de overgangsexamens. Daarvan slaagden er 4197. Van de 1446 niet-geslaagden besliste de deliberatiecommissie dat 554 hun leertijd konden voortzetten. Van 552 werd de leerovereenkomst verlengd en voor 340 leerjongeren werd de leerovereenkomst opgeheven.

3029 cursisten namen deel aan de drie eindproeven. 2650 slaagden, d.w.z. 87 %.

Deelname aan wedstrijden:

10/02 Vakwedstrijd Beste Jonge Vlaamse Bakker en Banketbakker - VC Hasselt

13/04 Vakwedstrijd voor leerjongeren zaaltechniek "De Zilveren Dienschaal" - CMO-Mechelen

CLB-werking

(Centra voor Leerlingenbegeleiding)

In alle Centra houden de CLB zitdagen en nemen deel aan tussentijdse evaluaties, samenkomsten en teamvergaderingen.

Begeleidingsteams

In de meeste centra werden begeleidingsteams opgericht bestaande uit een afgevaardigde van het VIZO, de betrokken leersecretaris, de directeur of stafmedewerker van het centrum en, in functie van de leerling de CLB-medewerker en de lesgevers. Ze volgen de vorderingen en de houding van de cursisten op, zowel in de cursussen als bij de praktijkopleiding.

Bijwerking

Cursisten in de leertijd vormen inzake schoolverleden een zeer heterogene groep. Uit allerlei studies blijkt dat ook cursisten met een zwakke vooropleiding aanzienlijk vertegenwoordigd zijn in de totale groep van leerjongeren. Voor deze groep van leerlingen kan remediëring worden georganiseerd binnen de normale lessen en dit met een maximum van 40 en een minimum van 2 lessen per cursist en dit via zeer flexibele in- en uitstapmogelijkheden.

Voorts wordt er door de Centra voor gezorgd dat de uren remediëring vooral plaatsgrijpen tijdens "de" oefenmomenten taal en rekenen en niet tijdens die lessen dat de andere cursisten aan thema's, projecten, enz. werken. Tenslotte nog even melden dat noch de eerste 4 weken van een schooljaar (= onthaalperiode) noch het derde trimester geschikt zijn voor het inrichten van de partiële remediëring. Rekening houdende met het gewone programma dient de periode half november tot na de paasvakantie zich als de meest uitgelezen periode aan. Om deze remediëring-

suren in te richten beschikken de centra over een extra lestijdenpakket dat wordt bepaald in functie van het aantal cursisten maatschappijgerichte vorming.

Kleine klassen

Een aantal jongeren kan niet aarden in de gewone klasgroep omwille van karakteriële, psychische of sociale omstandigheden, hoewel zij over de nodige mogelijkheden beschikken om de leertijd voor hun beroep aan te kunnen. Reeds vanaf het cursusjaar 1988-1989 werden er positieve ervaringen opgedaan door een aantal van deze cursisten in een kleinere groep intensief en individueel te begeleiden met de bedoeling hen naar een gewone cursus te laten doorstromen, eventueel mits het blijven volgen van remediëring uren bij een taakleraar.

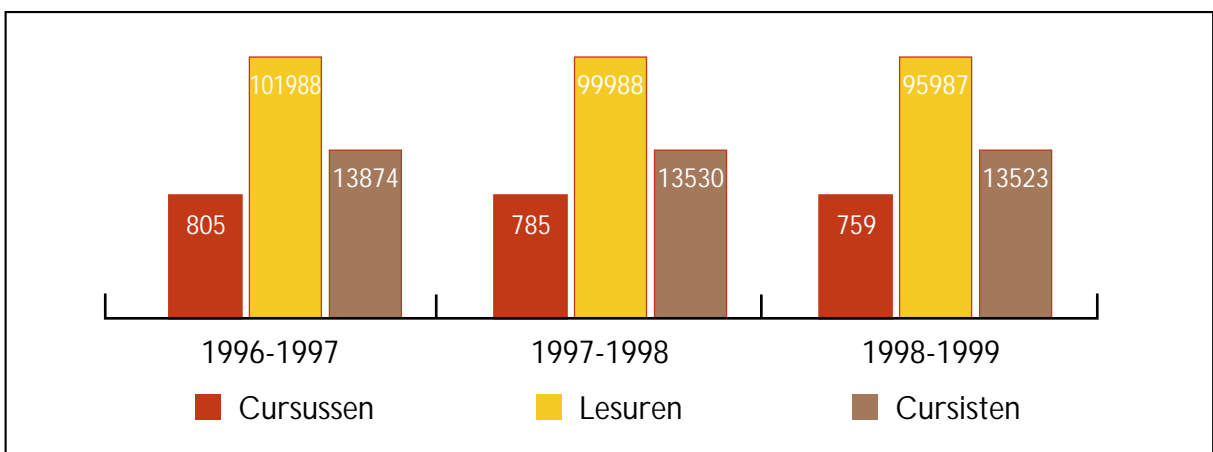
A.P.T.

De A.P.T.'s, Autonome Pedagogische Teams, zorgen voor een overlegplatform tussen lesgevers, patrooms, beleidsverantwoordelijken in de Centra, leersecretarissen en pedagogisch adviseurs van het VIZO.

De ondernemersopleiding

Vanaf 1.1.1999 trad het nieuwe besluit op de ondernemersopleiding in werking. Daardoor kan dit specifieke vormingsaanbod op een veel flexibeler wijze worden georganiseerd dan voorheen.

Cursussen bedrijfsbeheer

Evolutie '96-'97, '97-'98 en '98-'99 van het totaal aantal cursussen en cursisten bedrijfsbeheer exclusief additionele middelen.

De cursussen van bedrijfsbeheer bereiden de bedrijfsleider voor op het algemene, commerciële, financiële, administratieve en personeelsbeleid van een KMO. Per jaar omvat een cursus 128 uren. De gewone duur van de opleiding is twee jaar. Het programma van de cursussen bedrijfsbeheer omvat specifieke doelstellingen in verband met bedrijfsbeheer. Deze doelstellingen handelen over de belangrijkste aspecten van beleidsvoering in een KMO. Daarnaast omvat het programma ook nog een aantal algemene doelstellingen die vooral gericht zijn op het verwerven van een aantal attitudes die kenmerkend geacht worden voor de succesrijke ondernemer.

Cursussen bedrijfsmanagement voor KMO

Deze opleiding richt zich tot KMO bedrijfsleiders en leidinggevendenden met een hogere opleiding die het algemeen management voor een kleine en middelgrote onderneming beogen. Het programma van de cursus bedrijfsmanagement telt 256 uren. Aan het einde van de opleiding ontvangt de geslaagde cursist een getuigschrift bedrijfsmanagement voor de KMO.

Versnelde cursussen bedrijfsbeheer

Deze versnelde cursussen bedrijfsbeheer worden georganiseerd in het kader van het KB van 12 juli 1989 waarbij kennis van het bedrijfsbeheer werd opgelegd voor het uitoefenen van kleinhandelsbedrijvigheden in kleine en middelgrote ondernemingen.

Deze reglementering voor de kleinhandel legt dezelfde kennisvereiste van bedrijfsbeheer op zoals deze ook voor de reeds gereguleerde beroepen bepaald is. Een versnelde cyclus bedrijfsbeheer omvat tenminste 128 lessen per cursist, gespreid over tenminste 3 maanden. Het programma van de versnelde cursussen bedrijfsbeheer stemt overeen met het programma van het eerste jaar van de ondernemersopleiding.

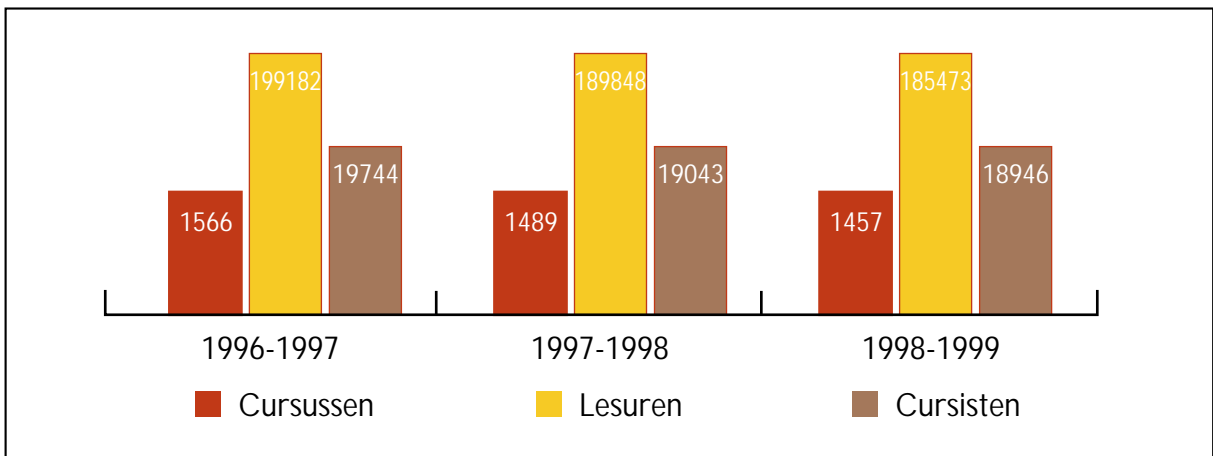
Bij MB van 14 juni 1990 en van 17 april 1991 werden, in twee fasen, alle Centra voor de Vorming van Zelfstandigen en KMO erkend om versnelde cursussen bedrijfsbeheer te organiseren.

De versnelde cursussen bedrijfsbeheer lopen telkens in het voorjaar zodat de organisatie van de gewone cursussen bedrijfsbeheer geen problemen ondervindt. In het voorjaar 1999 werden er 27 cursussen versneld bedrijfsbeheer georganiseerd.

Het totaal aantal cursussen bedrijfsbeheer bedraagt 759. Het aantal lessen bedraagt 95.987 t.o.v. 99.988 vorig cursusjaar en dit voor 13.523 cursisten.

Met het budget "additionele middelen" werden er tijdens het cursusjaar '98-'99 bijkomend nog 38 cursussen bedrijfsbeheer georganiseerd voor 1.141 cursisten.

In (eind)totaal werden er dus voor 14.664 cursisten, 797 cursussen bedrijfsbeheer georganiseerd voor in totaal 100.787 lessen.

Evolutie '96-'97, '97-'98 en '98-'99 van het aantal cursisten, lesuren beroeps kennis exclusief additionele middelen.

Cursussen beroeps kennis

Vormen een aanvulling op de dagelijkse praktijk van het beroep. In de ondernemersopleiding wordt het dagelijks werk van de zelfstandige ondernemer gesitueerd in een theoretisch kader. Hiertoe hoort een aantal items die voor de meeste beroepen aan bod komen, zoals:

een verantwoorde keuze maken van grondstoffen, technieken en methodes; een functionele inrichting van de bedrijfsruimte met aangepaste bedrijfsuitrusting en gereedschappen; kennis van de beroepswetgeving en van de marketingtechnieken.

Bovendien worden moeilijke praktijkgevallen via demonstraties en workshops geanalyseerd. De evolutie van het beroep inzake moderne hulpmiddelen, technieken en methodes wordt op de voet gevolgd. Als een rode draad doorheen dit alles wordt aan attitudevorming gedaan op grond van deontologie, veiligheid en hygiëne, zin voor verantwoordelijkheid en zelfstandigheid.

Het aantal cursisten van de cursussen beroeps kennis van de ondernemersopleiding bedraagt 18.946 t.o.v. 19.043 vorig jaar. Het aantal cursussen bedraagt 1.457, het aantal lesuren bedraagt 185.473 uur.

Dit zijn de cijfers voor de erkende cursussen onder het gewone budget. Met het budget additionele middelen werden er tijdens het cursusjaar '98-'99 64 cursussen beroeps kennis ingericht voor 513 cursisten. Het aantal lesuren bedroeg 7.884 uur.

In totaal werden dus voor 19.459 cursisten, 1.521 cursussen beroeps kennis georganiseerd voor in totaal 193.357 uur.

Deze cursisten namen deel aan bestaande erkende ondernemersopleidingen of aan opleidingen die experimenteel werden georganiseerd. Daarenboven werden ook gecertificeerde bijscholingen georganiseerd:

- Technicus comfortelektronica voor de autosector, (92 uur) in lesplaatsen waar opleidingen in de garagesector vertegenwoordigd zijn
- Charcuterie (120 uur) in één lesplaats per provincie
- Ontwerper-vervaardiger van keuken- en badkamermeubelen (120 uur) in centra met de gerelateerde basisopleidingen

Evaluatie

De cursisten worden op verschillende momenten geëvalueerd. Aan het einde van zowel het eerste als het tweede jaar moeten zij slagen voor een examen, dat bestaat uit een A-proef en een B-proef. Aan het einde van de opleiding wordt de eindbeoordeling nog aangevuld met een C-proef. In de A-proef moeten de cursisten bewijzen dat ze het programma bedrijfsbeheer voldoende beheersen, in de B-proef ligt de klemtoon op de theoretische beroeps kennis. De C-proef bestaat uit een praktijkproef die afhankelijk van het beroep uit een manueel uit te voeren opdracht, een schriftelijke studie of een combinatie van beide kan bestaan. Het doel hiervan is de concrete praktijk kennis te evalueren. Om te slagen moeten de cursisten zowel voor de overgangsexamens als voor het eindexamen telkens de helft van de punten voor elk onderdeel van het examen behalen. Voor de A- en B-proeven worden telkens twee zittijden georganiseerd. Voor de C-proef wordt daarentegen slechts één zittijd per jaar voorzien.

Diploma's

De cursisten die slagen voor het overgangsexamen kunnen inschrijven voor de cursussen van het tweede jaar van de ondernemersopleiding. Zij kunnen een getuigschrift ontvangen voor het A-gedeelte van het overgangsexamen. Dit getuigschrift voldoet reeds aan de wettelijke vereisten die op het vlak van bedrijfsbeheer voor sommige beroepen door de vestigingwet gesteld worden. Ook voor het B-gedeelte kunnen de cursisten die dat wensen een getuigschrift ontvangen.

Aan het einde van hun opleiding ontvangen de cursisten het diploma ondernemersopleiding, geïssueerd door het VIZO. Om een diploma te behalen moet men slagen in de drie examengedeeltes. Met dit diploma voldoen de cursisten volledig aan de verschillende wettelijke vereisten die voor sommige beroepen door de vestigingwet worden gesteld. Indien een cursist niet geslaagd is, ontvangt hij een deelgetuigschrift voor de examengedeeltes waarvoor hij eventueel wel de helft van de punten behaalde.

In 1999 namen 3704 cursisten deel aan de drie eindproeven van de ondernemersopleiding. Daarvan slaagden er 3448 (93 %), waarvan 1683 dames en 1765 heren.

Deelnemers aan de A-proef:

3746 waarvan 3577 geslaagd

Deelnemers aan de B-proef:

6437 waarvan 6205 geslaagd

Deelnemers aan de C-proef:

6062 waarvan 5770 geslaagd

Voortgezette vorming

Onder deze noemer wordt een brede waaier van verdere opleidings- en vormingsinitiatieven gerealiseerd van diverse aard en omvang.

Een eerste groep van initiatieven hoort thuis in de vervolmaking die specifiek tot doel heeft de deelnemers in te wijden in de problemen die zich in een onderneming kunnen voordoen. Naast de Centra kunnen, onder bepaalde voorwaarden, ook de beroeps- en de interprofessionele middenstandsorganisaties vervolmakingsactiviteiten organiseren.

Daarnaast is er de bijscholing die de deelnemers een grondige kennis van technieken wil bijbrengen of de kennis wil bijschaven van degene die zich niet geleidelijk heeft kunnen inwijden in de problemen die zich in een onderneming voordoen en tot slot komen er in de voortgezette vorming ook taalcursussen aan bod. De bijscholingscursussen kunnen enkel georganiseerd worden door de centra.

De programma's die in Vlaanderen door de 22 Centra en door de professionele en interprofessionele middenstandsorganisaties worden aangeboden omvatten studiedagen en seminaries. Bepaalde professionele organisaties organiseren deze studiedagen ook in samenwerking met de Centra.

In 1998 werd het voorstel van Besluit inzake de Voortgezette vorming uitgewerkt en overgemaakt aan de Vlaamse regering. De raad van bestuur nam tevens de beslissing om de vervolmaking ingericht door de professionele en interprofessionele organisaties niet

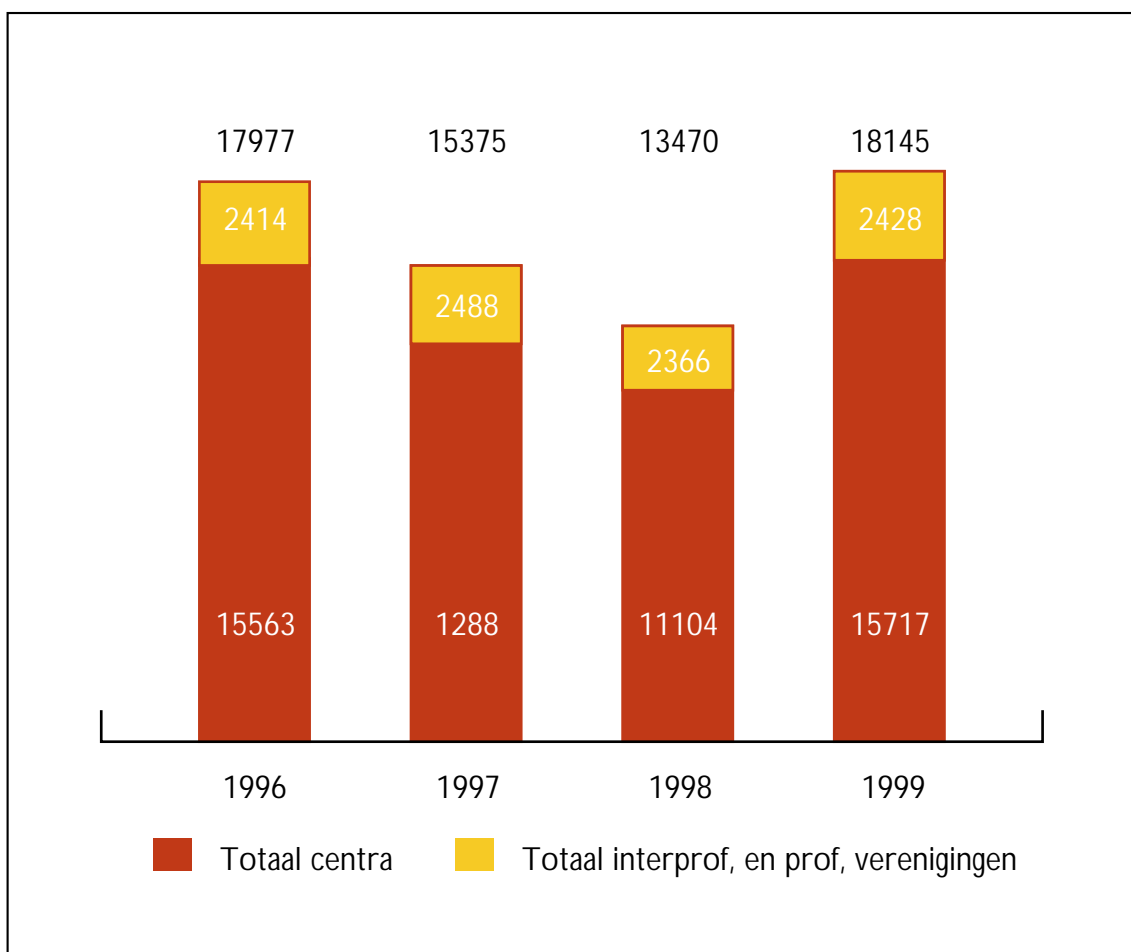
langer centraal te behandelen, maar wel provinciaal. Teneinde de uniformiteit te bewaren, werden er in een werkgroep voortgezette vorming hiertoe afspraken gemaakt.

Aantal studiedagen en seminaries

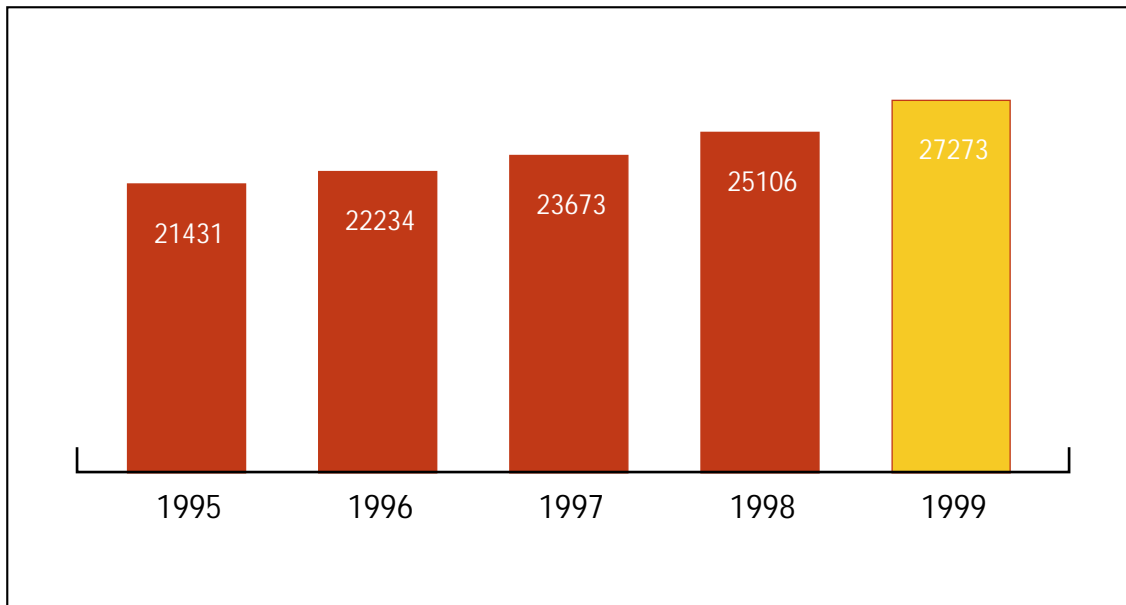
Omwille van de budgettaire mogelijkheden is het aantal zittingen georganiseerd door de Centra en betoelaagd door het VIZO gestegen van 11.104 in 1998 naar 15.717 in 1999.

Bij de professionele en de interprofessionele verenigingen werden er in 1999, 2.428 zittingen door het VIZO gesubsidieerd, t.o.v. 2.366 in 1998.

In 1999 realiseerden de centra 87 % van de door VIZO betoelaagde activiteiten, de professionele en interprofessionele verenigingen 13 %.

Aantal uren bijscholing

In 1999 werden er 27.273 uur bijscholing georganiseerd, t.o.v. 25.106 in 1998. Er is dus een stijging met 2.167 uur.

Veel georganiseerde bijscholingsprogramma's zijn:

Sommelier (918 uur),
Wegtransport (842 uur),
Informatica (1.152 uur) en
Schoonheidsspecialiste (863 uur).

Kerncijfers 1998 - 1999

Leertijd	Cursisten	Lessuren	Cursussen
Maatschappijgerichte vorming	7.884	61.127	510
Beroepstechnische vorming	8.653	96.983	814

Ondernemingsopleiding	Cursisten	Lessuren	Cursussen
Bedrijfsbeheer	14.664	100.787	797
Beroepstechnische vorming	19.459	193.357	1.521
Bijscholing		27.273 uren	

Studiedagen en seminars	Aantal zittingen
Georganiseerd door de centra	15.717
Door prof. en interprof. organisaties	2.428

Samenwerking in Vlaanderen

Vorming en opleiding is, naast de vele Europese en internationale projecten, ook betrokken bij een aantal Vlaamse projecten waarin samengewerkt wordt met andere partners.

Werkgroep volwassenenonderwijs voor migranten

Voortbouwend op de Rondetafelconferentie van 1993 werd in de werkgroep van de Raad voor Volwassenenonderwijs een voorstel van beschrijving van het basisniveau NT2 uitgewerkt. De definitieve versie werd bekrachtigd door de Raad Volwassenenonderwijs van de VLOR en resulteerde in de eindnota 'basisniveau Nederlands Tweede Taal, visietekst en basiscompetenties, oktober 1999'.

Interdepartementale Commissie etnisch-culturele minderheden, ICEM

De beleidsmatige aandacht voor etnisch-culturele minderheden is opgenomen in het strategisch plan van het VIZO. De commissie vergadert maandelijks.

Centrale agendapunten in 1999 waren: bevraging aanbodverstrekkers i.v.m. het huidige aanbod "Nederlands als tweede taal" voor nieuwkomers, bijsturing van het advies van de commissie inzake het registreren van allochtonen, themanamiddag Werkgelegenheid voor allochtonen op 4 maart, bijdrage van de Vlaamse administratie aan het regeerakkoord Zorgzaam Vlaanderen 'Het Vlaams Beleid t.a.v. etnisch-culturele minderheden, bespreking van het Pact tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse gemeenten op het vlak van consequenties voor het minderhedenbeleid, voorstellen inzake een actieplan voor allochtone jongeren,...

Interdepartementale Commissie 'Hulp - en dienstverlening aan gedetineerden'

In 1998 werd de tweede Interdepartementale Commissie 'Hulp - en dienstverlening aan gedetineerden' opgericht bij beslissing van de Vlaamse regering

van 9 juli 1998. De opdracht voor de commissie bestond erin, zowel binnen het bestaande als t.a.v. het potentiële aanbod van maatschappelijke hulp - en dienstverlening aan gedetineerden, de knelpunten te detecteren.

Vervolgens diende de commissie voorstellen te doen ter optimalisering van de bijdrage van de voorzieningen van de Vlaamse Gemeenschap in de strafinrichtingen. In april 1999 kwam een tussentijds rapport tot stand, na verschillende vergaderingen van de commissievergaderingen waaraan het VIZO participeerde.

Het VIZO maakte ook deel uit van de Interdepartementale subcommissie 'opleiding en tewerkstelling'. Het rapport bevat een inventaris van bestaande initiatieven, een eerste analyse van de knelpunten en voorstellen van verbetering en versterking van de inbreng van de Vlaamse gemeenschap.

Interdepartementale commissie gelijke kansen

In 1998 heeft een pedagogisch adviseur van het VIZO meegewerkt aan de werkgroep 'gelijke kansen' die een bijdrage voor het regeerakkoord uitwerkte. De uiteindelijke bijdrage werd in 1999 verder afgerond.

De VIZO-inbreng in deze werkgroep benadrukte vooral vanuit het oogpunt opleiding en begeleiding van de zelfstandigen en KMO, specifiek voor vrouwen en minderheden, de problematiek gelijke kansen. Er werden vanuit dat oogpunt binnen de door de werkgroep aangereikte structuren een aantal denkpijlers, uitdagingen en bedreigingen geformuleerd.

In het kader van de opvolging van de resoluties van de Wereldvrouwenconferentie Peking heeft de VIZO-vertegenwoordiger tezamen met de VIZO-emancipatieambtenaar een aantal projectfiches ingeleverd inzake concrete projecten m.b.t. vrouwen.

KMO Partner forum december '99

Deze derde editie van het KMO Partner Forum kon ook in 1999 rekenen op de actieve deelname van het VIZO-netwerk. Na het officieel openingsgebeuren waarbij de heer Molein, kabinetschef van Minister Dirk Van Mechelen de nadruk legde op het tot stand brengen van een dynamisch ondernemersklimaat, konden de genodigden genieten van een receptie verzorgd door CMO Antwerpen en ACEBE om nadien getuige te zijn van een debat over het KMO-beleid in Vlaanderen.

De deelnemers aan het debat Kris Peeters (NCMV), Johan Lambrecht (Artesia), Jo Libeer (Kamer van Koophandel), Philippe Muyters (VEV) en Gilbert Otten (VIZO) wisselden onder meer van gedachten over de rol van de overheid, de noodzaak van een eigen beleid voor KMO, het belang van vorming, opleiding en begeleiding. Onze administrateur-generaal wees op de heroriëntering van het VIZO om deze doelstelling naar het ondernemerslandschap nog beter waar te maken en op een innovatieve en creatieve manier in te spelen op vragen naar opleiding en begeleiding.

Er werden door het VIZO ook enkele seminaries georganiseerd. Zo werd het Forum door de opleidingsconsulenten aangegrepen om hun methodiek tot het opstellen van een opleidingsplan voor te stellen. In een ander VIZO-seminarie stond het continu ondernemerschap centraal, waarbij de nadruk werd gelegd om het ondernemerschap te zien als een sociaal en creatief leerproces. De inhoud van het KMO Partner Forum kon dagelijks nagelezen worden in de KMO Partner Forumkrant, een realisatie van de cursisten uit de journalistenopleiding uit de VIZO-centra Brucemo en VI-Roeselare en cursisten en lesgevers van het VI Brugge zorgden voor vormgeving en druk van deze krant.

KMO

Partner forum december '99

2. BEDRIJFSADVIES

Startende of gevestigde zelfstandigen en KMO's kunnen een beroep doen op de dienstverlening van VIZO Bedrijfsadvies voor het inwinnen van advies en begeleiding. Dit advies kan bestaan uit eerstelijnsadvies of managementadvies. Eerstelijnsadvies is gratis advies in het kader van het zelfstandig ondernemen. Hierbij analyseren de bedrijfsadviseurs het probleem en oriënteren ze de klant. Managementadvies bestaat in contractueel advies op maat van de ondernemers door het aanbrengen van kennis en het begeleiden van het ondernemingsproject.

Eerstelijnsadvies

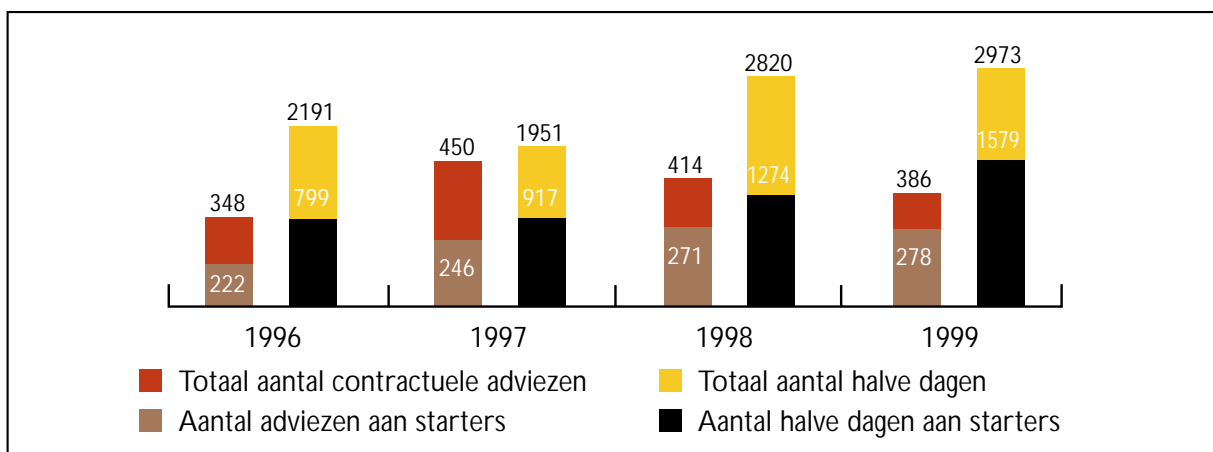
Waar we in het verleden het aantal contacten weergaven, werd er in 1999 beslist om het aantal klanten bij te houden voor het kwantificeren van de eerstelijnsadviezen. Een klant heeft veelal meerdere contacten met VIZO Bedrijfsadvies.

In 1999 leverde dit voor de provinciale diensten ca. 3400 klanten op die een beroep gedaan hebben op VIZO Bedrijfsadvies voor eerstelijnsadviezen aan starters en gevestigden. Voor de centrale dienst kwam dit neer op bijna 2400 klanten.

Managementadvies

In 1999 werden door VIZO Bedrijfsadvies 386 contractuele adviezen verstrekt wat overeenstemt met 2937 halve dagen adviesverstrekking. Van de 386 contractuele adviezen waren er 278 adviezen aan starters (tot 5 jaar na de start) en 108 aan gevestigde zelfstandigen en KMO. Deze vertegenwoordigen respectievelijk 1579 halve dagen of 54 % en 1358 halve dagen of 46 %.

De adviezen kunnen al dan niet kaderen in projecten zoals Verstandig Zelfstandig, het Participatiefonds, de Koning Boudewijnstichting, ...

Aantal verstrekte management-adviezen (exclusief projecten)

Studies

VIZO Bedrijfsadvies is in 1994 gestart met het opstellen van sectorstudies. Deze bieden ondernemers, bedrijfsadviseurs en alle geïnteresseerden actuele informatie over een welbepaalde sector.

Ook in 1999 heeft het VIZO een sectorstudie uitgebracht, 'Het fitnesscentrum'. In tegenstelling tot de vorige jaren ging het niet over een detailhandelbranche, maar over een tak uit de dienstensector. De studie was een unicum voor Vlaanderen daar in het verleden geen branchestudies werden uitgevoerd voor deze sector.

In het rapport wordt dieper ingegaan op de structuurkenmerken van de branche (vestigingsplaats, rechtsvorm, ondernemerscapaciteiten), de omzet en de kostenstructuur, de bedrijfsvoering, de toekomstverwachtingen, de consumptiebestedingen en het profiel van de fitnessbeoefenaars.

Erkenning externe adviseurs

Het Vlaamse Gewest geeft steun aan kleine ondernemingen en kandidaat-starters die zich over een bepaald aspect van hun bedrijfsvoering laten adviseren. Ondernemers kunnen aanspraak maken op deze adviespremie als de adviseur erkend is door het VIZO.

De erkenning kan worden verkregen door zelfstandigen die in hoofdactiviteit bedrijfsadvies verlenen en door bezoldigde medewerkers van vennootschappen en vzw's waarvan het maatschappelijk doel bestaat in het verlenen van bedrijfsadvies.

Naast het beantwoorden aan een aantal algemene voorwaarden moet men - afhankelijk van de gevolgde studies - drie tot vijf jaar ervaring hebben in het verlenen van advies aan KMO's. Dit moet worden aangetoond door het voorleggen van vijf tot zeven adviesovereenkomsten met de bijhorende bedrijfsadviezen.

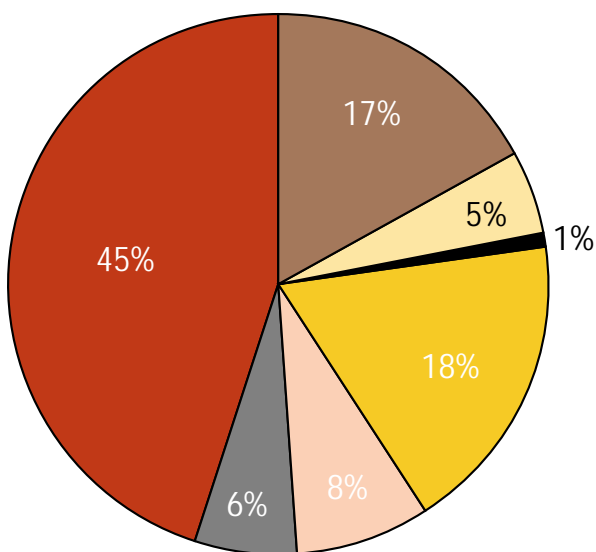
Die laatste moeten bestaan uit een analyse van de probleemstelling, een eigenlijk advies en een toepasingsluik. Het moet waardevol en toekomstgericht zijn en afgestemd zijn op de klant. Dit alles moet in geschreven documenten terug te vinden zijn.

Men kan als extern adviseur een erkenning verkrijgen in zes domeinen en 11 subdomeinen

1. algemene bedrijfsorganisatie, strategie, de haalbaarheid van een ondernemingsplan
2. personeelsbeleid
3. beheer van productie en diensten
 - 3.1 kwaliteitsbeleid
 - 3.2 veiligheid
 - 3.3 logistiek: voorraadbeheer, vervoerbeheer, aankooporganisatie, onderhoud
 - 3.4 onderzoek en ontwikkeling
 - 3.5 energiebeheer
4. marketing
 - 4.1 marktonderzoek
 - 4.2 bedrijfscommunicatie
 - 4.3 verkooporganisatie

5. automatisering, informatiesystemen en telematica
 - 5.1 automatisering (het informaticabeleid)
 - 5.2 informatiesystemen (optimalisatie van de "process flow" en de geïntegreerde controle en rapportering)
 - 5.3 telematica (het telecommunicatiebeleid, de elektronische interactie met cliënten en leveranciers)
6. milieustudies (evaluaties op milieuvlak met betrekking tot de haalbaarheid van een plan, het organisatiebeleid, nieuwe technologieën, sterkte-zwakteanalyses, herstructurering)

In 1999 werden 65 externe adviseurs erkend. In de volgende grafiek wordt de verdeling over de verschillende domeinen weergegeven.

- Algemene bedrijfsorganisatie
- Personeelsbeleid
- Beheer van productie en diensten
- Kwaliteitsbeleid
- Veiligheidsbeleid
- Marketing
- Milieustudies

Postuniversitaire opleiding 'Master in KMO-management' - opleiding tot bedrijfsadviseur voor de KMO

De opleiding 'Master in KMO-management' - opleiding tot bedrijfsadviseur voor de KMO - startte in 1999 reeds haar 34ste cyclus. De voltijdse opleiding leidt gedurende acht maanden afgestudeerden van universiteiten en hogescholen op tot KMO-bedrijfsadviseurs. In mei 2000 studeren 13 studenten af.

De opleidingscyclus is volledig op het management van de KMO-wereld toegespitst. Naast de werkseminaries - begeleid door mensen die met beide voeten in de praktijk staan - komen bedrijfsbezoeken, groepswork en persoonlijkheidsontwikkeling aan bod. Tijdens de afsluitende stage dient gewerkt te worden aan een adviesopdracht waarin verschillende modules van de opleiding geïntegreerd worden.

In 1999 studeerden de volgende cursisten af: Bogaerts Nick, Cauwels Maggie, Danneels Sofie, De Bruyne Thierry, Durieu Evelien, Elseneer Catherine, Huybrechts Bart, Kortleven Cyriel, Luyten Bart, Mahieu Isabel, Roete Joris, Willems Véronique.

CESCE

De dienst Bedrijfsadvies verzorgt sedert 1991 het secretariaat van CESCE, het Europese Comité voor Bedrijfsconsulentendiensten. De dienst nam actief deel aan de voorbereiding en de rapportering van de jaarlijkse algemene vergadering (op 4 juni te Brussel) en drie Bureauvergaderingen op 8/2 te Oslo en op 19/4 en 10/9 telkens te Brussel.

Het CESCE Congres op 3 juni in de zaal van het Economisch en Sociaal Comité van de Europese Commissie te Brussel met als thema: "Comment améliorer la visibilité du conseil aux PME" werd eveneens door VIZO Bedrijfsadvies medegeorganiseerd.

Daarnaast waren er ook contacten met het Directoraat-Generaal XXIII van de Europese Commissie op 20/1 te Brussel en op 22/4 te Leuven.

ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING

3. ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING

In het regeerakkoord "Een nieuw project voor Vlaanderen" waarmede de nieuwe Vlaamse regering in juli '99 aantrad, wordt veel aandacht besteed aan de vereenvoudiging van de regelgeving en de klantvriendelijkheid. Voor het terugdringen van de administratieve lasten van de zelfstandigen en de KMO heeft de cel administratieve vereenvoudiging onder leiding van de heer Eddy Gheysen sinds enkele jaren zijn actie opgebouwd rond drie pijlers:

- de betrokken milieus, met name de beleidsverantwoordelijken en de ambtenaren, sensibiliseren voor het probleem
- door opleiding kennis en technieken aanreiken, die tot vereenvoudiging leiden
- eigen projecten ontwikkelen om aldus een voorbeeldfunctie te stellen.

De eigen projecten, die telkens een voorbeeldfunctie bezitten, hebben tot doel vereenvoudigingen in eigen VIZO-huis te realiseren, zodat administratieve procedures sneller en meer efficiënt kunnen afgehandeld worden, en de dienstverlening voor de klant aanzienlijk verbetert. De projecten KMOLOKET® en de vereenvoudiging en informatisering van de administratieve procedures en formulieren van de leertijd werden in 1999 verder gezet.

Anderzijds heeft de raad van bestuur in de loop van het jaar zijn goedkeuring gehecht aan een belangrijk principe: het berekenen van de voor- en nadelen van een geplande of reeds bestaande regelgeving, als een element van vereenvoudiging.

Sensibilisering

Overleg met de federale regeringscommissaris voor administratieve vereenvoudiging en de federale dienst administratieve vereenvoudiging.

Om tot een coördinatie te komen inzake de acties werd een paar maal overleg gepleegd met de federale instanties. Er werd een samenwerking en werkverdeling afgesproken inzake de ontwikkeling van het KMOLOKET®. Er werd eveneens overeengekomen om te zijner tijd dezelfde criteria te hanteren aangaande meetfactoren voor administratieve lasten. De cel administratieve vereenvoudiging zal eveneens medewerken aan de vereenvoudiging van bepaalde formulieren.

Advies inzake de wenselijkheid van een KMO-effectenrapport in Vlaanderen.

Een KMO-effectenrapport is een instrument om de gevolgen van een (ontwerp) regelgeving voor de KMO helder in beeld te brengen. Het is een gestructureerde en objectieve raming van alle rechtstreekse en onrechtstreekse voordelen en nadelen van een bestaande of voorgenoemde regelgeving, met weerslag op de KMO. Nadelen zijn bijvoorbeeld de nalevingskosten en de administratieve lasten. Een KMO-effectenrapport heeft als doel de initiatiefnemers van de regelgeving op voorhand te informeren over de waarschijnlijke voordelen en nadelen voor de KMO, en om na te gaan op welke wijze de normering op een zo efficiënt mogelijke manier kan bereikt worden.

Een KMO-effectenrapport moet opgemaakt worden met respect voor een evenwichtige samenleving. De voordelen en nadelen moeten onderzocht worden in functie van de normering, die bepaald wordt door het maatschappelijke doel. Het opmaken van een dergelijk rapport is zeer belangrijk voor de zelfstandigen en de KMO. Uit meerdere onderzoeken is duidelijk gebleken dat de KMO de druk van de nalevingskosten en de administratieve lasten meer voelen dan de grote ondernemingen.

Een objectief KMO-effectenrapport leidt tot een meer evenwichtige besluitvorming, met een betere kwaliteit. Een moeilijke en ingewikkelde regelgeving daarentegen kan het ondernemerschap ontmoedigen en belemmert tevens de controle door de overheid. In meerdere landen van Europa worden de principes van een dergelijk rapport in de praktijk toegepast. Gedurende twee vergaderingen heeft de raad van bestuur grondig van gedachten gewisseld over dit onderwerp. De raad was er om bekommerd om een evenwichtig advies uit te brengen, dat enerzijds kan bijdragen tot het terugdringen van de administratieve lasten, en anderzijds rekening hield met de maatschappelijke doelstellingen en normen.

*Kort samengevat werd op 27 augustus 1999
volgend advies uitgebracht:*

"Het VIZO adviseert aan de Vlaamse regering om bij elk ontwerp van decreet of ontwerp van besluit met potentiële ingrijpende bedrijfseffecten op de KMO een KMO-effectenrapport te laten opstellen. Het KMO-effectenrapport moet selectief worden angewend. De Vlaamse minister, bevoegd voor KMO heeft het initiatiefrecht om aan de Vlaamse regering voor te stellen welke ontwerpen van decreet of ontwerpen van besluit een KMO-effectenrapport vereisen.

Op vraag van de Vlaamse regering wordt het KMO-effectenrapport opgemaakt door de indiener, overeenkomstig de door het VIZO voorgestelde algemene methodiek. Het VIZO ondersteunt en begeleidt de opmaker van het KMO-effectenrapport.

Het KMO-effectenrapport wordt opgesteld vóór de betrokken ontwerpen worden behandeld. Het opmaken van een KMO-effectenrapport mag nagenoeg geen vertraging opleveren in het gehele proces van besluitvorming."

Het is verheugend vast te stellen dat de voogdijminister de heer D. Van Mechelen in zijn beleidsnota economie 2000-2004 bevestigt dat nieuwe regelgeving steeds moet worden getoetst op haar klantvriendelijkheid, met daarbij specifieke aandacht voor de impact op de KMO.

Opvolging en opleiding

Tijdens de opleiding aangaande kwaliteitsvolle dienstverlening voor KMO die voor deze doelgroep in het verleden werd georganiseerd, rees de vraag hoe aan deze dienstverlening een structuur kan gegeven worden onder de vorm van een dienst lokale economie, met als centrale figuur: de KMO-ambtenaar.

Om op deze vraag een antwoord te geven organiseerde het VIZO, in samenwerking met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) een werkbezoek aan twee gemeenten die gestalte probeerden te geven aan een goed draaiende "dienst lokale economie". Het eerste seminarie had plaats op 4 mei te Anzegem, een landelijke gemeente, en waarop 35 personen aanwezig waren. Op 19 mei had te Beveren, een grote verstedelijkte gemeente, het tweede seminarie plaats, met 45 aanwezigen.

In elk van de twee gemeenten schetsten de beleidsverantwoordelijken en de bevoegde ambtenaren uitgebreid hun aanpak en ervaringen met de uitbouw van een dienst lokale economie.

De uitwisseling van ideeën was zeer nuttig voor de aanwezigen en zij deden er heel wat inspiratie op voor de organisatie van een dergelijke dienst in eigen gemeente.

Eigen projecten

KMOLOKET®

Eind 1998 begon het kernteam KMOLOKET van het VIZO aan de ontwikkeling van de interactieve website voor de afhandeling van administratieve formaliteiten. 1999 was het jaar van de lancering.

Het concept

Het KMOLOKET begeeft zich op een nog experimenteel terrein en heeft zeker niet de meest eenvoudige weg gekozen. Waar andere sites vooral veel informatie en misschien af en toe een aantal downloadbare formulieren aanbieden, gaat het KMOLOKET een stap verder. Op het KMOLOKET werden de administratieve procedures eerst vereenvoudigd vooraleer ze werden geïnformatiseerd. Hierbij werd de volledige procedure op het internet gebracht, dit met een front-office (voor de gebruiker) en een back-office (voor de dossierbehandelaar). Op die manier wordt een dossier van A tot Z elektronisch afgehandeld. Deze werkwijze levert openbaarheid van bestuur. Bezoekers kunnen namelijk op het KMOLOKET lezen in welke status hun dossier zich bevindt en ze worden bij vragen of onvolledigheden per e-mail verwittigd. De dossierbehandelaar van haar kant heeft snel alle gegevens in elektronische vorm beschikbaar.

Stand van zaken in 1999

Op 17 maart 1999 opende Minister E. Van Rompuy het KMOLOKET tijdens een persconferentie op het VIZO. Dit leverde voor het KMOLOKET en voor VIZO gedurende enkele weken de nodige pers aandacht op in kranten en KMO-tijdschriften. Hiermee werd het startsein gegeven voor de online aanvraag van een erkenning als bedrijfsadviseur. De eerste "elektronisch erkende bedrijfsadviseurs" waren dan ook eind 1999 reeds een feit. Samen met deze administratieve procedure werd ook het opleidingsaanbod van de 22 VIZO-centra consulteerbaar gesteld. Dit gecentraliseerde opleidingsaanbod blijft op het KMOLOKET de topper. Zowel de internetgebruikers thuis als de bezoekers van beurzen maken veelvuldig gebruik van de gestructureerde zoekmogelijkheden. Na de lancering werd de tweede administratieve procedure verder ontwikkeld: "de aanvraag van een adviespremie". Op dit project wordt nauw samengewerkt met het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling economisch ondersteuningsbeleid. Dit Ministerie is verantwoordelijk voor de behandeling van deze aanvragen. Samen met hen wordt de procedure vereenvoudigd en geïnformatiseerd. Vanaf eind 1999 werkte het kernteam KMOLOKET aan het uitdenken van het concept voor de nieuwe projecten op het KMOLOKET voor 2000.

In het derde trimester werd er meer professioneel materiaal (hardware) aangekocht om het aantal bezoekers en het aantal transacties op het KMOLOKET te optimaliseren. Dit materiaal en de diensten erbij werden uitbesteed. Ze worden "gehost" door een hostingfirma in Limburg. Deze zorgt o.a. voor beveiliging, back-ups en een voldoende capaciteit aan bandbreedte (internetverbinding).

De belangrijkste karakteristieken van het KMOLOKET

- Voor de verschillende administratieve procedures is slechts een éénmalige registratie nodig. De ondernemer of bezoeker kiest na de invoer van zijn persoonsgegevens een gebruikersnaam en paswoord. Wanneer hij bij een volgend bezoek zijn gebruikersnaam en paswoord invoert,

worden zijn persoonsgegevens automatisch in de opgevraagde administratieve procedure ingevuld.

- De administratieve procedures die worden ontwikkeld, worden eerst vereenvoudigd. Dit is eveneens een belangrijke bijdrage van de dienst Administratieve Vereenvoudiging. Er wordt grondig nagegaan of de gestelde vragen strikt noodzakelijk zijn en hoe deze vragen beter kunnen worden geformuleerd. Verder wordt er gezocht naar zo veel mogelijk hergebruik van informatie en dus weinig invoerwerk voor de ondernemer.
- De administratieve procedure wordt bij het invullen dynamisch opgebouwd. Dit betekent dat de ondernemer enkel die vragen op het scherm krijgt die aansluiten bij zijn profiel of bij de reeds ingevoerde antwoorden. Er worden dus geen stereotype, bestaande formulieren op het net gebracht. In het raam van administratieve vereenvoudiging zijn immers alle formulieren maatwerk.
- De ingevoerde antwoorden worden onmiddellijk bij invoer gecontroleerd. Niet ingevulde velden of foutief ingevulde antwoorden worden in de databank gedetecteerd en gemeld aan de gebruiker.
- Aan de hand van de gebruikersnaam en het wachtwoord kan de gebruiker ten alle tijde de stand van zijn dossier opvragen en opvolgen.
- De ondernemer wordt zowel in zijn dossier als per e-mail op de hoogte gehouden over de vooruitgang van zijn dossier.
- Voor de verschillende procedures wordt voor een gebruiksvriendelijke en uitgebreide zoekfunctie gekozen. Zo kan men bij het opleidingsaanbod het aanbod van alle VIZO-centra raadplegen d.m.v. een aantal zoekcriteria naar keuze, waarbij het zoeken op trefwoord het meest aan de noden van de klant beantwoordt.
- De informatieve gedeeltes worden aangepast aan de kenmerken van het medium internet. Zo worden boven aan een informatieve pagina een aantal titels of vragen voorzien die door een muisklik het antwoord op het scherm brengen.
- De algemene navigatiestructuur doorheen de verschillende deelprojecten blijft gedurende de hele surftijd op het KMOLOKET duidelijk zichtbaar op de linkerkant van het scherm. Een bezoeker kan op die manier eenvoudig van onderdeel wisselen.
- Op deze linkerbalk staat eveneens het e-mailicoontje, wat bezoekers toelaat eventuele vragen, opmerkingen of suggesties achter te laten. Deze mailbox wordt dagelijks opgevolgd.

- Het KMOLOKET beperkt zich niet tot VIZO-gebonden materie. Bij de drie pilootprojecten behandelden de eerste twee wel specifieke VIZO-materie, omdat ze op die manier als testcase konden dienen. De derde procedure "aanvraag van een adviespremie" werd daarentegen samen met het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling economisch ondersteuningsbeleid ontwikkeld. De gebruiker ziet hierbij aan de frontoffice enkel de algemene kenmerken van het KMOLOKET, zoals de éénmalige registratie en de dossieropvolging, maar achter de schermen - aan de backoffice - wordt het dossier afgehandeld door het Ministerie. Er wordt dus met dit deelproject over de grenzen van de administraties heen gewerkt.
- Naast de drie pilootprojecten kan eveneens de databank van de erkende adviseurs geraadpleegd worden. Adviseurs die na de afhandeling van de "aanvraag van een erkenning als bedrijfsadviseur" op het KMOLOKET erkend worden, komen automatisch in deze databank terecht. Adviseurs die in de "papieren" procedure worden erkend, kunnen eenvoudig worden ingevoerd in deze databank en zullen dus eveneens op het KMOLOKET verschijnen.

Statistieken

Sinds de lancering steeg het aantal bezoekers wekelijks met enkele honderden en maandelijks met enkele duizenden. Vanaf het einde van 1999 werd het echter pas mogelijk om gedetailleerde statistieken over de bezoekersaantal te bekijken.

	November 1999	December 1999
Aantal hits	16.206	24.604
Gemiddeld aantal hits per dag	540	793
Aantal bezoekers	363	481
Aantal unieke bezoekers	244	314

* Een bezoeker kan tijdens zijn bezoek meerdere pagina's bekijken en zal dus meerdere hits voor zijn rekening nemen.

** Het aantal unieke bezoekers geeft het aantal verschillende bezoekers weer. Een bezoeker die twee maal per maand het KMOLOKET bezoekt, zal hierbij dus slechts één maal geteld worden.

Zoekcongres 21 mei 1999

Op 21 mei organiseerde het VIZO een zogenaamd "Zoekcongres" in de lokalen van het Europees conferentiecentrum van de Vlaamse gemeenschap, Markiesgebouw te Brussel. De bedoeling van het Zoekcongres was te komen tot een beter begrip van "Nieuw ondernemerschap" en daaruit de beleidsmatige besluiten te trekken voor het VIZO.

Dit congres was een voorbeeld van hoe op een synergetische wijze de verschillende diensten en afdelingen van het VIZO en alle geledingen van het VIZO-netwerk productief kunnen werken aan een gezamenlijk thema. Bovendien waren alle werkgroepen uiterst gemengd van samenstelling. Uit dit zoekcongres volgde een krachtig signaal naar het VIZO en zijn beleidsverantwoordelijken dat we "Nieuw Ondernemerschap" niet mogen aanzien als een vluchtige trend, maar als een definitief nieuw kenmerk van het ondernemerschap. En dat dit zijn noodzakelijke vertaling moet vinden in de wijze waarop we de ondersteuning van de ondernemer vormgeven in onze diverse producten en processen.

Het herfstnummer 14 van het huismagazine VIZIE fungeerde als congresverslag en werd in een verhoogde oplage bovendien verspreid naar alle cursisten ondernemersopleiding en voortgezette vorming in de 22 lesplaatsen van de VIZO-centra.

21 mei 1999
Zoekcongres

4. VORMGEVING

1999 was een belangrijk jaar voor de dienst vormgeving omdat we voor het eerst over onze galerie konden beschikken. Opgeleverd begin maart, werd de eerste expo reeds op 21 maart geopend. Het ging om de "Henry van de Velde Prijzen 1998".

Binnenhuisarchitect Stefaan Berteloot zette een polyvalente ruimte in elkaar die aangenaam oogt, zich niet opdringt en bijgevolg bijzonder functioneel werkt voor de grote diversiteit aan tentoonstellingen. Dit eerste levensjaar van onze "Galerie van het VIZO" was een experiment, waaruit we na de vijf gepresenteerde tentoonstellingen onze lessen trokken.

Opvallend in 1999 was de start van een ruimere bekendheid van VIZO als referentiepunt voor vormgeving. De Stichting Kunstpromotie deed een beroep op onze diensten om te bemiddelen met VIZO Vorming i.v.m. met het MINERVA-project. In samenwerking met het Department of Jewellery and Simversmithing van de Royal College of Art te Londen organiseerde Vormgeving een infonamiddag in de Hogeschool Gent. Dit resulteerde in het aanvaarden van vijf Vlaamse edelsmeden in het postgraduaat dat aldaar gegeven wordt. VIZO vormgeving speelde een belangrijke rol in de European Crafts Prize van de World Craft Council Europe en kende succes met zijn tentoonstelling "Contemporary Belgian Jewellery. 1945-1995." die naar Japan reisde.

Ook binnen VIZO werd er door andere diensten een beroep op Vormgeving gedaan. Zo bleven we meewerken aan de beeldvorming van het instituut en advi-

seerden we over de vormgeving van de marktstudiebrochure "Fitnesscentra" uitgegeven door VIZO Bedrijfsadvies.

Wat achterwege bleef waren de budgetten om de bevoegdheidsuitbreiding te ondersteunen. Zodoende bleven onze acties op gebied van industriële design en grafische vormgeving pragmatisch.

Inventarisatie

Het VIZO, dienst vormgeving spant zich voortdurend in om alle mensen die een vormgeving beoefenen, doceren, commercialiseren of er belangstelling voor hebben, te leren kennen. Hij specificeert de inventarisatie van ontwerpers in de herfst- en lenteselectie.

Momenteel telt de betreffende databank 2061 namen en adressen van personen die wensen uitgenodigd te worden voor de selecties.

Er is eveneens een belangrijke verhoging van 254 personen met belangstelling voor vormgeving. We tellen er in totaal 1466 in onze bestanden.

Selecties

Belangrijk was de toevoeging van industriële vormgeving aan de te erkennen disciplines. Alle geselecteerden van de 2° triennale voor vormgeving werden door Vormgeving erkend. De reguliere Lente- en Herfstselecties leverden volgend resultaat op:

Lenteselecties

Sven Dewilde (fotografie), Diego Franssens (fotografie), Ludovik Colpaert (fotografie); Karen Maenhout (grafische vormgeving); AWARD/T (textiel); Peter Van Riet (industriële vormgeving), PARS PRO TOTO (industriële vormgeving); Aline Vandeplas (juwelen), Elke Peeters (juwelen); Hennie Van Engeland (glas), Wouter Boulanger (glas); Joris Martens (grafiek), Bart Prinsen (grafiek), Saskia Vanderheyden (grafiek).

Herfstselecties

Dominique Van Huffel (fotografie); Nele De Block (textiel), Karla De Ketelaere (textiel); Rudy Respeel (industriële vormgeving), Maxime Szyf (industriële vormgeving), Adriaan Debruyne (industriële vormgeving), Linde Hermans & Ann Vanderheyden (industriële vormgeving), Paul Ameloot (industriële vormgeving); Annelies Vaneycken (grafische vormgeving), Jan Van Son (grafische vormgeving); Jean Meirlaen (meubel- en interieurobjecten).

De jury voor de lenteselecties was samengesteld uit:

Jan Walgrave - hoofdconservator Provinciale Musea Antwerpen, Hilde Bouchez - design journaliste, Sleppe - keramist, Anne Mortier - keramiste, André Verroken - meubelontwerper, Nicole Guilliams - meubelontwerper, Siegfried De Buck - juweelontwerper/ docent Karel De Grote Hogeschool Antwerpen, Anne Zellien - juweelontwerper, Armand Calders - glaskunstenaar, Sandra De Clerck - glaskunstenares, Hugo Puttaert - grafisch vormgever/docent Karel De Grote Hogeschool Antwerpen, Leen Depoorter - grafisch vormgeefster, Frank Casteleyns - graficus, Ingrid Ledent - grafica, textiel: Christophe Coppens, Anita Evenepoel, Philippe Neerman - industrieel ontwerper, Anne-Françoise Genel - Koning Boudewijnstichting. Johan Valcke - directeur dienst vormgeving VIZO, Inge Vranken - kunstadviseur VIZO.

De jury van de herfstselecties was samengesteld uit:

Sabine Lamirois - redactrice Weekend Knack, Lut Pil - prof dr. Hedendaagse Kunst K.U. Leuven, Henk Byl - juweelontwerper en docent St. Lukas Antwerpen, Jean Lemmens - juweelontwerper en docent Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen, Marie

Mees - textielontwerpster, Lieve Vermeire - Textielontwerpster, Herman Lampaert - grafisch vormgever, Stefan Loeckx (Mega L. Una) - grafisch vormgever, Mieke Everaet - keramiste en docente Stedelijke Academie voor Schone Kunsten Halle, Yves Malfliet - keramist en docent Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen, Michel Martens - glazenier, Fernand Callebert - galeriehouder, Luc Ramael - binnenhuisarchitect en meubelontwerper, Fabiaan Van Severen - meubelontwerper, Willy Dee - fotograaf, Johan Devos - criticus en docent Stedelijke Academie voor Schone Kunsten Sint-Niklaas, Bart Baccarne - industrieel vormgever en docent Coloma Mechelen, Bruno Meeus - industrieel vormgever, Johan Valcke, directeur dienst vormgeving; Inge Vranken, kunstadviseur VIZO.

Spijker, Jean Wouters, "Biblios"

Bedrijfseconomisch advies

Het VIZO verzorgde de bedrijfseconomische en juridische begeleiding van vormgevers. De dienst vormgeving acteerde als tussenschakel. Hij brengt de vormgevers al naargelang hun vragen in contact met de dienst bedrijfsbegeleiding en de juridische adviseur van de dienst administratieve vereenvoudiging.

Kwintessens en nieuwsbrief

De thema's van jaargang 8 waren: "De Nieuwe Oogst", "Vormgeving in Musea", "Licht" en tenslotte "Vormgeving en literatuur". Er werden drie nieuwsbrieven uitgegeven. De nummers werden respectievelijk vormgegeven door Tinne Luyten, Joke Mestdagh, Gorik Lindemans en Tim Oeyen & Sanny Winters. De

portfolios werden gefotografeerd door David Samyn, Paul Delaet & Nicolas Theunis, Hypno Visuals en Benn Deceuninck. De styling voor de portfolio van de nummer 1, 2 en 4 werd gedaan door Tine Verbeurgt (Gent). Er zijn op dit ogenblik 783 abonnees, waarvan 210 gratis en 35 ruilabonnementen. Er werd een actie gedaan naar alle Vlaamse bibliotheken.

Documentatiecentrum

Het documentatiecentrum werd voorzichtig opnieuw opgestart. Clio D'Huyvetter werd onder de arm genomen om het sorteer- en klasseerwerk verder te zetten. Het beheer van boeken, tijdschriften en cd-roms werd goed opgevangen in de mediatheek en zijn consulteerbaar.

PROMOTIE

Tentoonstellingen

Contemporary belgian jewellery in Tokyo en Osaka, Japan

Deze juwelententoonstelling startte in 1996/97 in Duitsland, werd in 1998 getoond in Antwerpen, de VS en Slowakije, om tenslotte in 1999 naar de prestigieuze galerie van de firma Mikimoto op de Ginza te Tokio (10-26 september 1999) en in de polyvalente zaal van het Flanders Exchange Center te Osaka (8-28 oktober) te reizen. Na haar terugkomst werd ze ontbonden.

Parures vandaag. Sier of object?

Deze tentoonstelling toont 10 juwelenensembles van 7 ontwerpers: Geertje Bruyninckx, Hilde De Decker, Caroline Dobbs, David Huycke, Eric LaRoye, Tine Vindevogel. Na een rondreis langs culturele centra in Vlaanderen (1997) reisde de tentoonstelling internationaal rond. In 1999 was ze nog te zien in het Centro de Deseño de Galicia in Lugo.

Spring 98 (Jong talent in Antwerpen)

Deze tentoonstelling liep van 16 april tot 16 mei en was een initiatief van de provincie Antwerpen om

jonge kunstenaars en ontwerpers te promoten die in Antwerpen geboren zijn, er wonen of er studeerden. Christian Oosterlinck zetelt voor de dienst Vormgeving in het selectiecomité. Ingrid Arts, Ann Cassimons en Nele De Block werden voor deelname. Met diverse jonge ontwerpers werden contacten gelegd die naderhand deelnamen aan de selecties van de Dienst Vormgeving.

"De Nieuwe Oogst" in galerie van het VIZO (foto: W. Dee)

Galerie

In 1999 werd de Galerie van het VIZO geopend. De Galerie is erin geslaagd om op zeer korte termijn een stevige reputatie op te bouwen bij pers en publiek. De vernissages konden rekenen op een ruim publiek, van telkens ongeveer 250 personen.

De tentoonstelling die de spits mocht afbijten was de "Henry Van de Velde-prijs 1998". Deze expo liep van 19 maart 1999 tot 30 april 1999 en bereikte 1334 bezoekers.

VIZO Vormgeving toonde het werk van Piet Stockmans (Prijs voor de Loopbaan), Hilde De Decker (Prijs voor Jong Talent), Spijker (Prijs voor het Beste Bedrijf) en Jan-Willem van Zijst (Prijs voor het Beste Product). In de categorie Beste Product werd ook een selectie getoond van de kandidaten met werk van Leo Aerts, Paul Boudens, Martine Gyselbrechts, Willy Langmans, Eric LaRoye, Idir Mecibah, Thomas Soete, Fabiaan Van Severen en Tine Vindevogel. De tafel van Idir Mecibah werd door de bezoekers van de tentoonstelling uitgeroepen tot Prijs van het Publiek.

De Lente- en Herfstselecties van 1998 resulteerden in het voorjaar 1999 in de tentoonstelling "De Nieuwe Oogst". Van 20 mei tot 22 juni werd aan het publiek het werk van Sylvie Vandenhoucke, Ingrid Arts, Brody Neuenschwander, Sophie Vermeulen, Ilse Van Brempt, Patty Wouters, Paul De Braeckeleer, Sarah De Handschutter, Michel Ingels, Hans De Pelsmacker en Christof Vandersluys getoond. Opvallend waren vooral de extravagante wiegen voor de ramen van Paul De Braeckeleer en de grote luchters van Sarah De Handschutter. 905 bezoekers vonden de weg naar de Galerie voor deze expositie.

Gedurende de zomermaanden waren buitenlandse vormgevers te gast voor de European Prize for Contemporary Art- and Design-Led Crafts, een wedstrijd georganiseerd door WCC Europe en UEAPME. Naar aanleiding van deze wedstrijd toonde Vormgeving de winnaars en de Vlaamse deelnemers. De Vlaamse deelnemers waren Thierry Bontridder, Tjok Dessauvage, Ola-Dele Kuku, André Verroken, Herman Wittocx en David Huycke, die de eerste prijs won in de categorie ambachtstui jonger dan 35 jaar. Tweede in deze categorie was Ulrika Swänd, derde was Anton Farthofer. In de categorie ouder dan 35 toonde de Galerie de laureaat Dörte Behn. Tweede in deze categorie was Michael Rowe en derde was Paula Barton. De tentoonstelling was goed voor 700 bezoekers.

Van 10 september tot 31 oktober was de Galerie in de ban van het industrieel design. De tentoonstelling "Design te kijk" wou tonen wat er zoals gemaakt was na de 2^e Triennale voor de Vormgeving in 1998 en de tentoonstelling "In Koeien van Letters".

Het resultaat was een gevarieerde tentoonstelling met werken van Bart Baccarne, Paul Bailleul, Ann Cassimon, Marc De Jonghe, Pars pro toto (Dimitri De Martelaere, Wim Van den Hende, Bruno Van Son, Koert Vanoverbeke), Jos Devriendt, Nedda El-Asmar, Anita Evenepoel, Modular, Philippe Neerman, Jürgen Egon Oskamp, Wim Segers, Erik Sijmons, Piet Stockmans, Roel Vandebek, Francine Van der Biest, Peter Van Riet, Verhaert, Steven Vindevogel, Paul

Boudens, Koen Bruyneel, Leen Depooter, Erik De Sombere, Antoon De Vijlder, Jo Klaps, MegaLuna (Stefan Loeckx), Tim Oeyen, Sanny Winters, Hugo Puttaert, Paul Verrept, Scritto (Veerle Wenes, Siegried De Myttenaere) en Saskia Westerduin. Al dit industrieel en grafisch werk werd bekeken door 1304 bezoekers.

Ook in de Galerie was de nakende feestperiode zichtbaar in alle feestelijk gedekte tafels bij de tentoonstelling "Tafelen". 9 tafels, samengesteld door 9 curatoren, zijnde Hilde Metz, Farida O'Searly, Inge Vranken, Johan Valcke, Christian Oosterlinck, Dirk Imschoot, Pierre Misseghers, Bie Luysaert en Galerie B. Het resultaat was zeer divers. Uiteindelijk werd materiaal van meer dan 40 ontwerpers gebruikt in deze expositie. De getoonde werken gingen van juwelen over tafels tot kinderservies. 1038 kijklustigen kwamen tussen 19 november en 9 januari ideeën opdoen voor hun feesttafel.

Tentoonstelling André Verroken in galerie van het VIZO (foto: W. Dee)

Beurzen

Casa Europea

Deze beurs liep van 6 tot 14/2/99 in het Bouwcentrum te Antwerpen. Het VIZO presenteerde er een collectie Vlaams design aan betaalbare prijzen. Deelnemers waren Lut D'Havé, Hilde De Decker, Marie-Bénédicte de Schrijver, Ann De Windt, Jan Dillen, Peter Hantson, Luc Heyvaert, Yvonne Knevels, Eric LaRoye, Lieve Lenoir, Idir Mecibah, Kaat Pauwels, Luc Ramael, Leo Rombouts, Adinda Saelens, Judith Schils, Mieke Selleslagh, Marguerite Servais, Wille Van De Velde, Francine Van Der Biest, Luk Van der Hallen, Hilde Van

Der Heyden, Rudy van Geele, Jan-Willem van Zijst, Jan Vander Elst, Katelijne Vanpoucke, Maarten Van Severen, Peter Vermandere, Lieve Vermeire, Luk Versluys, Patty Wouters en Anne Zellien.

Euroarte (13-21/3/99)

Vormgeving presenteerde op deze beurs in Madrid (E) keramiek van Maria Cocquyt, Etienne Dewulf, Peter Hantson, Pascale Hellebaut, Jeanne Opgenhaffen, Kaat Pauwels, Jan Vander Elst en Frank van Houtte.

Mostra Mercato Internazionale dell'Artigianato

Deze beurs liep van 23/4 tot 3/5/99 in Firenze (I). Vormgeving presenteerde er een aantal jonge juweelontwerpers: Geertje Bruyninckx, Daan De Decker, Marie-Bénédicte de Schrijver, Caroline Dobbs, Marguerite Servais, Nicole Thienpont, Hilde Van Bellegem, Peter Vermandere en Tine Vindevogel

Handwerksmesse Koblenz

Met als titel « Flandern - Qualität für das 3. Jahrtausend » toonde Vormgeving van 7 tot 13/5 keramiek van Jos Devriendt, Piet Stockmans, Frank Van Houtte en Mieke Everaet, glas van Jan-Willem van Zijst en Sylvie Vandenhoeck, zilverwerk van David Huycke en Nedda El Asmar, accessoires van Ann Cassimons en Sylvie Louagie, interieurobjecten van Luk van der Hallen en Leo Aerts en textiel van Francine Vanderbiest.

Tafel samengesteld door Hilde Metz uit tentoonstelling "Tafelen"

Ligna, Hannover

Deze beurs liep van 10 tot 15 mei. Op de stand van de International Crafts and Design Association (ICDA) presenteerde Vormgeving werk van Casimir, Idir Mecibah, Marc Supply, Danny Venlet, Michel Ingels en Jan Dillen.

Toelagen

De commissie vormgeving

In 1999 werd de Commissie Vormgeving aangevuld met mevrouw Lia Schelkens, grafisch vormgeefster uit Antwerpen.

Volgende punten, waarvan sommige in de vorm van een advies aan de raad van bestuur, werden in de loop van het jaar besproken: definitieve goedkeuring van het reglement voor de Henry van de Velde-prijs 1999 voor beste product; de uitreiking van de Henry van de Velde-prijzen 1998: selectie van de laureaten loopbaan, jong talent, beste product en bedrijf en de genomineerden; aanvragen voor toelage (advies) en financiering van prototypes; deelname aan beurzen; de dienst vormgeving internationaal.

Toelagen

De procedure en criteria voor de toekenning van toelagen werden na advies van de commissie vormgeving door de raad van bestuur vastgelegd in 1993. Voor 72 projecten werden subsidies toegekend.

Deelname aan tentoonstellingen in het buitenland

Jeanne Opgenhaffen, "Ceramic Arts" Westerville (USA), maart 1999 (2.250 BEF); Mieke Selleslagh, tentoonstelling in Galerie John Polder, Borne, Nederland, tentoonstelling in Queen's Road Gallery, Aberdeen, Groot-Brittannië, tentoonstelling in Oddfellows Contemporary Art Gallery, Kendall, Groot-Brittannië, deelname aan het Salon de la Céramique, Saint-Cerque, Frankrijk, deelname aan Les Ateliers du Soleil, Douai, Frankrijk, deelname aan verschillende

keramiekmarkten in Groot-Brittannië, Duitsland, Nederland en Frankrijk (alles samen voor 112.876 BEF); Hilde De Decker, tentoonstelling "Voor boer en tuinder" in Galerie Marzee, Nijmegen, augustus 1999 (100.000 BEF).

Deelname aan workshops, stages, colloquia, markten, wedstrijden

Greet Verschuieren, opleiding "Kunstzinnige media" bij Wisper, oktober 1998 - mei 1999 (16.000 BEF); Nedda El-Asmar, Access Fellowship aan de Royal College of Art London, maart 1999 (44.470 BEF); Patrick Piccarelle, symposium van Somero (Finland), juli 1999 (7.063 BEF); Peter Hantson, stage in keramiekatelier "Agency of Czech Ceramic Design", Cesky Krumlov, Tsjechië (15.500 BEF); Ann Cassimons, workshop "Textile Kultur Haslach - Der Schuh als Objekt", Haslach, Oostenrijk, juli 1999 en wedstrijd "Preis Schweiz 1999" (5.000 BEF); Lut De Vogelaere deelname aan Masterclass Vincent Van Ginneke "Casting"-glass en smelttechnieken, juli 1999 en deelname aan de Masterclass glasfusen met Detlef Tanz, mei 1999 (9.950 BEF); Ann De Windt, werkstage keramiek bij Ryoji Koie, Honshu, Japan, juli - augustus 1999 (56.500 BEF); Jan-Willem van Zijst, deelname congres "Art & Science", juni 1999 (48.988 BEF); Kris Campo, deelname aan International Ceramics Symposium, Amsterdam, juli 1999 (9.113 BEF); Julie 't Felt, postgraduaat juwelen, aan de Royal College for Arts, London (50.000 BEF); Liesbeth Stas, postgraduaat juwelen aan de Royal College for Arts, London (50.000 BEF); Sylvie Vandenhoeck, postgraduaat glas aan de Royal College for Arts, London (50.000 BEF); Tine De Ruysser, postgraduaat glas aan de Royal College for Arts, London (50.000 BEF);

Deelname aan beurzen

Jeanne Opgenhaffen en Mieke Selleslagh, "Maison et Object" te Parijs, januari 1999 (87.245 BEF); Greet Verschuieren, "Heimtex" te Frankfurt, januari 1999 (46.974 BEF); Jacqueline Dehond, "Heimtex" te Frankfurt, januari 1999 (58.500 BEF); Jacqueline Dehond, "Surtex" te New York, mei 1999 (58.000 BEF); Martine Gyselbrecht, Heimtex te Frankfurt, janu-

ari 1999 (67.413 BEF); Marie Mees, Heimtex te Frankfurt, januari 1999 (67.413 BEF); Idir Mecibah, Casa Europea te Antwerpen, februari 1999 (77.650 BEF); Dirk Wynants, Meubelbeurs Keulen, januari 1999 (150.000 BEF); Bruno Meeus, Casa Europea te Antwerpen, februari 1999 (60.236 BEF); Leo Aerts, ICFF-designbeurs, New York (150.000 BEF); Jacqueline Dehond, Indigo, Brussel, september 1999 (33.500 BEF); Martine Gyselbrecht, Indigo, Brussel, september 1999 (58.191 BEF); Jeanne Opgenhaffen, Trade Fair, München, maart 1999 (5.951 BEF); Vera Vermeersch, Classic te Kortrijk, november 1999 (150.000 BEF); Greet Verschuieren, Indigo te Brussel, september 1999 (58.022 BEF)

Galerie van het VIZO (foto: W. Dee)

Organisatie van workshops, stages, colloquia

Royal College for Arts London, symposium rond zilver met lezingen door David Watkins, Michael Rowe, Laura Potte, Lin Chiung, David Clarke te Gent, maart 1999 (68.956 BEF); Atelier Cirkel, organisatie van weekend- en zomerworkshops (83.964 BEF); West-Vlaamse Volkshogeschool (Kortrijk), organisatie atelierbezoek Maarten Van Severen, maart 1999 (5.000 BEF); Textivision (Kortrijk), organisatie van twee trendworkshops na bezoek aan Expofil en meubelbeurs van Milaan, juni en december 1999 (127.100 BEF); International Batik gathering now & then, organisatie van de Internationale Batik Conferentie (ook workshops en tentoonstelling), Gent, augustus 1999 (50.000 BEF); Hilde Van Der Heyden, organisatie van de workshop "Confrontaties" met Charon Kransen (29.500 BEF); Luk van der Hallen, organisatie IDEM te Italië, september 1999 (18.000 BEF)

Organisatie van wedstrijden

CC Scharpoord (Knokke), wedstrijd en tentoonstelling "Eetcultuur", augustus - november 1999 (100.000 BEF); OPTIMO, organisatie van Exit 1999, prijs van het VIZO (60.500 BEF);

Organisatie van nationale tentoonstellingen

Vzw Kunsthuis Loosfeldt (Oostende), "Commentaren. In de geest van Ensor, juli - augustus 1999 (50.000 BEF); L'Anverre, tentoonstelling in het Museum voor Sierkunst en Vormgeving te Gent, maart - april 1999 (150.000 BEF); Creative Integration Centre (Roeselare), "Blikvangers" tentoonstelling over juwelen, januari - maart 1999 (100.000 BEF); De ELF, "Het Samplisme in België", Hasselt, september - oktober 1999 (190.000 BEF); CC Hasselt en Katholieke Hogeschool Limburg, "30 jaar Productdesign" (75.000 BEF); Iham-galerij (Antwerpen), "Zomerfestival van de keramiek", juli - augustus 1999 (10.000 BEF); vzw De Kunstbank (Leuven), "De drie sleutels" (240.000 BEF); Galerie Theaxus, tentoonstelling met Leo Rombouts, februari - april 1999, tentoonstelling met Sandra De Clerck, april - juni 1999; tentoonstelling met Michel Ingels, september - november 1999, tentoonstelling met Gerda Vermoere, november 1999 - januari 2000 (40.000 BEF); Galerie Hilde Metz, tentoonstelling "Tekstiele boeken", tentoonstelling "Piet Stockmans", tentoonstelling "Mode als kunst" (30.000 BEF); Keramiekgalerie Etienne Dewulf, "Hélène De Ridder, Etienne Dewulf, Jan Leenknecht en Etienne Verhellen, Gent, september 1999 (20.000 BEF); FLA&CC (Genk), tentoonstelling rond hedendaagse vlechtkunst (93.000 BEF); De Velinx (Tongeren), tentoonstelling over werk Frank Van Houtte (25.500 BEF); ISCRAT (Gent), tentoonstelling met werk van Herman Muys en Monique Muylaert, december 1999 (20.000 BEF); Keramiekatelier Ronny Seeuws, groepstentoonstelling, november - december 1999, (26.426 BEF)

Ontwikkeling van een prototype

Leo Aerts (verstelbaar lichtobject "Zeppelin": 192.400 BEF), Nora De Rudder (een poef: 64.000 BEF), Marguerite Servais (collier: 45.000 BEF), Francine Van der Biest (plaid: 32.000 BEF) en Gie Wollaert (stoel: 11.500 BEF).

Uitgave van catalogi/brochures

Lut De Vogelaere, publicatie van een presentatiemap (36.840 BEF); Reality Bites bvba, publicatie van het magazine Addict! (75.000 BEF); Michel Martens, monografie "Spiegelsculpturen" (50.000 BEF); Jos Devriendt, catalogus voor collectie "Verlichting" (69.500 BEF); Marc De Jonghe, brochure (38.067 BEF); Trees De Mits, catalogus (117.675 BEF); Hans De Pelsmacker, postkaart (6.000 BEF); Frank Steyaert, folder (25.000 BEF); Pat Riské, catalogus (41.600 BEF); Peter Van Riet, postkaarten en website (41.000 BEF);

Project

Lut De Vogelaere, nieuwigheidsonderzoek voor de octrooiaanvraag van "Archeglas" (18.400 BEF); Bruno Meeus, commercialisering project "Basic en Electronics" (75.450 BEF); Ann Cassimons, shooting foto's ter promotie (7.055 BEF).

Hilde De Decker, "Pap" (foto: L. Herreman)

STUDIE EN
ONDERZOEK

5. STUDIE EN ONDERZOEK

Om haar eigen werking en producten te kunnen actualiseren en te innoveren heeft het VIZO nood aan wetenschappelijke input. Die vergaart het onder meer door opdrachten van toegepast wetenschappelijk onderzoek en specifieke sectorstudies te laten uitvoeren. Daarnaast wordt een systematisch effectiviteitsonderzoek georganiseerd dat de resultaten in beeld brengt van cursisten uit de leertijd en de ondernemersopleiding.

Vorming

Het VIZO doet een beroep op de interprofessionele organisaties om bepaalde onderzoeksopdrachten, kaderend in een door de Raad van bestuur erkende jaarprogrammatie, uit te voeren.

Het jaarprogramma 1998 werd in het voorjaar van 1999 afgewerkt en de betrokken interprofessionele organisaties dienden hun rapporten in.

Het betreft volgende onderwerpen:

- onderzoeksopdracht m.b.t. modularisering, (NVZAB)
- experimentele ontwikkelingen van de opleidingsconsulent (LVZ)
- ontwikkeling van een concreet leerprogramma kwaliteitszorg bij de KMO (LVZ)
- opleidingsbehoeften ondernemingshoofden-opleiders en leersecretarissen; ontwikkeling van opleidingsmodules (NCMV)
- Sectoronderzoek: garage en natuurvoeding (NCMV)

De raad van bestuur keurde in zijn vergadering van 11.06.1999 de verslagen van de opdrachten goed en gaf opdracht om uitvoering te geven aan de aanbevelingen.

Voor 1999 werd een nieuw jaarprogramma voorgesteld en goedgekeurd:

- Opdracht 1: onderzoek naar de behoeften aan vorming van de zelfstandigen en de KMO's
- Opdracht 2: nieuw ondernemerschap, een concrete leermodule
- Opdracht 3: alternerend leren

Toegepast Wetenschappelijke Onderzoek

Voor de sector slagers-spekslagers:

Het VIZO heeft in 1999 opnieuw een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de Technische Dienst van de Landsbond der Beenhouwers en Spekslagers van België. Binnen deze overeenkomst werd het volgende gerealiseerd:

- Een studiedag voor de lesgevers over "GMP-HACCP: stand van zaken".
- Medewerkers van de technische dienst volgen de internationale vakpers op de voet en nemen regelmatig deel aan studiedagen in het buitenland.
- De Landsbond der Beenhouwers en Spekslagers stelt gratis zijn vaktijdschrift ter beschikking voor alle lesgevers in de afdeling slager-spekslager. In 1999 tekenden 219 lesgevers hierop in. Ook de cursisten

kunnen dit vaktijdschrift ontvangen tegen betaling van de verzendingskosten. Van deze mogelijkheid hebben 184 cursisten gebruik gemaakt.

- In 1999 werden 11 technische artikels gepubliceerd.
- Lesgevers en cursisten ontvingen individueel advies voor technische en economische problemen.
- De technische dienst verleende advies aan de 22 centra in het kader van de toepassing van het koninklijk besluit van 7 februari 1997 inzake de algemene voedingsmiddelenhygiëne.

Voor de sector hout:

Er is een samenwerkingsovereenkomst met het Opleidingscentrum Hout (O.C.H.). In uitvoering van deze overeenkomsten werd het volgende gerealiseerd:

- Voorbereiding en organisatie van een studiedag voor lesgevers van de houtsector, in samenwerking met de afdeling Productontwikkeling en -Beheer.
- Het VIZO ontvangt alle publicaties van het O.C.H. dat eveneens 10% korting toekent voor bestellingen door de Centra.
- Het O.C.H. verstrekt individueel advies aan lesgevers en cursisten voor vaktechnische problemen.
- Tenslotte informeert het O.C.H. het VIZO en de Centra over de andere activiteiten van het Houtcentrum i.v.m. nieuwe ontwikkelingen op technologisch vlak.

Voor de sector bouw:

Er is een samenwerkingsovereenkomst met het Wetenschappelijk en Technisch centrum voor het Bouwbedrijf (W.T.C.B.). Binnen deze overeenkomst werd het volgende gerealiseerd:

- In samenwerking met de afdeling Productontwikkeling en -Beheer werd in 1999 een studiedag voorbereid en begin 2000 georganiseerd voor de lesgevers in de verschillende sectoren van de bouwsector.
- Elk VIZO-centrum met een bouwafdeling ontvangt een abonnement op het WTCB-tijdschrift en Technische Voorlichting.
- Er wordt permanent gewerkt aan het voorbereiden

en organiseren van technische volmakingsactiviteiten in samenwerking met het VIZO en een aantal VIZO-centra.

- Er staan steeds een aantal winter- en voorjaarsopleidingen, beroepsvervolmakingen, in samenwerking met VIZO en VIZO-centra (Genk, Havimo, Waasland en Kortrijk) op het programma, die telkens veel inschrijvingen tellen (gaande van 17 tot 135 deelnemers). De deelnemers ontvangen ook een syllabus.

Voor de sector tuinbouw:

Het VIZO heeft in 1999 ook een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten met het Proefcentrum voor sierteelt te Destelbergen en het Proefstation voor de groenteteelt te Sint-Katelijne-Waver. De prestaties binnen deze overeenkomsten situeren zich op volgende vlakken:

- 13 centra ontvingen van beide proefstations de proefverslagen, technische rapporten, folders en didactisch materiaal.
 - De lesgevers kunnen een beroep doen op de proefstations om zich te informeren en voor individueel advies.
 - Er hadden geleide bezoeken plaats met de cursisten.
 - De centra konden ook gebruik maken van de infrastructuur voor de organisatie van de praktijkproeven of voor didactische doeleinden (C-proeven, gebruik door individuele lesgevers of centra van computerklassen, bibliotheek, technische installaties).
 - Het proefstation voor groenteteelt organiseert op tweejaarlijkse basis een studienamiddag voor de lesgevers tuinbouw en floristen. In 1999 werd gewerkt rond het thema "voedselveiligheid: een nieuwe uitdaging" (lastenboeken in de tuinbouw, registratie in functie van kwaliteitsgarantie, HACCP, pre-clearance, EUREP Lastenboeken). Deze dag omvatte zowel een theoretische uiteenzetting als een geleid bezoek en een demo met smaakpanel, hardheidsmetingen en bewaarbaarheidstesten.
- Het proefcentrum voor sierteelt richtte in 1999 een aantal vervolmakingavonden in voor lesgevers, o.a. een cursus water, bemestingsleer, containerteelt, ziekten en plagen in de sierteelt, azaleeteelt,...

Inbreng van onafhankelijke deskundigen:

Sinds de raad van bestuur een nieuwe procedure oplegde voor het opportuniteitsonderzoek en voor de definitieve evaluatie van nieuwe cursussen in de ondernemersopleiding, schakelt het VIZO externe deskundigen in voor die opleidingen waarvoor geen regionale beroepscommissie bestaat. In 1999 werd op een aantal onafhankelijke deskundigen een beroep gedaan voor de opportuniteitsonderzoeken van gevraagde nieuwe opleidingen en voor de evaluatie van de experimentele cursussen die ten einde liepen.

Effectiviteitsonderzoek

Het effectiviteitsonderzoek levert het VIZO het concrete cijfermateriaal over de tewerkstelling, en meer bepaald als zelfstandige, van cursisten uit de leertijd en de ondernemersopleiding.

In het eerste deel van 1999 (en een gedeelte in 1998) werd het tweede effectiviteitsonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek was hoofdzakelijk gericht op de tewerkstellingssituatie van cursisten vijf jaar nadat ze een opleiding met succes beëindigd hebben. 8144 cursisten werden bereikt met een schriftelijke enquête, waarop een respons kwam van gemiddeld 15%.

Uit het onderzoek blijkt dat het tewerkstellingseffect van de opleidingen na vijf jaar 90 tot 96% bedraagt.

Vijf jaar na de leertijd is 92% beroepsactief (70% als werknemer, 23% als zelfstandige). 82% heeft onmiddellijk na de opleiding werk, na één jaar is 84% aan de slag gegaan. Na vijf jaar is slechts 5% werkzoekend.

Tijdens de ondernemersopleiding stijgt de beroepsactiviteit van 87% bij het begin van de cursus tot 92% op het einde. Slechts 1,8% is na vijf jaar niet beroepsactief.

Van de cursisten bedrijfsbeheer is 91% beroepsactief bij het begin van de cursus en 92% aan het einde van de cyclus. Na vijf jaar is 4% niet beroepsactief. In het onderzoek werd ook de impact van de opleidingen op het zelfstandig ondernemen, één van de belangrijkste pijlers voor het VIZO, nagegaan.

Vijf jaar na het beëindigen van de opleiding blijkt 52% van de cursisten ondernemersopleiding en 50% van de cursisten bedrijfsbeheer een zelfstandig statuut aangenomen te hebben. Bij het begin van de cursus bedroeg dit aandeel respectievelijk 30% en 29%. In de leertijd heeft na vijf jaar 23% een zelfstandig statuut.

9 op 10 cursisten slagen in hun zaak. Van de cursisten ondernemersopleiding bestaat na vijf jaar nog 94% van de bedrijven die overgenomen of opgericht werden. Bij de cursisten bedrijfsbeheer is dit 91%. Cursisten leertijd met een eigen zaak hebben een overlevingskans van 92%. Familiale ondernemingen vertonen op diverse aspecten de grootste continuïteit en een maxi-

Wat was/is uw statuut? In percentages (n=240)	Bij het beëindigen van de cursus (juli 1994)	Nu (eind 1999)
Zelfstandige in hoofdberoep	1,8%	15,1%
Meewerkende echtgeno(o)t(e)	0,5%	1,3%
Zelfstandige in bijberoep	1%	2,1%
Zelfstandig helper	8,6%	4,9%
TOTAAL ZELFSTANDIGEN	11,9%	23,4%
Werknemer	70,3%	70,3%
TOTAAL ACTIEVEN	82,3%	92,4%
Werkloos	6,8%	5,5%
"Andere"	10,9%	2,1%

Beroepsactiviteit cursisten leertijd

Wat was/is uw statuut? In percentages (n=1097)	In het begin van de cursus	Bij het beëindigen van de cursus (juli 1994)	Nu (eind 1999)
Zelfstandige in hoofdberoep	15,3%	22,2%	36,5%
Meewerkende echtgeno(o)t(e)	2,6%	2,9%	2,8%
Zelfstandige in bijberoep	6,9%	9,6%	9,1%
Zelfstandig helper	5,9%	5,3%	2,4%
TOTAAL ZELFSTANDIGEN	30,7%	40%	51,5%
Werknemer	61,5%	58,6%	51%
TOTAAL ACTIEVEN	87,9%	92,4%	95,2%
Werkloos	4,8%	3,7%	1,8%
"Andere"	7,3%	3,9%	3,1%

Beroepsactiviteit cursisten ondernemersopleiding

male kans op slagen bij de cursisten leertijd en bedrijfsbeheer. Bij de cursisten ondernemersopleiding hebben de familiale bedrijven een lichte voorsprong t.o.v. de starters.

In een derde deel van het onderzoek werd gepeild naar het multiplicatoreffect, d.w.z. de creatie van arbeidsplaatsen door ex-cursisten. Vijf jaar na de ondernemersopleiding stellen 163 zelfstandige ex-cursisten samen 557 personeelsleden te werk. Dat is gemiddeld 3,4 werknemers.

Een ander markant feit is dat de uitoefening van een beroep dat in de lijn ligt van de gevolgde opleiding, over het algemeen de duurzaamheid van de beroepsituatie verhoogt, de graad van zelfstandig ondernemerschap doet toenemen, de stap naar werkgever sneller doet zetten en tevens leidt naar een meer omvangrijke creatie van arbeidsplaatsen.

Uit bovenstaande mag blijken dat de doelstellingen van de VIZO-opleidingen in grote mate gerealiseerd worden: de kans op gerichte tewerkstelling en/of zelfstandig ondernemerschap en de duurzaamheid op beide vlakken, liggen opmerkelijk hoog.

Bedrijfsbegeleiding

Sectorstudie Fitnesscentra

In 1999 werd door de dienst bedrijfsbegeleiding de sectorstudie "fitnesscentra" uitgebracht.

Vlaanderen telt 370 fitnesscentra. Het is een tamelijk jonge branche: 60% van de ondernemingen is na 1989 opgericht, 30% zelfs na 1994. Ze hebben in meer dan 7 op de 10 gevallen de vorm van een bvba of een nv als rechtsvorm. Er werken gemiddeld 8,16 personen, eigenaars meegerekend. Een gemiddeld centrum heeft zo'n kleine 600 vaste klanten. De meerderheid van klanten heeft een beurtkaart op zak en mikt op reductie als je regelmatig gaat trainen. Om die klanten te houden en nieuwe te werven wordt op jaarbasis gemiddeld 290 000 fr. aan reclame besteed.

De onderzochte fitnesscentra hebben een omzet (excl. B.T.W.) per vierkante meter van gemiddeld 11.716 fr. voor fitness- en aerobicsactiviteiten. Ze halen een gemiddelde omzet van 7,4 miljoen fr. Bijna 4 op de 10 fitnesscentra hebben een omzet van minder dan 5 miljoen fr.

PROMOTIE

6. PROMOTIE

Op basis van het doorlichtingsmateriaal en de besprekingen omtrent de strategische doelstellingen van het VIZO, kon in 1999 een communicatieplan goedgekeurd worden door de Raad van bestuur. De directeur communicatie kreeg verloop voor het ter beschikking staan van een ministerieel kabinet. Hij werd opgevolgd door de opdrachthouder communicatie.

Het communicatieplan tekent een uitgebreide reeks samenhangende acties uit die de concurrentiële marktpositie van het VIZO moet versterken door een grote naambekendheid en promotie van een corpora-

te image. Om de werking van de cel communicatie binnen het VIZO mee aan te sturen werd een stuurgroep communicatie opgericht waarin vertegenwoordigers aanwezig zijn van alle geledingen van het VIZO-netwerk.

Vertegenwoordiging en aanwezigheidspolitiek

Naambekendheid vraagt om volgehouden aanwezigheid op belangrijke gebeurtenissen en fora waar het VIZO van betekenis kan zijn. In 1999 stond de cel communicatie in voor een VIZO-aanwezigheid op:

Evenement

SID-IN Antwerpen
SID-IN West-Vlaanderen
SIBA - Antwerpen
Bedrijfsvoertuigensalon
OVO-project (Ondernemers voor Ondernemers)
SID-IN Vlaams-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
SID-IN Limburg
Casa Europea
EUREGIO Bakkersbeurs
Selectie Beste Jonge Vlaamse Bakker
Uitreiking selectie Beste Jonge Vlaamse Bakker
Jobinformatiedag KULeuven
Jobbeurs
De dag van het Ondernemerschap
Tentoonstelling op MENS en MAAT
Argo-info-, contact- en projectenbeurs

Locatie

Antwerpen
Hallen - Kortrijk
Stadsfeestzaal - Antwerpen
Heizel - Brussel
Park Rodenbach - Roeselare
Boudewijngebouw - Brussel
Limburghal - Genk
Bouwcentrum - Antwerpen
Grenslanthalen - Hasselt
VIZO-Centrum - Hasselt
Grenslanthalen - Hasselt
K.U. - Leuven
Jeugdcentrum - Haaltert
Stadshuis - Oudenaarde
Museum v. Sierkunst & Vormgeving
Boudewijngebouw - Brussel

Evenement

Wedstrijd serveerkunde Zilveren dienschaal"
STAR ON WEEHLS (curs. Airbustechnicus)
BIPIE-Limburg
Handelsbeurs - Oudenaarde
De Infomarkt voor startende ondernemers
Shopping op zijn best
Onderwijs voor Volwassenen
Handelsbeurs - Leuven
Salon voor volwassenenonderwijs en opleidingen
MAT EXPO
Handelsbeurs - Tienen
MEAT EXPO
Salon van Voedingsmiddelen en Huishoudartikelen
Flanders Language Valley
Bedrijvencontactdagen Vlaams-Brabant
Infostand Congres Euregio Maas-Rein
KMO Partner Forum
Bedrijvencontactdagen Kortrijk

Locatie

CMO - Mechelen
Hallen - Kortrijk
Grenslanhallen - Hasselt
Middenstandscentrum - Oudenaarde
De Met - Vilvoorde
Shopping Center - Kuurne
Bibliotheek - Oudenaarde
Brabantthal - Haasrode
Bouwcentrum - Antwerpen
Hallen - Kortrijk
Stadsfeestzaal - Tienen
Hallen - Kortrijk
Heizel - Brussel
Ieper
Brabantthal - Leuven
Palais des Congrès - Luik
Bouwcentrum - Antwerpen
Hallen - Kortrijk

een vak dat werkt

bouw	landbouw	metaal & hout	textiel & leer
elektr.	transport	mechaniek & metaal	hout & leer
water & energie	medische & tandheelkunde	transport & metaal	hout & leer
metaal & hout	textiel & leer	metaal & hout	textiel & leer

VIZO-centra bieden u de geknipte opleiding

Een veelzijdige oplossing? De stageovereenkomst!

VIZO
VIAANDEUTERIT VOOR HET LEERPROFESIONEL

op 22 PLANTSEN

Er werd in 1999 ook een advertentiecampaag gevoerd waarbij een belangrijk deel van de advertenties mee gefinancierd werden door de centra. Belangrijkste boodschap van deze campagne was het VIZO-netwerk bekend te maken. Er werden inlassingen geplaatst in tientallen verschillende magazines en kranten. Daarbij werd zowel geadverteerd in kranten en algemene tijdschriften als specifieke vakpers en professionele repertoria.

Naar aanleiding van de "Vlaanderendag" op 21 maart 1999, hield het VIZO in de Kanselarijstraat te Brussel een druk bezochte Opendeurdag. Het publiek kon kennis maken met de galerie, met de KMO-mediatheek en met de infobalie op de gelijkvloerse verdieping.

Informatie en uitstraling

De KMO-mediatheek

De mediatheek, die in 1995 werd opgericht, is de plaats bij uitstek waar men informatie kan vinden over alle aspecten van het ondernemen en de KMO. In de mediatheek worden alle documentatiebronnen met betrekking tot de werkzaamheden van het VIZO samengebracht en op een overzichtelijke en duidelijke manier gecatalogeerd.

Dit jaar kreeg de mediatheek een nieuwe vestiging op de gelijkvloerse verdieping van het nieuwe VIZO-gebouw. Door de verbouwingswerken kon de mediatheek pas op 21 maart 1999, ter gelegenheid van de "Vlaanderendag", opnieuw opengesteld worden voor het publiek. De nieuwe locatie verhoogt de zichtbaarheid van de mediatheek aanzienlijk en stelt ons in staat om beter in te spelen op de informatiebehoeften van de bezoekers.

De helft van de ontlenen in de mediatheek gebeuren door externe bezoekers. De geautomatiseerde catalogus, de naslagwerken op CD-rom en de aanslui-

ting op internet zorgen ervoor dat de aanwezige documentatie op efficiënte manier geraadpleegd kan worden. Hiervoor staan twee multimedia pc's uitgerust met internet ter beschikking van de bezoekers. In de loop van het jaar werd de geautomatiseerde catalogus eveneens in de provinciale VIZO-diensten geïnstalleerd. Bovendien werd, in samenspraak met de andere afdelingen van het VIZO, een vereenvoudigde rubricering van de collectie opgesteld waardoor de beschikbare informatie een stuk gemakkelijker terug te vinden is.

De mediatheek publiceert een wekelijkse VIZO-knip-selkrant met een selectie uit de verslaggeving in 4 Vlaamse kranten en een tijdschriftenkrant met een overzicht uit een groot aantal gespecialiseerde tijdschriften.

De galerie en het KMO-infocentrum

De gelijkvloerse ruimte op de Kanselarijstraat werd in 1999 verder afgewerkt. Dat geldt voor de galerie waarin Vormgeving tentoonstellingen organiseert. Dat geldt eveneens voor het KMO-infocentrum dat op een strategische plaats, in volle visibiliteit, op de hoek van het gelijkvloers is ingeplant. De balie wordt alle werkdagen bemand. Het is tevens een doorgangsruimte naar de KMO-mediatheek.

Internet

Het VIZO draagt zorg voor een KMOLOKET en een eigen VIZO-site. Op de VIZO-site wordt het VIZO als instelling gepresenteerd. De tijdsgebonden klanteninformatie (opleidingsaanbod, erkenningsprocedures...) worden op het KMOLOKET geplaatst.

Sinds de lancering steeg het aantal bezoekers wekelijks met enkele honderden en maandelijks met enkele duizenden. Vanaf het einde van 1999 werd het echter pas mogelijk om gedetailleerde statistieken over de bezoekersaantal te bekijken. Tussen november en december 1999 steeg het aantal hits per maand van 16.206 naar 24.604.

Publicaties

VIZIE is het huismagazine van het VIZO-netwerk. Het wordt verstuurd of bezorgd aan de leersecretarissen, de lesgevers, het personeel van de VIZO-centra en uiteraard het eigen VIZO-personeel.

Hoofdredacteur is Jan Toelen, opdrachthouder communicatie. In 1999 verschenen vijf nummers. Naast de vaste rubrieken (Vorming, Mediatheek, Vormgeving, Bedrijfsbegeleiding, administratieve vereenvoudiging) werden ook reportages gebracht.

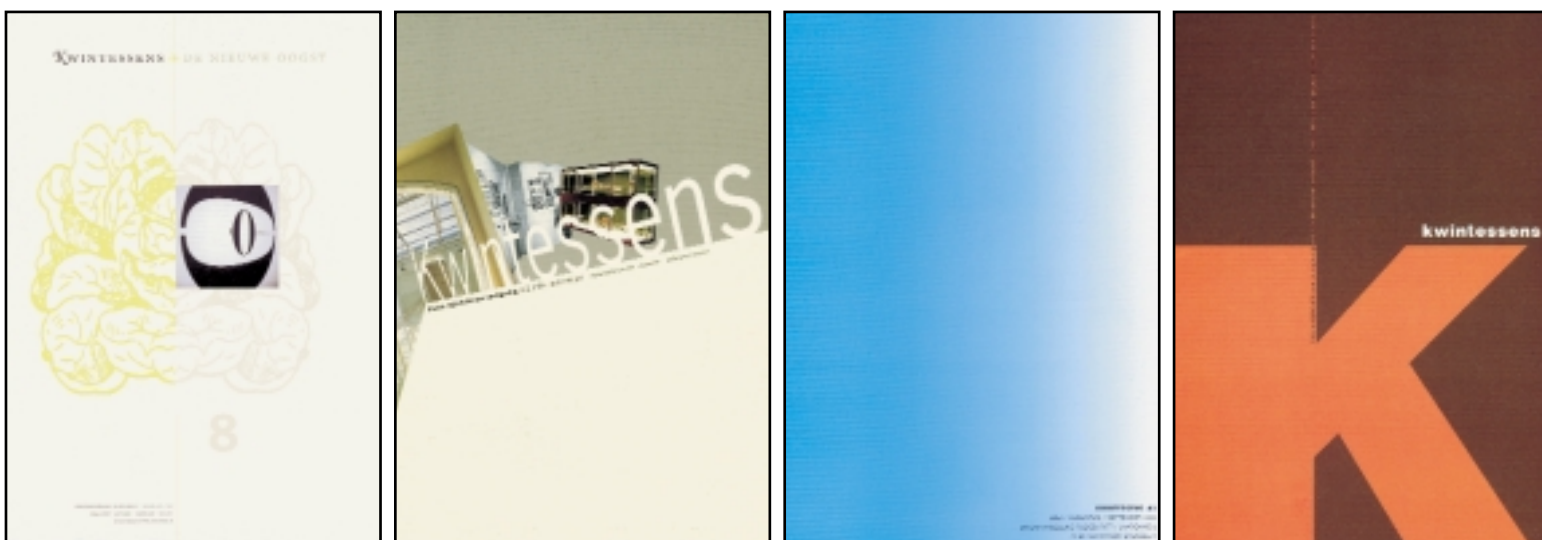

Nieuwsbrief Bedrijfsadvies

Wordt vier keer per jaar uitgebracht. De nieuwsbrief is bestemd voor de klanten van bedrijfsbegeleiding en naar strategische lezers zoals boekhouders, kantoordirecteurs van banken, accountants, notarissen en andere Vlaamse openbare instellingen.

Kwintessens en Nieuwsbrief

Gaan uit van de dienst Vormgeving. Kwintessens wil informatie brengen over vormgeving en vormgevers in Vlaanderen. Er zijn vier edities per jaar, elk nummer wordt telkens door een ander graficus vormgegeven. Tussentijds publiceert Vormgeving ook Nieuwsbrieven.

DE GRENZEN
VOORBIJ

7. DE GRENZEN VOORBIJ

Meer en meer internationaliseert een aantal werkgebieden van het VIZO en worden er uitwisselings- of samenwerkingsverbanden aangegaan met buitenlandse partners.

Voor een groot deel maar geenszins uitsluitend is dit te danken aan Europese projecten die binnen een actieprogramma, een structuur- of ontwikkelingsfonds of een communautair initiatief van de Europese Commissie lopen en waaraan het VIZO participeert.

Mission

Op 11 januari 1994 ondertekenden de leidend ambtenaren-generaal van het Departement Onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de VDAB en het VIZO een zgn. "Mission"-akkoord met betrekking tot overleg rond de Europese dimensie op het vlak van de beroepsopleiding. Deze drie partners organiseren ook de vzw Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap dat als nationaal coördinatiecentrum voor Vlaanderen voor het gelijknamig Europees actieprogramma voor de beroepsopleiding functioneert.

In 1999 werd in het kader van dit Mission-akkoord vooreerst de inhoudelijke samenwerking tussen de Vlaamse partners verder geconcretiseerd via de samenwerking met de VDAB rond het Leonardo da Vinci FES-project en met het Departement Onderwijs rond het Leonardo da Vinci TREMEA-project. Daarnaast werd in de schoot van de Mission overleg gepleegd rond de opbouw en het beheer van het nieuwe Leonardo da Vinci-programma (2000 - 2006).

LEONARDO DA VINCI

"Leonardo da Vinci" is een actieprogramma voor de ontwikkeling van een beleid van de Europese Unie inzake beroepsopleiding, gebaseerd op de doelstellingen van art. 127 van het Verdrag van Maastricht.

Voor de technische ondersteuning van dit actieprogramma op Vlaams niveau werd reeds in 1995 het Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap vzw opgericht met een effectieve deelname van het VIZO: het VIZO heeft aan dit Vlaamse agentschap, net zoals de VDAB en het Departement Onderwijs, eigen personeel toegewezen. Het VIZO heeft zitting in het Vlaamse Comité van Toezicht voor het Leonardo da Vinci-actieprogramma.

In 1999 werd onder meer in de schoot van de Mission door het VIZO meegedacht aan het concept en het beheer van Leonardo da Vinci 2. Dit programma zal lopen van 2000 tot en met 2006. Het VIZO werkte in 1999 verder aan de uitvoering van twee pilootprojecten, nl. Training Effectivity Measurement II (TREMEA II) en First Steps towards Entrepreneurship (FES). In december 1999 werd een nieuw ingediend multiplierproject (Transtremea) goedgekeurd door de Europese Unie. Daarnaast werd het VIZO partner bij het multiplierproject PAVE.

Tremea II en Transtremea

TREMEA II is in essentie een transnationale uitbouw van het effectiviteitsonderzoek van het VIZO: op deze

wijze wil het VIZO de evaluatie-instrumenten die ontwikkeld worden, vervolmaken via de transnationale transfer van knowhow. Het project heeft een looptijd van 3 jaar, en het startte effectief in 1997.

De volgende partners zijn bij het project betrokken:

Vocational Adult Education Centre, Pori (PAKK), Finland; European Profiles Ltd, Griekenland; ITEC (Instituto Tecnológico para a Europa Comunitaria), Portugal; IOWO, Nederland; en het Departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

Het hoofdproduct van het Leonardo da Vinci-project TREMEA II is een Engelstalig "TREMEA HANDBOOK - A Guide for Evaluating Training Programmes". Dit handboek is een hulpmiddel om werkgevers en diverse opleidingsverstrekkers te ondersteunen bij hun nadenken over en ontwikkelen van eigen procedures en instrumenten om de eigen opleidingsactiviteiten te evalueren naar effectiviteit en efficiëntie, en dit vanuit hun eigen specifieke noden. In de loop van 1999 hebben de partners dit handboek gefinaliseerd, gedrukt (250 exemplaren) en verspreid. Door de partners werden bovendien casestudies inzake effectiviteitmeting van opleidingen uitgewerkt.

In de loop van maart 1999 diende het VIZO bovendien een Leonardo da Vinci multiplicatorproject in, genaamd "Transtremea".

Dit project heeft als doelstellingen:

- transfer van het TREMEA II handboek, via onder meer (gedeeltelijke) vertaling, en uittesten onder peterschap naar de lidstaten van de nieuwe projectpartners;
- omzetten van de ervaringen van de nieuwe projectpartners naar casestudyrapporten, die via disseminatie als voorbeeld zullen dienen voor andere organisaties;
- omzetten van het TREMEA II handboek naar een Elektronisch Handboek, consulteerbaar via het internet;

- ontwikkelen en uitvoeren van een promotioneel actieplan ter ondersteuning van de transfer en verspreiding van het TREMEA II (Elektronisch) handboek (elementen: website, leaflets en posters, nieuwsbrief, regionale en transnationale seminars).

Het project werd door de Europese Commissie goedgekeurd in december 1999, en dit voor een periode van 18 maanden.

First Steps toward Entrepreneurship (FES)

In het kader van het project FES - voluit First Steps towards Entrepreneurship - werd een oriënterend traject voor werkzoekenden ontwikkeld en uitgetest. Dit moet inspelen op de vraag van het bedrijfsleven en de mogelijkheden om een eigen zaak op te richten, en verder tegemoet komen aan de wens van een deel van de werkzoekenden om een eigen zaak te starten, de creativiteit van de werkzoekenden stimuleren, de drempels van het zelfstandig zijn wegnemen en de haalbaarheid adviseren.

Het project werd in december 1997 goedgekeurd, en dit voor een periode van twee jaar. Reeds in 1998 werd er een verlenging van 3 maanden toegestaan. Partners zijn de VDAB, het Franse onderzoekscentrum Centre d'Information et de Mobilisation pour l'Emploi, de Franse non-profit organisatie ATHENA, het Duitse BBI Servis Potsdam en het Italiaanse CODEX.

Om te weten te komen welke de specifieke drempels de mensen die geïnteresseerd zijn in het oprichten van een eigen zaak of personen die reeds een eigen zaak hebben opgericht, ervaren, werd een vragenlijst ontwikkeld. Deze werd in 1998 verspreid in de regio's van de transnationale partners. Het VIZO stond in 1999 in voor het verzamelen en inscannen van de resultaten.

Het gaat om een oriënterend opleidingstraject, met de volgende concrete inhoud: Intake en screening, opleiding voor arbeidsbemiddelaars, en een oriëntatiemodule.

Het materiaal ter zake voor de lesgevers werd ontwikkeld en geïntegreerd in het cursusmateriaal "FES-opleidingstraject" voor lesgevers.

PAVE III

PAVE is een Europees Leonardo da Vinci project dat via enquêtes en analyses nagegaan heeft hoe en waarom werkgevers opleidingen evalueren.

Op basis van de initiële PAVE-enquête werd een "Evaluation Resource Pack for Employers" ontwikkeld. Dit PAVE instrumentarium (vrije vertaling van Resource Pack) verschaft werkgevers/human resource en opleidingsdeskundigen/intermediairen de noodzakelijke instrumenten en technieken voor effectieve evaluatie van opleiding en vorming.

Het VIZO trad in 1999 toe tot het project op een moment dat het zich in het disseminatiestadium bevond. Alle projectpartners hebben via het project de gelegenheid het pragmatisch opgestelde instrumentarium in eigen regio te verspreiden.

Seminaries, studiedagen en conferenties in het kader van het LEONARDO DA VINCI programma:

Er namen vertegenwoordigers van het VIZO deel aan:

- * Studiedag "The Learning Age", over het Engelse opleidingssysteem, georganiseerd door het Vlaams Leonardo da Vinci-agentschap in Brussel op 12 februari.
- * Impact- en projectendag Vlaanderen-Nederland te Antwerpen, 17 maart.
- * Bijeenkomst nieuwe promotoren voor de opstart van nieuwe projecten, Brussel, 22 december.

CEDEFOP

Het VIZO is betrokken bij het Vlaamse consortium Train-the-trainer-Net (TTNet) dat met de steun van het Europees studie- en documentatiecentrum voor de beroepsopleiding (CEDEFOP) een Vlaams platform creëert voor de uitwisseling van innovatieve praktijken inzake opleiding van opleiders in de

beroepsvorming. Ook de VDAB en Onderwijs nemen deel aan dit consortium. Op 29 april 1999 organiseerde TTNet Vlaanderen een Open-Spaceconferentie in Gent over opleiding van opleiders in de beroepsvorming. TTNet werd eveneens betrokken bij de organisatie in november 1999 van het seminarie "Evaluatie en effectiviteitsmeting van opleidingen", in het kader van het TREMEA II-project te Brussel (cf. supra).

Doelstellingen en initiatieven in het kader van het ESF (Europees Sociaal Fonds)

Het Europees Sociaal Fonds is één van de structuurfondsen van de Europese Unie. Dat tracht ondermeer de tewerkstelling te vergemakkelijken, de werkloosheid te voorkomen en de geografische en beroeps-mobiliteit van de werknemers te bevorderen.

Voor Vlaanderen en het VIZO waren in 1999 de volgende doelstellingen van het ESF van belang:

Doelstelling 3: bestrijding van langdurige werkloosheid en vergemakkelijking van de inschakeling in het arbeidsproces van jongeren en met uitsluiting van de arbeidsmarkt bedreigde personen. In het kader van deze doelstelling diende het VIZO 2 projecten in waarbij het principe van trajectbegeleiding centraal staat.

Op het niveau van de leertijd namen tijdens 1999 zestien centra aan een project deel. De aanvragen werden per provincie gegroepeerd, ingediend en goedgekeurd. Alle zestien centra hadden tijdens 1998 reeds deelgenomen aan deze projecten. Uitgezonderd het CEMOV gingen alle centra ook effectief opnieuw van start.

Het project "De leertijd" heeft tot doel de tewerkstellingskansen van de leerlingen na de leertijd te verhogen door de kwaliteit van de opleiding en de begeleiding van de leerling te verbeteren.

Deze kwalitatieve meerwaarde wordt gerealiseerd door 5 fasen gesteund op de klassieke leertijd waarbij een leerling afhankelijk van de individuele behoefte

deze fasen doorloopt (intake, vooropleiding, finaliteitsopleiding, begeleiding naar en binnen de arbeid).

Het derde project "Verstandig Zelfstandig" is een initiatief van de VDAB, het VIZO en de VIZO-centra. Dit project richt zich tot werkzoekenden uit de ESF-zwaartepunten 1 en 3c: laaggeschoolden bedreigd met langdurige werkloosheid en personen bedreigd met uitsluiting van de arbeidsmarkt, die een eigen onderneming willen starten.

Omwille van zijn geïntegreerde aanpak is het project uniek in Vlaanderen. Deze aanpak is enkel mogelijk dankzij de nauwe samenwerking tussen de VDAB, de centra en de VIZO-bedrijfsadviseurs. De VDAB staat in voor het aanbrengen en meeselecteren van de kandidaten, de VIZO-centra verzorgen de opleiding bedrijfsbeheer en de bedrijfsadviseurs begeleiden de kandidaten bij de uitvoering van hun ondernemingsplan.

In het voorjaar van 1999 werd het project voor de derde maal opgestart, ditmaal in de VIZO-centra van Brugge, Hasselt, Kortrijk, Oudenaarde, Sint-Niklaas en Turnhout. Er namen 68 kandidaten deel aan het project, waarvan 25 in zwaartepunt 1 en 43 in zwaartepunt 3c. In totaal werden 12246 uren opleiding en begeleiding gegeven, 4658 in zwaartepunt 1 en 7588 in zwaartepunt 3c.

In 1999 werden de doorstromingsresultaten gemeten van de cursisten die in 1998 aan het project deelnamen. Uit die meting blijkt dat na 6 maanden reeds 9 personen de stap gezet hadden naar het zelfstandig ondernemen. Na 12 maanden waren dat er reeds 12.

Doelstelling 4: vergemakkelijking van de aanpassing van de werknemers (m/v) aan de gewijzigde omstandigheden in het bedrijfsleven en aan de ontwikkeling van de productiestelsels (heel Vlaanderen).

Vanaf 1995 werd in het kader van deze doelstelling door het VIZO het project "Opleidingsplannen voor de KMO" gecoördineerd. Vanaf 1999 werd het project geïmplementeerd in alle VIZO-centra. Hiertoe werden 5 opleidingsconsulenten aangeworven. Zij

werken voor de VIZO-centra uit hun provincie en zijn gelokaliseerd in VI West-Vlaanderen, CMO-Neerpelt, CMO-Kempen, CMO-Leuven en IMOV (vanaf 2000 in CMO-Waasland). Zij zorgen voor de sensibilisering van KMO's voor het concept 'de lerende organisatie' en begeleiden de bedrijven bij het uitwerken van een strategisch opleidingsplan.

Daarnaast is het VIZO ook partner in het Doelstelling 4 project Taal & Topics. In het verlengde van de enquête die in 1998 bij de centra gebeurde in verband met de problematiek van de taalzwakte bij allochtonen en autochtonen, werd een diepteonderzoek doorgevoerd bij ACEBE. In het bijzonder werden de opleidingen Restauranthouder en Bedrijfsbeheer onder de loep genomen. Uit dit onderzoek kwamen een aantal problemen naar voor zoals talige problemen, maar ook verschillen in culturele achtergrond. Voor anderstalige cursisten (en taalzwakke moedertaalcursisten) ligt de taalvaardigheidsdrempel vrij hoog.

CONFERENTIES, STUDIEDAGEN EN SEMINARIES IN HET KADER VAN ESF

Vertegenwoordiging van het VIZO in de Vlaamse stuurgroep van het ESF-Adapt-project "Changes" (voorheen: Astra) van de VDAB e.a. (Onderzoek en multiplicatie van train-the-trainersmateriaal m.b.t. sleutelvaardigheden voor beroepsgerichte trainingsgroepen).

Communautaire initiatieven

vormen een aanvulling op de doelstellingen. Projecten in het kader van deze initiatieven hebben een transnationaal en een innovatief karakter. Het VIZO is vertegenwoordigd in de Vlaamse Comités van Toezicht voor deze programma's, en woonde de vergaderingen in 1999 bij.

Werkgelegenheid

Het initiatief Werkgelegenheid vormt een aanvulling op doelstelling 3 en bestaat uit drie deelinitiatieven (NOW, HORIZON en YOUTHSTART) die zich elk richten op specifieke groepen die bijzondere proble-

men op de arbeidsmarkt ondervinden. In 1999 voerde het VIZO in het kader van twee deelinitiatieven projecten uit.

SPLASH

SPLASH is een project dat wordt uitgevoerd in het kader van het deelinitiatief YOUTHSTART (met als doelstelling: door transnationale en vernieuwende projecten jongeren beneden de 20 jaar en zonder erkende, praktisch bruikbare beroepskwalificatie te helpen bij hun integratie in de arbeidsmarkt). Het VIZO is lid van een transnationaal partnerschap rond het project. De andere transnationale partners zijn: ROC Albeda College (Nederland), MATER (Italië), ADFA (Portugal) en APEX (Schotland).

SPLASH heeft specifiek voor het VIZO de hoofddoelstelling "door de uitbouw van een systeem voor monitoring en evaluatie van en coaching binnen de praktijkcomponent van alternerende opleidingen, in casu de leertijd, ten einde de kwaliteit van de leertijdopleiding te verhogen en het aantal drop-outs te verminderen via een vroegtijdige detectie en rapportage van knelpunten en problemen, maar ook van positieve voortgang". De bedoeling is dat de basismethodologie van het te ontwikkelen systeem bruikbaar is voor de andere projectpartners.

In de loop van 1999 werd eveneens een aanvraag tot uitdieping van het initiële project ingediend. Deze uitdieping omvatte vooreerst de aanpassing van het ESTAFETTE-opleidingspakket voor ondernemingshoofden-opleiders en het ontwikkelen van meer specifiek opleidingsmateriaal voor leersecretarissen, met name rond de intakeproblematiek, conflictbeheersing en kennis van diverse beroepen. Deze uitbreiding werd in de loop van de zomer 1999 goedgekeurd. Er werd een uitgebreide reeks van leermiddelen en producten ontwikkeld, inclusief een Nieuwsbrief om de betrokkenen te informeren.

In de loop van 1999 werd bovendien het project "SPLASH2000" ingediend en goedgekeurd door het Comité van Toezicht in december 1999.

LINK: Aansluiting basiseducatie - beroepsopleidingen

LINK is de naam van een ontwikkelingsproject dat de aansluiting tussen basiseducatie en beroepsopleiding wil optimaliseren. Het LINK-project wordt uitgevoerd door het Vlaams Ondersteuningscentrum Basiseducatie (VOCB) en is mogelijk dankzij de steun van het ESF (Communautaire Initiatieven - Employment / Integra).

Het project wordt gedragen door een stuurgroep, met vertegenwoordigers uit de basiseducatie en de beroepsopleidingsinstanties (VDAB, VIZO, derden), aangevuld met externe deskundigen.

In het kader van dit project werd in 1998 onderzoek gedaan naar de startvereisten van beroepsopleidingen. Centraal stond de vraag: welke basiscompetenties (taal, rekenen, sociale competenties, leervaardigheden) zijn nodig om met een redelijke kans op succes deel te aan beroepsopleidingen. Op basis van de aanbevelingen omtrent startniveaus worden er in 1999 curricula uitgewerkt voor de Centra Basiseducatie.

Het gaat om een overzicht van aansluitingsniveaus per cluster van opleidingen (SEDOC -niveau sector) op basis van de aanbevelingen. Daarnaast worden een oriëntatiemodule en een schakelmodule ontwikkeld. Om de aanbevelingen uit het LINK -project te verspreiden, werd op 16 november 1999 een conferentie georganiseerd.

DIVE staat voor Development and Implementation of Vocational Training for Employees (DIVE) project. Hierbij wordt de mogelijkheid gecreëerd deel te nemen aan seminaries in verband met opleidingen.

BOOKSELLERS AND MULTIMEDIA: BAM wil de positie van uitgevers en de boekhandel (i.e. de zelfstandige boekhandelaar en zijn naaste medewerkers en de werknemers - KMO-sector) in de multimedia-markt versterken. Voor het VIZO ligt de focus van het project bij de boekhandelaars (kleinhandel).

Deelname aan seminaries en congressen

- Op 17 februari 1999 was het VIZO aanwezig op een studiedag 'De rol van de leraar', georganiseerd door de Dienst Europese Projecten van het Departement Onderwijs met de steun van de British Council.
- Het VIZO nam op 28 en 29 oktober 1999 actief deel aan een seminarie in Wenen, Oostenrijk, georganiseerd door het Cesce-netwerk en gericht op "Exchange of Experience in Teleconsulting and - Training".

Ontvangst van buitenlandse bezoekers

Het VIZO ontving in de loop van 1999 de volgende buitenlandse delegaties:

- Op 22 maart in het CMO Haasrode, een afvaardiging van het directoraat-generaal XXIII van de Europese Commissie, die het project afstandsleren voor ondernemers bezocht.
- Op 6 oktober in CMO Leuven: een delegatie van jonge Baskische starters.
- Op 27 oktober in HAVIMO: i.s.m. de GOM Vlaams Brabant een delegatie van PRIMUS (een organisatie die instaat voor regionale ontwikkeling uit Maia, Portugal).
- Op 24 november op VIZO-Oost-Vlaanderen: een delegatie van het Nederlandse VEV (vereniging elektrotechnisch vakonderwijs Nederland).
- Op 9 december: een delegatie vanuit UNETO (sectorfondsen elektro NL) in het VI Kortrijk

Bedrijfsadvies

De Dienst bedrijfsbegeleiding neemt het secretariaat waar van het Europees comité voor bedrijfsconsulentendiensten (CESCE, Comité européen des Services de conseillers d'entreprise). De dienst nam actief deel aan de voorbereiding en de rapportering van de jaarlijkse algemene vergadering (op 4 juni te Brussel) en de drie bureauvergaderingen op 8/2 te Oslo en op 19/4 en 10/9 telkens te Brussel.

Het CESCE-Congres op 3 juni in de zaal van het Economisch en Sociaal Comité van de Europese Commissie te Brussel met als thema: "Comment améliorer la visibilité du conseil aux PME" werd eveneens mee door VIZO Bedrijfsadvies georganiseerd. Daarnaast waren er ook contacten met het directoraat-generaal XXIII van de Europese Commissie op 20/1 te Brussel en op 22/4 te Leuven (bezoek aan het CMO-Haasrode).

Vormgeving

World Craft Council

De belangrijkste manifestatie was de verdere voorbereiding en productie van de European Prize for Contemporary and Design-led Crafts. David Huycke won de eerste prijs in de categorie "onder 35 jaar." De tentoonstelling reisde naar Zweden naar het Röhsska Museum in Göteborg (14/04-16/05) en het Musée des Arts Décoratifs in Parijs (28/05-20/06) De tentoonstelling liep in aangepaste versie, met alleen de prijswinnaars en de Belgische deelnemers, in de Galerie van het VIZO in Brussel van 1/07-22/08.

Er waren boardmeetings van WCC-Europe op 18 januari en 28 mei in Parijs en op 2 oktober in Mainz. De General Assembly liep van 2 tot 4 oktober eveneens in Mainz. De huidige Board was ontslagnemend. Johan Valcke was ontslagnemend als vice-voorzitter van WCC-Europe en nam zijn verantwoordelijkheden als National Delegate op.

International Council of Societies of Industrial Design (ISCID)

VIZO werd Promotional Member en wordt intens op de hoogte gehouden van de gebeurtenissen rond industriële vormgeving de wereld rond.

Nationale en internationale uitstraling van het VIZO dienst Vormgeving

Leden van de dienst worden regelmatig gevraagd om te zetelen in een jury of commissie: Inge Vranken en

Johan Valcke zetelden in verscheidene jury's (provinciale prijs voor kunstambachten Vlaams-Brabant, provinciale prijs voor kunstambachten Limburg, katholieke hogeschool Limburg); Inge is lid van de aankoopcommissie van de provincie Vlaams-Brabant, directie cultuur en onderwijs en werkte mee als deskundige aan de doorlichting voor de lerarenopleiding "plastische opvoeding" in de hogeschool te Gent en Sint-Andries te Brugge.

Johan Valcke is lid van de Beoordelingscommissie Architectuur en Vormgeving van de Minister van Cultuur, is lid van de Commissie Beeldende Kunst van de Provincie Oost-Vlaanderen, van de programmatiecommissie van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen en zetelt in de Raad van Bestuur van het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten te Antwerpen.

Dit activiteitenverslag werd samengesteld door de directie en medewerkers van het VIZO, onder algemene coördinatie van Johan Artois

Meer gedetailleerde informatie kan u altijd krijgen op eenvoudige vraag bij de verschillende diensten en afdelingen:

VIZO
Kanselarijstraat 19
1000 Brussel
tel 02 227 36 39
fax 02 217 46 12
mail: info@vizo.be

U kan ook surfen op:
www.KMOLOKET.be
www.vizo.be

Eindredactie: Jan Toelen
Vormgeving: Impuls bvba
Verantwoordelijke uitgever:
Gilbert Otten, Kanselarijstraat 19, 1000 Brussel.

RESUME
SUMMARY
KURZFASSUNG

RÉSUMÉ

Le VIZO (Institut flamand pour l'entreprise Indépendante) accomplit depuis neuf ans déjà, sa mission: assurer la formation et l'assistance aux indépendants et aux PME en Flandre. En 1999, le VIZO gère d'un budget de 2 milliards de BEF. Le VIZO emploie actuellement 156 personnes, réparties dans son service central et ses services provinciaux.

Formation

La majeure partie du budget du VIZO est consacrée à la formation, soit environ 1,5 milliard de BEF en 1999. Les activités de formation sont réparties sur trois niveaux. Le premier niveau comprend l'apprentissage, un système d'apprentissage en alternance, dans le cadre duquel l'apprenti(e) suit une formation pratique dans une PME sous la conduite d'un patron-formateur et des cours dans un des centres VIZO. En 1999, 7.884 apprentis suivaient une formation à orientation sociale et 9.268 une formation professionnelle.

Le second niveau est consacré à la formation des chefs d'entreprises. Les participants sont des adultes qui suivent les cours une à deux fois par semaine. Ce niveau comprend aussi deux types de cours: la gestion d'entreprise (connaissances relatives à l'économie des entreprises, indispensables pour les chefs d'entreprises indépendants) et une formation technique et professionnelle. En 1999, 14.664 participants étaient inscrits au cours de gestion d'entreprise et 19.459 en formation professionnelle.

Le troisième et dernier niveau est consacré au recyclage et au perfectionnement. En 1999, les centres VIZO ont organisé plus de 27.000 heures de recyclage et 15.717 journées d'études et séminaires. On dénombre en Flandre 22 endroits où les centres VIZO agréés organisent leurs activités.

Conseil aux entreprises

Cette forme de soutien importante offerte aux jeunes et futurs chefs d'entreprises ainsi qu'aux chefs d'entreprises bien établis consiste à fournir aux clients des conseils généraux et des conseils de gestion. En 1999, les conseillers d'entreprises provinciaux et le service central ont donné des conseils généraux à quelque 3.400 et 2.400 clients respectivement. A cela s'ajoutent près de 400 conseils contractuels et à plus long terme.

Design

Le service Design encourage les métiers d'art et design en Flandre en soumettant des inventaires, en fournissant des informations, en réalisant des sélections au printemps et en automne et en accordant des subventions. En 1999, il a reçu un outil de travail supplémentaire sous la forme d'une galerie permanente dans le bâtiment central du VIZO à Bruxelles, où des créateurs sélectionnés peuvent présenter leurs réalisations.

Simplification administrative

Ce service contribue, à l'aide de conseils, d'initiatives de formation et de projets pilotes, à simplifier les formalités administratives relatives à la création d'entreprises. Le 'KMOLOKET®' (guichet pour les PME) et le centre de documentation pour PME mis sur pied constituent des instruments stratégiques. Le KMOLOKET® assure un traitement rapide et simple des formalités administratives.

Promotion de l'esprit d'entrepreneur

Le VIZO fait aussi de la promotion sur le terrain. Via sa cellule de communication, il est très présent aux salons, aux foires professionnelles, dans les stands d'information et à divers événements. Il mène en outre une campagne médiatique intensive avec la collaboration des centres.

SUMMARY

For nine years already, VIZO (Flemish Institute for the Independent Entrepreneur) has carried out a mission that encompasses the training and guidance for self-employed entrepreneurs and SMEs in Flanders. To that end, VIZO in 1999 managed a budget of 2 billion BEF. VIZO employs a staff of 156 collaborators (central and provincial departments).

Training and Education

The major portion of the VIZO budget is allocated to training and education purposes, an allotment that in 1999 amounted to a figure of some 1.5 billion francs. Training activities are carried out on three levels. The first level includes an apprenticeship period, a system of alternating learning where the apprenticeship trainee gains practical experience in a small or medium enterprise environment under the guidance of a tutor-supervisor and attends additional courses in one of the VIZO centres. In 1999, we enrolled 7884 apprenticeship trainees in courses with societal focus, and 9268 trainees in our courses with vocational applications.

The second level focuses on instruction in entrepreneurship. This program is directed towards adult learners, who are required to attend courses once or twice a week. On this level as well, two kinds of programs are offered: business management (the necessary business-related economic knowledge that an independent entrepreneur needs to master) and technical, vocational training. In 1999, 14.664 participants enrolled in the business management program and 19.459 participants in the vocational program.

The third and final level comprises additional schooling and the finishing stages of the program. In 1999, more than 27.000 hours of additional training were logged and 15.717 study days and seminar sessions organised by the various VIZO centres. There are in Flanders 22 regionally distributed schooling and training locations where the accredited VIZO centres are carrying out their mandate.

Business counselling

This important form of support for future, young and established entrepreneurs comprises first-line advice as well as management consultancy to clients. In 1999, about 3400 clients received first-line advice training by provincial business consultants, and about 2400 clients received the same advice from the central department. In addition, some four hundred contractual, longer-term consulting sessions were held.

Design

Activities in the creative fields are being promoted by the Design department. Via its inventory processes, information services, spring and fall selections, and the granting of subsidies, this department supports the designers in Flanders. In 1999, this department received an extra boost in the form of a permanent show-place gallery inside the central building of the VIZO services in Brussels. Chosen designers will now be able to exhibit their creations in that location.

Administrative simplification

This department contributes via the rendering of advice, training initiatives, and through their own sample projects to the simplifying of administrative formalities that are part and parcel of independent entrepreneurship. The organisation of a KMOLOKET® and a SME documentation centre functions therein as a means to establish strategic instruments. At the KMOLOKET®, administrative tasks can be transacted speedily and in a non-complex manner.

Promoting the independent entrepreneurship

It is in this area also that VIZO fulfils a promotional function. Via the process of inter-departmental communications it engages in an assertive policy of ensuring representation at numerous trade fairs, professional fairs, information booths, and events. In addition, it carries out an intensive media campaign in collaboration with the various centres.

KURZFASSUNG

Seit bereits neun Jahren erfüllt VIZO (Flämisches Institut für Selbständige Unternehmen) seine Aufgabe, die das Ausbilden und Betreuen der Selbständigen sowie der Klein- und Mittelbetriebe in Flandern umfaßt. Zu diesem Zweck verfügte das VIZO im Jahre 1999 über einen Haushalt in Höhe von 2 Milliarden BEF. Das VIZO beschäftigt (in der Zentrale und den Dienststellen der Provinzen) 156 Mitarbeiter.

Ausbildung und Schulung

Der Großteil des Haushalts des VIZO wird für Ausbildungs- und Schulungsaufgaben aufgewandt. Im Jahre 1999 entsprach dieser Anteil, in runden Zahlen, etwa 1,5 Milliarden BEF. Die Ausbildungstätigkeit wird auf drei Stufen abgewickelt. Die erste Stufe entspricht der Lehrzeit, d.h. einem System alternierendes Erlernens, wobei die Auszubildenden unter der Leitung eines Chefs/Ausbilders eine praktische Ausbildung in einem Klein- bzw. Mittelbetrieb genießen und ergänzende Schulungskurse in einem VIZO-Zentrum besuchen. Im Jahre 1999 zählten wir 7884 Lehrzeitkursteilnehmer im berufsorientierten Ausbildungsbereich.

Zur zweiten Stufe gehört die Ausbildung der Unternehmer. Hierzu nehmen Erwachsene ein- oder zweimal in der Woche an einem Lehrgang teil. Auch hier gibt es zwei Arten von Lehrgängen: Betriebswirtschaft (betriebswirtschaftlich erforderliche Kenntnisse, über die ein selbständiger Unternehmer verfügen muß) sowie technische, berufsorientierte Ausbildung. Im Jahre 1999 zählten wir 14664 Lehrgangsteilnehmer beim Kursus Betriebswirtschaft und 19459 Teilnehmer bei der berufsorientierten Ausbildung.

Die dritte Stufe umfaßt schließlich die Weiterbildung und Vervollkommnung. 1999 wurden mehr als 27.000 Stunden an Weiterbildungskursen sowie 15727 Schulungstage und Seminaren von den VIZO-Zentren organisiert. In Flandern gibt es 22 regional verteilte Lehranstalten, an denen anerkannte VIZO-Zentren ihre Tätigkeit ausüben.

Betriebsberatung

Im Rahmen dieser wichtige Form der Unterstützung für künftige junge und bereits etablierte Unternehmer wird den Kunden sowohl grundlegende Beratung als auch Beratung für das Management geboten. 1999 erhielten etwa 3400 Kunden eine grundlegende Beratung von den Betriebsberatern auf Provinzebene und ca. 2400 Kunden wurde eine grundlegende Beratung seitens der zentralen Dienststelle zuteil. Außerdem wurden nahezu vierhundert langfristige Beratungen auf vertraglicher Grundlage geboten.

Design

Kreatives Unternehmertum wird von der Abteilung "Design" gefördert. Auf den Wege der Bestandsaufnahme, der Erteilung von Auskünften, mit Frühjahrs- und Herbstauswahlen sowie mit Hilfe von Zuwendungen unterstützt diese Abteilung das Design in Flandern. 1999 wurde dieser Abteilung ein zusätzliches Arbeitsmittel in der Form einer ständigen Galerie im Hauptgebäude des VIZO in Brüssel zur Hand gegeben. Dort können jetzt auserwählte Designer ihre Verwirklichungen zur Schau stellen.

Administrative Vereinfachung

Diese Abteilung trägt über Beratungen, Ausbildungsinitiativen und eigene Beispielsprojekte dazu bei, eine Vereinfachung der administrativen Formalitäten bei den Unternehmen herbeizuführen. Das Einrichten eines KMOLOKET® (Schalters für Klein- und Mittelbetriebe) sowie eines KMO-Dokumentationszentrums zählen dabei zum strategischen Instrumentarium. Beim KMOLOKET®-Schalter können administrative Verrichtungen rasch und einfach abgewickelt werden.

Förderung selbständiger Unternehmen

VIZO hat in diesem Bereich auch eine Aufgabe auf dem Gebiet der Förderung zu erfüllen. Mit Hilfe der Zelle 'Kommunikation' zeigt es Flagge auf zahlreichen Messen, Fachmessen, Informationsständen und bei sonstigen Ereignissen. Außerdem zieht es gemeinsam mit den Zentren eine intensive Medienkampagne durch.

Kanselarijstraat 19
1000 Brussel

tel 02-227 63 91
fax 02-217 46 12

www.vizo.be
info@vizo.be